

IDIOT₂

Nejc Bahor 16

Iz obraza (b)
lovek pošast
Rebra 4
CMYK
Homens
Archedic
Ljubav 8

Jasmin B. Frelih 3

Göbekli Tepe
Readymade

Katja Perat 8

Nezanemarljivo
Veli ina
Temelji razo aranja
Bojler
Fenomen Bastilja

Karlo Hmeljak 10

Proti sebi

Katja Plut 12

Kaj mi je

Aljaž Torkar 13

Carmina Insana
Izidin ris

Uroš Prah 14

Izhodiš e
Bestandsaufnahme
Würde
Fleš
Cmurek I
Generation Gap
Child in Time

Matej Gr ar 18

Vle em vle es

Nadina Štefan i 18

Mižanje

Luka Martin Tomaži 19

Pre kaj polje po asi ranjen otrok

Sanja Metli ar 19

Pojema vate

Sara Mužnik 20

Dnevi s prižganimi meglenkami
Gole pistole
Kopirnica
istilke, one so edini pravi vohuni

Tibor Hrs Pandur 21

Mindfuck
Return to Nikola Tesla

Idiot November 2009 – Vse pravice so pri avtorjih. Deal with it.

Glavni urednik Tibor Hrs Pandur Uredniški odbor Uroš Prah, Jasmin B. Frelih, Nadina Štefan i , Katja Perat, Urban Ocvirk Naslovница Gregor Prah Skice Sara Lovrec Imanoel (7-10, 12-13, 16-17, 25-28), Gregor Prah (4-5, 14-15), Tibor Hrs Pandur (2, 18-23) Oblikovanje Blaž Krump Lektura Nadina Štefan i Tiskarna Birografika Bori Naklada 400 izvodov Na spletu <http://id.iot.si/>

I.D.I.O.T ABC

A

IDIOT ho e minglat. IDIOT ne šteka mafije. Ne razume klanov: Vaši - Naši. IDIOT ne razume. IDIOT napove vojno mejam. V glavah. V državah. IDIOT ne razume uredniške politike. Zakaj ne bi podvojevali, potrojevali informacij? Ni informacija žarek svetlobe ali katerekoli druge frekvence? Ni umetnost samo par rt razporejenih na papirju? Ne pripada žarek vsem, ki si ga lahko zapomnijo? IDIOT ne pripada. Ne pripada mami, tebi, interesom, politiki ne pripada. Ali pa pripada VSEM.

IDIOT je drugega asa. IDIOT ho e emat, se plodit povsod. IDIOT se piše proti asu, proti preteklosti in prihodnosti, proti sistemu se piše, vedno proti toku. Vedno proti nekam. To je moderna doba. Taktika se skoz spreminja. Tekst mora šponat.

Note to self: Elektrika ni hermeti na. Lepota je preprosta. Ne rabiš je zavijat v obskurne kvaziintelektualne simbole. Glej lepoto mravlje, ki ti pride na list sluajno in jo moraš frcnit pro, e ho eš nadaljevat. V asih se nam zao e umetnost, ki je ista, direktna in strašna kot šus elektriike skozi najmanj možno cenzurirane možgane.

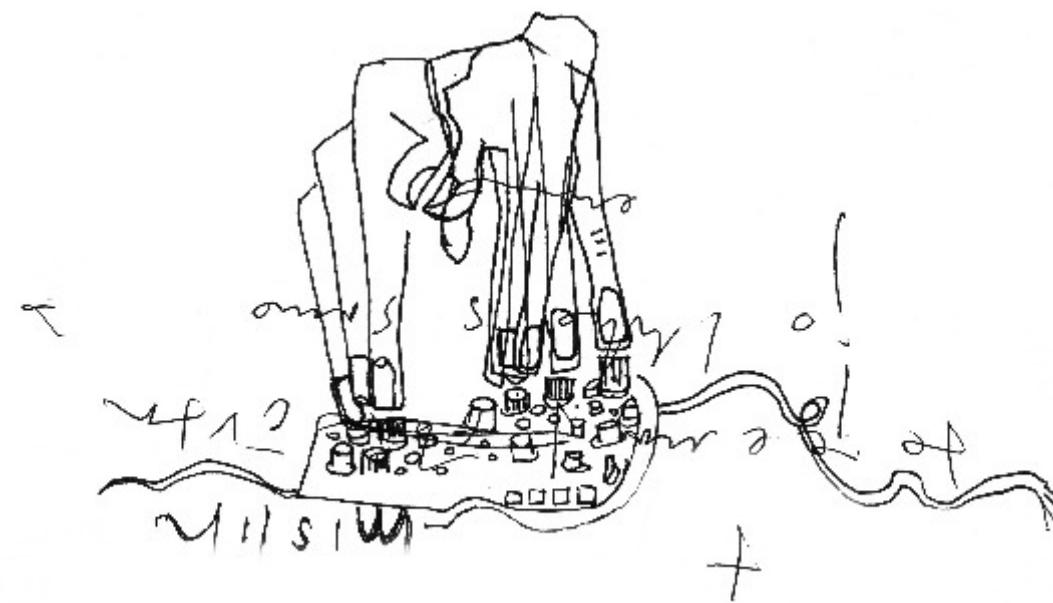
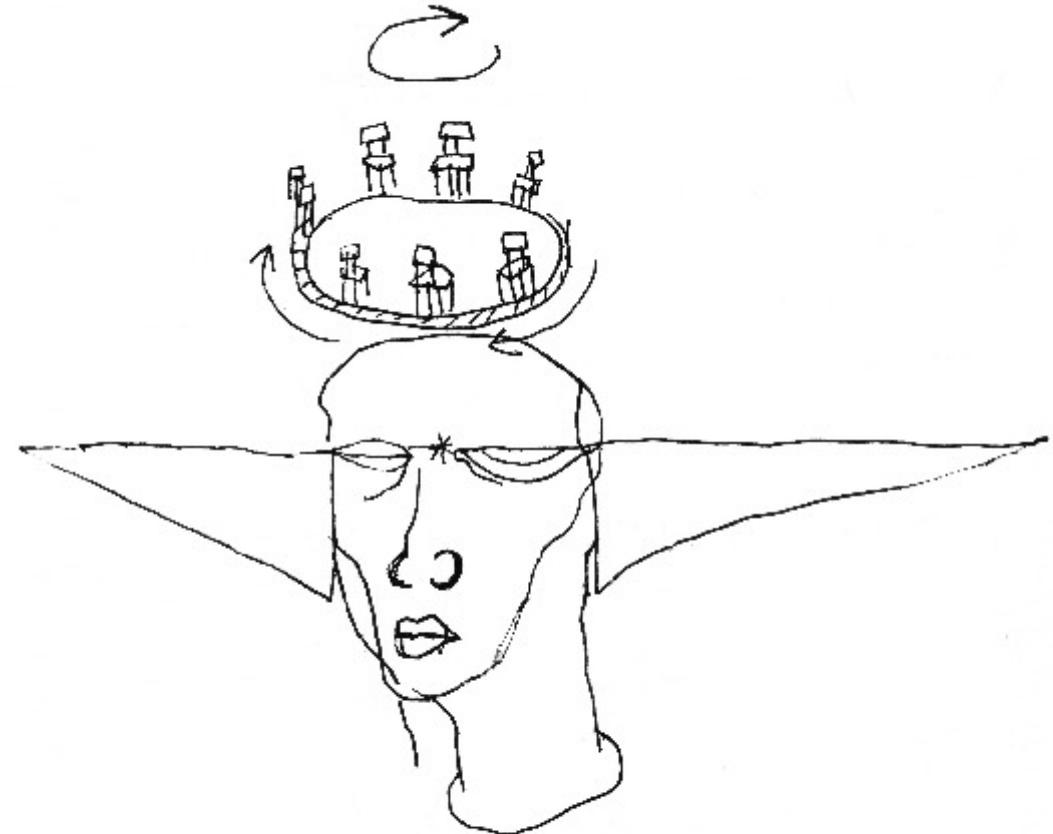
IDIOT spi objet s svojo Ijubico in to misli v PROSTOR. ODPRL JE PROSTOR in zdaj je ODPRT. IDIOT ho e te skoz neomejene kanale. Proste cenzure. IDIOT ho e bit DEL. IDIOT ne vidi razlik. No e videt. IDIOT ho e rast. ☞ plojenje. ☞ plodit. IDIOT jesre en, ko vidi druge uspevat in delat in rast. Tudi e pišejo v temi ali iz teme, tudi e jih tema piše. IDIOT ho e glasove v interakciji. Minglat neskon no. Vstopit povsod. IDIOT ho e žarenje vseh potencialov. V razvoju. V klitju. Neizpodbitne frekvence. Ki raste, pulzira in se razvija. In uti da je to nekako, verjetno, upam, skoraj, mogo e smisel vsega.

B

Smo nezmožni formulirat cilj? Je cilj? Ima zgodovina cilj? Lahko ima? Nas prehitro zanese v intimo? Smo šli z ladjo, ker smo imeli pištole? Si križal viteze v sebi? Poslušaš takšen impulz? Si pomirjen s sabo? Ali kričiš, da bi se rešil? Ti delo odgovarja? Te fila? Te je izenačila v *highlight* dneva? Te dovolj dobro predstavlja? Posreduješ? Prevajaš? Ali nehaš? In se premakneš? Poslušaš no , kako pada? Skušaš postrgat z neba specifično filing tega trenutka? Ali pustiš naj te e, naj te srka direktno (ker si predvsem kar narediš, ne kar drugi gledajo)? Skušaš ena it zvok s katerim vibrirajo risti, v željo, da eksplodiraš? Je Buñuel na koncu resno preudarjal: »So nadrealisti zaplodili Frakcijo Rde e Armade?« Sta iskrenost in umetnost nezdružljivi? Sta sreča in nepravljnost? Sijeta luna vate? Je, kar napišeš, fikcija? Je nezdružljivo? Ni to, kar prenašamo, impulz skoz možgane? Posledice, o katerih nimamo pojma? Slutimo? Vemo, da se slavi? Imo? In to ve že nismo? Nadaljujemo? So krave in osli ljudje zaprti v krave in osle? Dela nekdo, da ti lahko uživaš? Te e skoz tebe skrit tok hedonizma? Vidiš dovolj daleč? Hočeš, da te nekaj predstavlja, eprav veš, da te nidi do konca ne more predstavljati? Je lepotata, da ne vidiš posledic? Da nimaš to, no nikoli pojma kako se to bere? Kam grešiš? Grešiš kam? Si vedno nova prazna stran? Tipaš v temi? Je srh, ki vodi v solze edini kriterij umetnosti? Vidiš, ker ne vidiš? Se nadaljuješ? Se kdaj nehaš? ...

C

Kdo da? Kdo je ist? Kdo sam ostane? ... Bomo neko živelj in fukali na konstantnem ledju? Se bomo stopili, se bodo drevesa in robide? Jih ho eš ena it v gib? Leze oblak ezo sonce? Sem naenkrat na kolenih? So moje o i solzne dalije? Me presvetli sonce? Padam skoz žarke vame? Sva povezana sonce in jaz in to magnetno polje? Preglasi tvoj pulz vedno tišino? Je dovolj hiša in toplota? Je dovolj telo? Nas zgodovina požre, potepata, preinterpretira in izserje na na ine, o katerih ne moremo niti sanjat? Verjamemo proti naši dobri presoji, da se ohrani? Da se posreduje in vra a? Je genialno? Je iztrganoc sintezam med ljudmi, na grozo in rajc sramote? Vlada povpre nost, kjer vlada cinik? Si dela tripe? Protestira proti lovju življjenja? *Another lost soul inspired by his own incompetence. By the constant slide of the signifier. Or just the clock running away.* Gleda prepade in zidove med nami? Govori mostove, ki se sproti podirajo? Posname? Ali samo snema? Ga obseda? Se ho e s utit do konca? Pride do to ke, kjer jezik odpove (eprav vsaki odpove)? Ostane samo še telo, gib, strah, strast? ...

Jasmin B. Frelih

GÖBEKLI TEPE

Ni se mi zdelo prazno, ne ...

*

Bil je trop divjakov, jaz in še cel kup takih, na planjavi brez imena. Šunke praši je, babnice, hruške. Nekdo je po nesreči zakuril ogenj in hitro smo ga potolkli s palicami. Meso so uživali surovo, si ga jemali surovo, vse je civililo, od strahu? Ugodja? ... mislimo, da vemo.

*

Mislimo, da vemo. Govora je o skupini ljudi, precej primitivni po sili razmer. Mir in izobilje, namreč. Preprostost življenja, nagoni in dražljaji, ni posebnega, ni pomembnega.

e razgrnemo podobo. Cele dneve so poležavali na rečem bregu, se nastavliali soncu in drug drugemu. Ženske so se držale v skupini, moški pa bolj vsak zase. Ravnotežje, seveda. Naslož bi lahko o njihovih golih osnovnostih danes popisali kupe papirja. Prepričan sem celo, da smo. Torej bo zadostovalo le nekaj anekdot.

Ko so v svetlobi meseca opazovali svinje, ki so se iz gozda izčrpalno prihajale napajati k reki, so se jim cedile sline. Prvi praši, ki se je znašel na napačni strani sulice, se je zdel precej za udan in eprav je skupino sprva zajel val zgražanja, ko so v podobi umirajočega pujsa uzrli nekaj znanega, je okus še tople krvi hitro zadušil zadržke. Od tedaj naprej so moški jagali vsevprek.

Ženske so obirale drevje in grmičevje, lesnike, robide, hruške. Jabolk niso jedli, saj se je iz roda v rod z govorico žugajočega prsta prenašal spomin na nekega deda, ki se je zadušil s peško. Trupla so metali v reko, ribam in brzicam.

Ko se je kakšni ženski pričeli večati trebuh, so jo moški merili s sumničnimi avimi o mi. Na dan poroda so se vse zavlekli med visoke trave, stran od zvedavih pogledov in iz pošastnega kriana privlekli na plano novega loveka. Moški so se ob pogledu na njegovo krhko telesce veselili in pozabili arovničko, ženske pabole in niso. Morda so zato bolj cenile življenje.

S poletjem so pridivjali nevihtni oblaki. Vsred hudourja, vetra, dežja in pokanja strel, se je pleme nagnetlo v krog. Okoli otrok, ki so cepeli v središču in si z rokami zatiskali ušesa, so pokončno stale ženske, napol preplašene in napol ponosne, okoli njih pa so skakali moški, ki so gromu odgovarjali z divjim krijanjem in razbijanjem po prsih, trude se skriti svojo majhnost in ponižnost nasproti hurikana. Ker se je vedno dobro izšlo, ker se je nevihta venomer unesla, so moški do naslednje držali glave malo bolj pokonci.

*

Bolj močan sem kot vsi ostali. Vzamem, ker lahko. Zaradi tega me nihče ne (obsoja, sovraži, spoštuje, ceni, ljubi, zani uje, ...), ker nihče ne. Tudi jaz nihče. Dokler ga ne opazim in ga ne zapišem, njega sploh ni. Potrebujemo puščice.

Jaz sem. On je. Ne govorim, nihče ne govorim. Jaz pišem. On je. ->

*

... ko sem bil še objekt.

***

Ko je bil še isto majhen, je nek mladenec s parom skal zanetil iskro in vžgal kup suhe trave, na kateri je ležala starka. Ker se je prav nemarno spekla, je začela krijeti. Pridivjali so moški, ki so mladenec a natepli s palicami in ga poslali v beg. Ni se več vrnil. Grčali so na kup osmojene trave, ga pljuvali in nanj urinirali. Zakadilo se je, kar jih je silno vznemirilo. Premaknili so se višje vzdolž reke in se niso vrnili ali na tisti kraj.

Ker ne razumem, kaj so ga pognali in akam, da se vrne.

On ni bil rka in ni bil besedilo. Bil ... Kako naj prodrem v njegovo glavo? Kako v njegovem? Takoj, ko ga zapišem, se mi izmakne in postane nekdo drug. Nekdo - zdaj. In ko ga prebereš? Mislim, da spet postane zdaj, tvoj zdaj. Kakšna zagonetka. Pravzaprav pa, kako sploh pisati o loveku, ki nima jezika?

*

Polzial sem njen obraz, ker se mi je tako zahotel in ni se branila, torej ... Jezik sem pomagal v mlako, da bi jo okusil. Pokazal sem mu ga, ker me je motil. To sem lahko storil, ker sem najmodnejši in se mi nihče ne postavi po ... robu. Če ne bi imel jezika, ne bi mogel goletati prasiča jega mesa in celo hruške ne. Vse bi ostalo zunaj, v praznini.

*

Spal je pod zvezdami in sanjale so ga. V kalup spomina so vlivale njegove ute in občutja, v razvite eno kašo neke predzavesti. Se je nerazumno tihotapilo tam zraven, je bil zmožen preskoka? Je pobral svojo kožo zeleno in poganjalo zobe namesto las? Se je prostor krivil v kaj neznanega? Je lahko sanjal o nečem, česar sploh ni nikdar videl? Predramil se je in odgnal nadležno žuželko z gibom svoje krepke roke. Nekdo je smrhal v temi. Strmel je v tisto telo, ki je oddajalo tako nemogoč zvok. Po vseh štirih se je pomaknil do njega in ga sunil v bok. Zdrznila se je, se obrnila proti njemu in ko je v poltemi prepoznala njegov obraz, se je zvila v klobuc, glavo pa mu položila k trebuhu. Varna je bila v njegovem naročju. Esa jo je bilo lahko strah? Divjih zveri, ki so se ogibale vonja loveka? Smrti? Je sploh vedela, dajočaka?

Zaspala je, on pa ni vedel, kaj bi z njo. Sle ni bilo od nikoder. Kaj je potreben tam? Samo obstajal kot nek kamen, počasi umiral sede z žensko ob sebi? Skoraj nemogoč je se zdi, da ne bi razmisljal, da mu sinapse v njegovih možganih ne bi utripale z ... nečim. Ampak kako? Z barvami, podobami, geometrijo, sestaviti? In predvsem - kaj?

*

Premisljeval sem o neki nenavadni stvari, ki sem jo doživel tisti dan. Nek šibak fant je cel dan prestopal gor in dol ob reki, kot bi zbiral korake, da se je končno nameril k najbohotnejši ženski našega plemena. Najprej ga je samo gledala, brez odziva, potem, ko je še kar naprej silil vanjo, pa je prhnila vanjo in ga odrinila z roko, vse ženske pa so povzdignile svoje glasove v nek nenavadnen truš. Ni označeval nevarnosti, nečem, ampak nekaj drugega ... Fant se je odmaknil, skoraj zbežal je stran, njegov obraz pa je postal isto rdeč in ko sem ga pogledal v oči, je bilo v njih nekaj tako ... Tako ... Ne vem. Ne vem, kaj je bilo tisto v njegovih očeh. Globoko iz trebuhu se mi je izvil nek zvok, ki ga nisem še nikoli prej slišal, prijeten zvok, vsaj meni se je zdel. Vsi so me pogledali in utihišili sem, trenutek zatem pa se je ta zvok izvil še iz njihovih trebuhov in iz mojega jezika kar planil, vse je biloalo od tega ... Tega smeha.

*

Potem pa, potem ... Potem pa ste vse izvlekli iz mene! Iztrgali, ugrabili, izdolblili ste me, drobovje mojih ustev, mojih nagonov, mojega loveškega bistva, lahko bi rekeli celo, da, mojo dušo, prodal sem jo, da, pa ne zastonj, ne povsem zastonj, v zameno sem dobil lepoto in izgubil celoto, razkrili ste praznino, ko ste me napravili v dva loveka, ko ste mi nastavili ogledalo in mi odjeknili odmev. S puščico prek nica ste me razklali, rke ste ovesili na moje nagone, me z razumom vklenili včas, da moje bistvo sedaj plava, plava v toku neskončnega dialoga intrepretacij.

Spoznanje ni več mogoč, resnica je tišina, resnica je praznina. Mogoč je bilo le nekoč, takrat, v večnosti trenutka.

***

Vrnili se je!

Res je. Tisti mladenec, ki je po naključju našel ogenj, se je vrnil v podobi starca. Njegov obraz je bil prepreden z gubami, kronan s sivo plešo, lični pa si je prepleškal z rjavimi barvami ilovice. Na hrbtni je nosil koš spletten iz lubja, v katerem je prenašal pokve eno starko, komaj še živo, ki se je z ustimi dotikal njegovega uhlja in neprestano sikala vanjo z

razklanim jezikom.

Opozili so ga že od dale , moški so pograbili sulice in se postavili pred ženske in otroke.

Stopil sem korak pred njih.

Stala sta si iz o i v o i. Umazan je. Dvignil je roko in mu skušal o istiti lice, starec se je umaknil in se mu nasmehnil. Tudi sam sem mu pokazal zobe, eprav ni ob util nobene nevarnosti.

*

Nobene nevarnosti? Nasilje, ki si ga bo dovolil starec, je na stežaj odprlo vrata dobremu in zлу.

S trohlo olj no vejico, ki jo je držal stisnjeno v prstih, je starec v pesek pred njegovimi nogami zarisal krog.

Nek moški je premagal strah, se iztrgal iz skupine in z nogami planil na podobo, jo poteptal v prah, preden sem ga zgrabil za ramo in ga odvlekel nazaj, prvi za uden.

Vejica je ponovila svoj gib in o arani smo strelmeli v znak.

Starka na njegovem hrbtnu je v veter spustila suh hehet. Dvignil sem pogled, zazrl sem se vanj, on pa je iztegnil v zrak svoj prst, ga usmeril vase in rekel: Am.

S prstom sem pokazal nase in rekel: Am. Zmajal je z glavo, starka je zažugala s prstom, nato pa konico usmerila vame in sknila: Si.

S prstom je pokazal nase in rekel: Si. Pričimala sta mu. Iani plemena so postajali nemirni, prestopali so se na nogah, iz grljim je uhajalo pritajeno ren anje.

Obrnil sem se in jo pogledal, njo, ki je smr ala tisto no . Noht sem ji prislonil ob elo in rekel: Vo. Starec je z dlanjo pri el tol i ob dlan, ploskal mu je.

Ponudil mu je vejico, vzel sem jo, z njenim koncem sem sledil že zarisanemu krogu, bolj trdo sem pritisnil, šlo je globlje.

*

Lo en. Odvzet povodnji uta, za silo speljani ez plitve struge nagona. Kar je bilo prej nepretrgan niz podob, vtisov, ob utij, prelivanja barv, teme in svetlobe,bole ine, ugodja, zvoka in tištine, se je nenadoma zaostriло v zavest.

Med zavestjo in svetom je zazevala strašna praznina, ki jo je bilo neko tako preprosto zapolniti z zadostitvijo nagonu.

A eprav praznine ni ve mo zapolniti, nagon še vedno tuli od lakote, zavija kot sestradan volk, da vanjo jalovo me emo, me emo, me emo, v to luknjo brez dna, jaz, ti, moje, tvoje, njihovo, naše, bilo je, bo, vsa ta slepa vprašanja, vse te neme odgovore - in še druge take stvari, ki so nam vsem jasne.

***

Starec je odšel, a dal mi je vedeti, da se kmalu vrne. Obstajati je postalo na trenutke skorajda neznosno.

Ovedli so se vsi iani plemena. Skoraj vsi - tisti moški, ki je s stopali sko il na krog, je ostal žival. Kot bi bil v pasti, je ren al na tujce, ki so kar naenkrat ždeli okrog njega, in ker jim ni ve znal zaupati, ga je premagal strah, da je z divjim kri anjem pobegnil v gozd. Niso šli za njim.

Vo je moja ženska. e se ji kdo približa, e jo kdo samo pregloboko pogleda, mu zagrožim s pestjo. Svinje lovim tudi kadar nisem la en. Meso kopí imo na krvave kupe, ki privabljoju muhe in ez as pošastno smrdijo, zato jih hitro zakopljemo. Ženske nosijo na druge kupe hruške, ki zdržijo dalj asa. Ko kdo preneha sodelovati z nami, to je, e umre, ga z laneno vrvjo obesimo na drevo globoko v gozdu.

Tako jim je svetoval starec.

Nisem ga razumel. Ne esa me je moral nau iti, preden je odšel, jaz pa se nisem mogel približati njegovemu ponujenemu odgovoru, dokler se nisem sam dokopal do vprašanja. Sledil mi je, risal tisti krog v tla in kazal nanj in kazal nase in mahal okoli sebe s tisto njegovo palico, in ženska na njegovem hrbtnu je cvilita od neke jeze, jaz pa sem skomigal z rameni in po el stvari v prazno.

Starec je pleme pomiril z rokami, jih posedel po tleh in sredi njih na kup nanosil dra je. Zrl je vanje s pomirjujo im pogledom, ko je s kremenom kresal ob kremen in ko je zanetil ogenj, se je pleme prestrašilo, on pa je skozi ustnice spuš al zrak, ššššššššš, da so obsedeli pri miru. Kos mesa je nabodel na palico, ga podržal nad ognjem, nato pa jim ga ponudil v ugriz. Bilo je odli no.

O i sem imel uprte v plamene, poskakovali so v udovitih barvah, me greli v hladnem ve eru, razkrajali les v siv pepel. Nisem si znal razložiti, preve neverjetno se mi je zdelo, kot bi ne imelo mesta v mojem obstoju, v mojem življenju. Ko sem videl, da me opazuje, sem vstal, šel do njega in s celim telesom nekako vprašal: Kaj je vse to?

Vstal je, prijel olj no vejico in v tla zarisal krog. Nisem našel potrpljenja, zahteval sem odgovor in ne spet iste norosti. Ženska za njegovim hrbtom je pokazala zobe, on me je nežno stisnil za ramo. Pokazal je krog. Pričimal sem. Pokazal je nase in mi predstavil sebe, kako gleda ta krog. Spet sem pričimal. Nato je s palico obkrožil najino obzorje in pokazal na krog. Napol sem razumel. Nato je pokazal zahajajo e sonce, poloblo, ki je še štrlela izza oddaljenih hribov; pokazal svoje o i pa spet sonce in s palico obkrožil obzorje; pokazal na krog in spet sonce in sebe, ki gleda na krog in sonce, ki gleda na obzorje.

Razumel je. Zjutraj starca in starke ni bilo ve nikjer.

Bilo je neznošno, ker nisem bil ve sam. Praznina je bila zapolnjena s soncem, ki me je opazovalo, vsak moj gib, vsako mojo misel in lahko sem si predstavljal sonce, kako negoduje nad tem, kar storim in nad tem, kar mislim, kot sem jaz negodoval nad lani našega plemena, nad divjo svinjo, ki kruli v no , nad nevihto. Mir sem imel le pono i, pa še to bolj napol, takrat sem srepel v luno in zvezde, ki me niso pustile spati. Samega sebe in vse nas sem gledal z o mi, ki niso bile ve moje ...

*

Vrnila sta se, a ne sama. Neznanski truš je prebudil pleme, divja kora nica horde ljudstev, ki so hodili za njima me je vrgla na noge, me prestrašila iz sna. Ljudje, tujci, vseh barv in oblik, so za seboj po planjavi vlekli ogromno skalo. Oblak prahu in silno bobnenje je v srca plemena takoj vžgalo spoštovanje. Starec se mu je približal.

Spet je zaridal v tla znak in pokazal na skalo. Hotel je povedati, da bodo napravili velikanski krog. Skomignil sem z rameni, zakaj? Pokazal je proti nebu. Za sonce!

*

Za sonce! Bojni krik tedanjega loveštva, ki je uprlo mo i danih jim teles v nekaj, kar jih je presegalo, ravno zato, ker jih je presegalo.

Tolikšna množica še isto primitivnih ljudi na kupu je sprožila razvoj družbenih struktur, po nekakšni naravni logiki so udoma ili svinje, jih z navdušenjem redili, pa ustvarili polja, na katerih so obdelovali pšenico, za potrebe gradnje so sekali gozdove, se zavoljo preglednosti družili v družine, družine družili v klane, u ili otroke, lovili ribe, pekli kruh in kaj vem kaj še vse - nasploh je povsod gomazelo od loveške dejavnosti.

Danes vemo, da so spomenik soncu ez as na rtono zasuli. Morda se jim je stožilo po preprostem. Morda so se nadejali odgovorov, ker pa je sonce ostalo nemo, so menda mislili, da jih je izdal. Morda ...

Ko je bil gromozanski krog zaklju en, si je starec zaželet njegove družbe. Govorila sta s kretnjami.

Rekel sem - pa sedaj?

Skomignil je z rameni - ne vem.

Namrš il sem obrvi - kako ne veš?

Ponovil je - ne vem.

Postal sem jezen - to smo storili za sonce, sedaj nas bo zagotovo gledalo bolj naklonjeno, nam bolj toplo svetilo, nas varovalo, nas vodilo ez temo ...

Odkimal je z glavo - ne, sonce ne bo ni , ker se ga mi ne ti emo.

Vzrojil sem - kaj? Torej si nam lagal in je bilo vse zaman, torej smo brez razloga na kup zvlekli vso to kamenje?

Zavzdihnil je - ne brez razloga. Poglej. Prej ni bilo na tem mestu ni esar, prazno je bilo, vsaj nam, ljudem. Ko sem zrl v to praznino, me je udila brezbržnost tega prostora; ne le udila, izzivala me je, mi celo grozila. Sklenil sem se vžgati vanjo, ji nekako le dokazati, da sem. Da smo. Zato! Zato jo bomo napolnili z imeni, gradili se bomo eznjo in se na vse pretege borili za njeno priznanje. Za priznanje, da smo.

Bolelo me je - sonce nas ne gleda?

Pokazal mi je zobe in še enkrat skomignil z rameni.

Vdal sem se, moral sem se vdati - torej nam ne preostane drugega ... kot da gradimo naprej.

Prikimal je. Starka na njegovem hrbtnu je ugriznila vrde e jabolko, s prstom druge roke pa pokazala na veli asten krog.

»Kaj ni lepo?« je dejala s polnimi ust.

Z nasprotne strani gradbiš a so se ob pogledu na prvo lovekoskrunstvo iz grl ljudi izvili živalski kriki. Nek kmet je namre z gorja o do smrti potolkel redilca svinj, ker ta za navaden hlebec kruha ni hotel menjati kosa svoje mastne mastne šunke.

V eraj, med peto in šesto uro popoldne, je na poti domov izgubil obraz. Nikoli ni zares verjel, da bi se mu to lahko zgodilo, toda dovolj je poznal lastno raztresenost, da je o tem že premišljeval. Precej površno seveda, le v smislu, oh, to bi bilo pa res neprijetno, kakor da bi v glavi že snoval otipljive odgovore na probleme takega primera. V eraj pa ...

Sprva sploh ni ni esar opazil. Vse se je dogajalo kot ponavadi. Noben sosed mu ni vrnil pozdrava, nobeno dekle mu ni pogledalo v oči. Otroci so se zaletavali vanj na svojih malih kolesih, brez opravičila. Ko se je spotaknil ob stopnico in se nasmehnil sam sebi, so mimoido i zrli vanj s prezidrom. Kot ponavadi.

Zarožljal je s ključi, bolj kot je bilo potrebno, da bi ga sostanovalec lahko slišal in se oblekel, e je bil slušajno nag, ali kaj podobnega. Vstopil skozi vrata, rekel: Jaz sem. Sezul evlje, obesil plaš na kljuko. Si v ogledalu popravil pričesko in se zgrozil, ker ni imel obraza. Šel si je po žepih - kovanci, zme kani računi, kepice nitk - v plaš u ni esar, pokukal je še v evlje, jih obrnil naokrog in potresel, a je le pesek letel ven iz njih, obraza pa nikjer. Zavzdihnil je, prekleto, pa ravno sedaj. Nazaj bo moral, brskati po grmovju, spraševati ljudi, e so kje videli njegov obraz. Imeli ga bodo za norega in ga strpali v prisilni jopi. Malo verjetno, si je mislil, najbrž me bodo samo preslišali in šli svojo pot. Toda strašno je bil utrujen, kaj ko bi prestavil na jutri. Tako ali tako je že mrak in še megla je legla. Zjutraj ga bo našel, ko bo dan, v takem vremenu se res nima smisla iskati.

Zato je skomignil z rameni in šel v kuhinjo. Sostanovalec se je nasmehnil, ga presene en pozdravil, naveli al se je bil že vedno istega loveka. Ponudil se je, da mu ocvre jajca in mu nato nesramno razlil rumenjak. V zgornjem nadstropju so se drli otroci, vejerjala sta v tišini. Nih e ni pomil posode, ostanki jajc so se sušili na ponvi, potrebno bo veliko truda, da bo spet ista.

Lahko no, sta si rekla bolj iz navade in se odvlekla vsak v svojo sobo. Njegove žaluzije so bile pokvarjene, zato se uli nih svetilk ni dalo odgnati, z mrlisko bledo svetlobo so stikale okrog njegove postelje. Z dlanjo si je moral pokriti pogled, da je lahko zaspal in sanjal izposojene sanje.

*

O obrazu, seveda, preve pomembnada bi ga sanje preskoči - hop-ogledalo in on v njem, vse običajno... nenadoma pa nenavaden ob utek, praznina

kot bi ne imel več on
obraza, prazen, prazen, samo še v odsevusmeji se, smeji. Ogledalo ima obraz, ti pa ne, on pa ne, ogledalo je on on pa nekaj isto drugačega zbij to ogledalo, se ne da, ogledalo se upogne in stopi, kot jajce rumenjak se zlige v evelj kam pa kam kdo? Primi ogledalo zagrabi ga s prsti povezni si ga na glavo vsaj nekaj vsaj drugi se bodo videli eže tebe ne bodo, morda pa je tako prav, a je preve mastno in spolzi okopaj se v odsevu svojega bivšega obraza ti mazačti presneti, okopaj se

v modrem morju brez svetlobe. In plavava

Zdaj plavava

v reki požiralki, v

, prav nesrečno si jih izgubil, kaj boš pa
breznu gub, ki si jih izgubil

sedaj?

Zaj. na

*

Budilka je zaspala, on pa se je zbudil prepoten. Slekeli si je pižamo in pozabil sanje, oblekel se je v nekaj udobnega, toplega, ravno pravšnjega za v ostro hladno jutro. V ogledalu ni bilo nikogar, zato se je spomnil, kaj mu je storiti. Umil si je zobe in se kar takoj odpravil, brez zajtrka. Sostanovalca ni bilo na spregled, mordaje še spal. Za seboj ni zaklenil, za vsak sluhaj.

Bril je mrzel veter, zato je pogrešal svojo brado, ko je stopal po lastnih stopinjah, blede ih na soncu. Ljudje so se grabili za ovratnike in se stiskali k tlom, starim gospom je dvigalo krila. Oziral se je na levo in na desno, precej brez sreče. Nekje je civilizacijnik. Piše alkala je parala zrak, policaj je v obraz postajal zabuhlo rdeči izbuljenimi očmi. V

daljavi je opazil malo deklico, skodranih las, ki je v pesti gnetla kepo plastelina. Šel je proti njej in med njenimi prsti opazil svoj nos, tik preden ga je zme kala skupaj z obrvjo. Iztegnil je dlani. Vrni mi ga, je dejal. Ne dam, se je nasmejala. Daj no, malce naveli an. A-a. Zgrabil jo je za ramo in ji ga skušal iztrgati iz rok. Zakri ala je, mimoido i so planili nanj in ga tolkli s torbicami po hrbtnu, spustil je pa ni. Prihitela je njena mati in ji v smehu zaklicala, Vrzi, vrzi. Deklica ga je zalučala proti njej, a se je iz strani vzel ravn pes, ki ga je z gobcem prestregel v zraku in mrknil v visoko travo. Le njegov rep je mahal v zrak, pa še ta je kmalu izginil.

Spustili so ga, ga potrepljali po rameni, preden so šli vsak po svoje. Deklica je skomignila, rekel ji je, da se je zmotila. Oprosti je obvisel v zraku.

Psa ni imelo smisla iskati, odmahnil je z roko in šel domov. Njegov obraz je bil sedaj zagotovo že zakopan v zemlji, skupaj s kostmi in pasjimi kakici.

Medtem ko ga ni bilo, se je sostanovalec odselil, v stanovanje se je naselila družina priseljencev, ki niso govorili njegovega jezika. Pustili so mu vzeti nekaj oblek, a ne vseh. Potrebovali so jih tudi oni. Nanj naslovljena kuverta na predpražniku je držala v sebi estitko za rojstni dan, brez podpisa. Vrgel jo je stran.

*

Iskala ga je, povsod ga je iskala, loveka brez obraza. Sebi na packa sicer, a baje umetnica, zato se ji je marsikaj oprostilo. Bila je prazna. Tako kot njena tihožitja, neme, mrtve slike hladnih barv. Prazni pepelniki, prazne steklenice, votle lobanje, strti cvetovi. Vse izsrkano, izžeto. Naslikano v skladu z njenim prepričanjem, da je vse skupaj ena velika laž, in da so najbolj sive laži tiste najbolj iskrene. Zato je opis je pomakala v razmočen pepel in po platnih brusila premog. Nek kritik, debelo samovše en mož, ji je na prvi razstavi dejal, da so njene slike kot ljudje brez obraza, kar ji je seveda izjemno godilo.

Potem pa tisto iskanje, kako se preseči, kako napredovati, kam naprej po poti in živiti ni zlomi, spolni razvrati, samouni enje, vse take reči. Treba ga je najti, si je nazadnje dejala, tega brezobraznega loveka. Eprav ni vedela, ali sploh obstaja. Večkrat je bila celo prepričana, da ne, pa je to takoj naslednji dan pozabila. Kurja pamet.

Po anonimnem namigu ga je končno našla v naročju njegove družine.

*

Tam se mu je, priznajmo, slabo godilo. Kar nenadoma so ga spet imeli radi in še toliko bolj, ker jih je brezobličen spominjal na dete. Na loveka na za etku, tisoč možnosti, vseh ciljev odprtih, neizmerne potenciala, neslutnih priložnosti. Tudi družine ustvarjajo svoje umetnine. Pa so zavihali rokave, vsi opiti od stvarjenja, stric je s hrbita prispeval kocine za možate obrvi (bil je eden redkih ljudi, ki je kult Brežnjeva jemal smrtno resno), babica je zastavila protezo vrstih zob (kot jih ima tisti mladenec na televiziji v nedeljo zvezerni), oče mu je z dleto stružil odločitev poteze (dedek je imel tako odločitev obraz, ko je bil mlad, ah, dedek, oče etu nisi nikoli izkazal ljubezni, še sedaj nosi brazgotine ...) in mama mu je iz spominov iztisnila nežne, sanjave oči (to ne take, kot jih je imel njen prvi fant Marko iz Dobrave). Sestrica mu je s šminko pacala ogromni ustnici (gu gu, gu gu), ki jih je dedek z radirko obriral v ravni ruti ("Da boš končno dedec!").

*

Takega ga je našla, vsega spašenega. Ko je tavalo sam po vrtu pred hišo in obenem malce plešel, se mu je brez besed približala, mu populila obrvi, izbrisala nesnago in znetla njegovo lice nazaj v gmoto brez oblik. Hotel jo je poljubiti, pa se mu je odmaknila. Samo naslikati te hočem, je rekla. Rad bi se ji nasmehnil. To pa ni mogoče, ki je odvrnih, saj me sploh ne vidiš. Seveda te vidim, se je zlagala.

*

Ampak potem sta se imela pa kar v redu. Živila sta skupaj s prašnimi mački v zapisu eni vili nekje na mestnem robu. Z majavega balkona, kjer sta se nastavljalna soncu in kadila njene umetniške cigarete, sta imela lep razgled na reči ni breg. Reka, ki je poprej že obredila vse odtroke, je vsa umazana s seboj proti morju nosila iztrebljene duše, mutantske ribe v njej pa so ju sumni avto opazovale s svojimi petimi pari oči. Ker je veter vedno pihal v stran, je tudi smrdelo drugam, kar ju je veselilo.

To poletno idilo so prekinjali njeni živi ni izpadli, ko je iz njemu neznanega razloga pričela kričati in psovati in razbijati pohištvo, da so mački pihali in praskali in bežali na vse strani. Navadil se je brezdelja, udobne lenobe, zato se ni dal motiti, udiš pa se je vendarle. Pa kaj ti je? jo je spraševal, in ko mu je odgovarjala na pamet, je zavzdihnil,

bolje da ne bi vprašal.

Žrla jo je tista laž. Ne zaradi laž same, ni ji bilo namre težko lagati, ampak ravno zaradi tega, ker v tem primeru ni hotela. To je bil ves namen. Hotela ga je resni no videti. In njene slepe slike so bile, milo re eno, obupne, esar se je sama dobro zavedala, on pa ni razumel umetnosti in je vsemu govoril, meni je vše, kar jo je še bolj razbesnelo.

In sta se vdajala dialogom demonov - on ni vedel, kaj ona sploh ho e, ona pa mu tega ni smela povedati, in je morala to celo skrivati. Dober recept za polom, kot najbrž vsi dobro vemo.

*

Kje drugje kot pri ve erji?

Obedovala sta v tišini, sprva. Njegov nož je škripal po krožniku, ko je rezal kos mesa, kar jo je skominalo, in kar je na plono privleklo še vse ostalo, kar jo je skominalo. Njegov odnos. Njegovo leno rit. Njegove pateti ne stavke, izre ene kar tako in namenjene nikomur.

Poglej me, mu je rekla.

Gržljaj mu je zastal, toliko izkušenj je že imel z njo, da je vedel, kaj se obeta. Pogledal jo je.

Ali me ti sploh vidiš?, mu je rekla.

Prikimal je s polnimi usti.

Mislim, zares vidiš.

Ni vedel to no, kam meri, ampak je vseeno napol pomigal z glavo.

Sploh me ne vidiš, mu je zabrusila in zabodla vilico v zrezek, da je lahko mahala z rokama.

Vedel je, da bo s tišino najlaže prebrodil, ampak prav v tistem trenutku je bila tišina najslabša možna izbira.

Ali me ti sploh slišiš? Ali me sploh slišiš, sem ti rekla.

Slišim, je rekel s polnimi usti. Švišim.

Ne vidiš me, ne slišiš me, tudi razumeš me ne. Kaj sploh po nem s tabo?

Gledaš me, je tiho dejal, za navdih.

Izgini, njen pogled je bil mrtev. Poberi stvari in evlje in cunje in se poberi.

Obsedel je, isto pri miru.

Izgini mi izpred o i s tem prekletim, ušivim, polizanim obrazom.

Tu se je pa kon no razburil, ampak saj ga sploh nimam, in spet pohlevno dodal, kot bi se ustrašil lastnega glasu, izgubil sem ga nekje.

Izgini, je zakri ala, odjeknilo je po prostoru. Izgini!!!

Njeno telo je popustilo živ ni razrvanosti, nalezlo se je uni evalnega vzgiba in ker v loveku brez obraza ni našlo tar e, je srd usmerilo vase. Zgrabila je vilico.

Da te nikoli, tu se je zabodla v desno oko, ve, pa v levo, ne vidim!

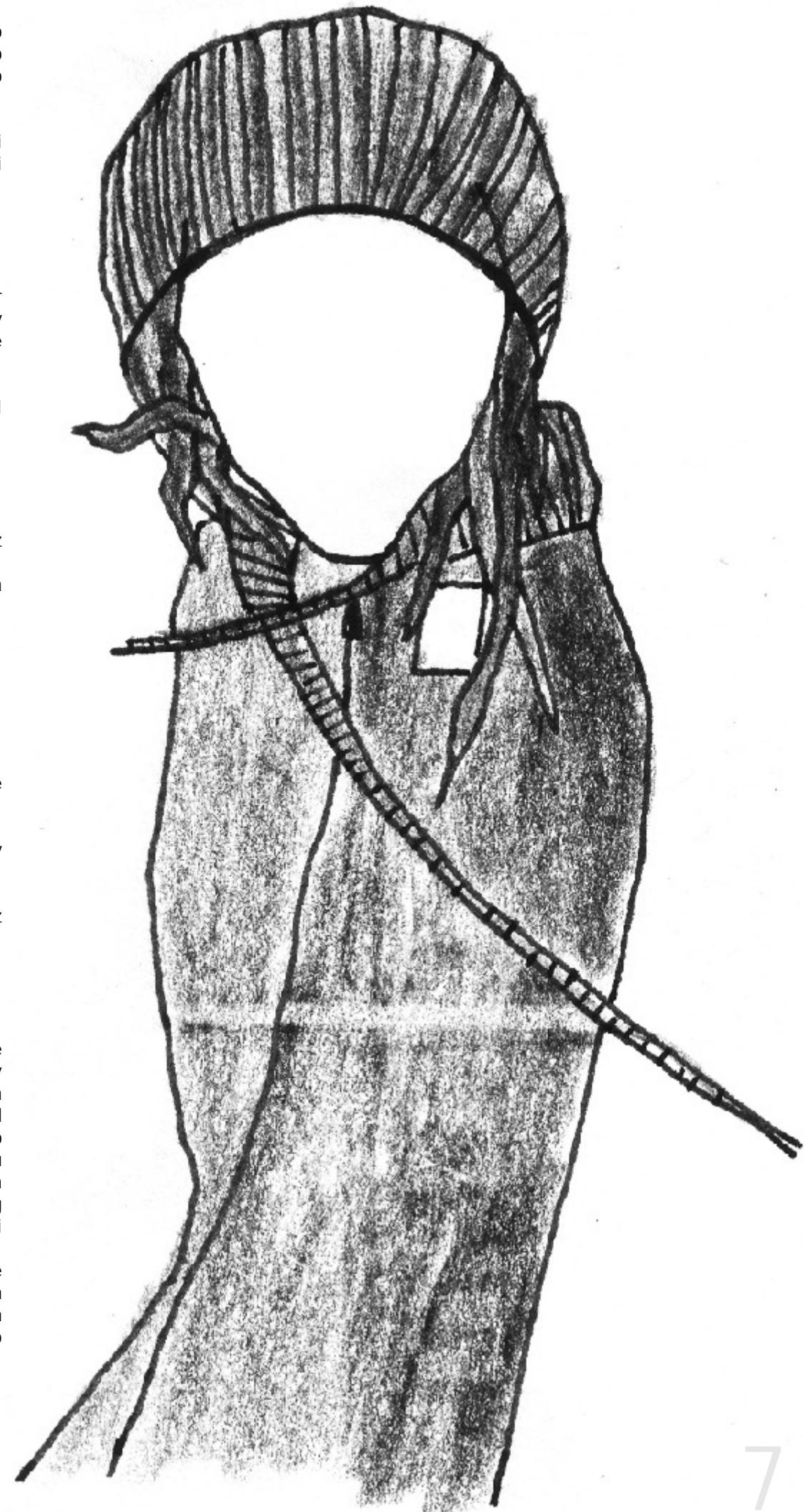
Tesnoba se je naselila vanj, otrpel je na stolu. Kri se ji je ulila iz o esnih duplin, in ko je z glasnim žvenketom vilica trešila po tleh, je nenadoma osupla zavzdihnila.

Moj Bog! je rekla. Vidim te! Vidim te! Kako si udovit, o moj Bog, kako si udovit!

*

e njegovemu portretu podam objektivno oceno, moram, eprav nerad, priznati, da je napravila nekaj veli astnega. S tem so se strinjali tudi kritiki, ki so nato z lastnimi usti v sfero kulturnega vpeljali šepet, da nekje med njimi ti i prava pravcata moderna mojstrovina. Kot je pri šepetih v navadi, so se ti razglasili v govorice, ki so završale med naklonjeno javnostjo in nato skozi kanale medosebnih klepetanj prerasli v odkrito govorjenje ljudstva. Ko so mediji naokrog raztrobili novico o fantasti nem tandemu slepke in loveka brez obraza, so svoje dodali še sifiliti ni filistri, ki so drugim sifiliti nim filistrom s kri anjem na uho zagotavliali, da je umetnost stopila ež prag nove dobe novega veka nove epohe novega loveka. Njej je vse skupaj prijalo, eprav ni esar videla, njemu pa je bilo precej vseeno, ker ga še vedno ni nih e opazil.

So pa zato trume drle v galerijo in v nedogled postavale pred njegovim portretom. Ta je v vseh vzbudil neimenljivo, do tedaj sploh nepoznano ob utje, ki se ga je nek veš pisun skoraj dotaknil, ko je zapisal, da je pred sliko "za util pritisk vseh hrepenenj, ki sem jih kdaj nosil v srcu kot naraslo vodo, dero ih lahko in brez prepreke skozi tisto drobno špranjo naše zavesti."

Katja Perat

NEZANEMARLJIVO

(uboga pesem, glej, kako se trudi, da ji ne bi bilo treba re i 'sublimno')
Ni zanemarljivo,
Število petnajstletnikov, o aranih nad
Gotskimi katedralami,
Temo gozda
In vojaki, ki z obrazi pobarvanimi v barve suhega listja,
epijo v zasedi.
Nujno se je spominjati,
Kako se fantje v belih supergah navdušujejo nad stvarmi na na in,
Kot se nad stvarmi navdušujejo samo fantje v belih supergah.
Samo toliko,
Da te spomni, da na za etku ni bila beseda
Ampak nekaj dosti bolj nezapopadljivega.

TEMELJI RAZO ARANJA

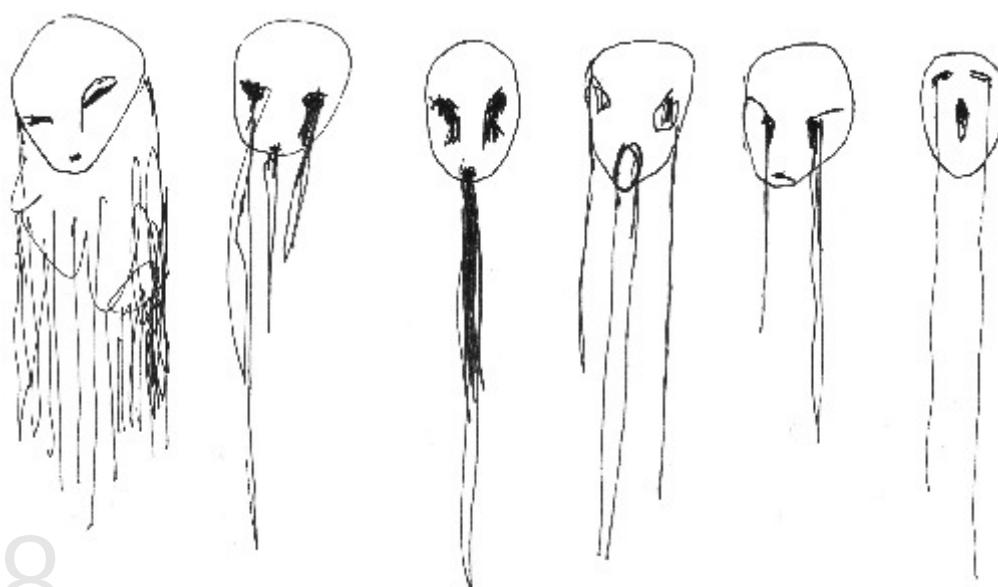
Prisežem,
Jaz sem obupala dosti prezgodaj,
Glej jih, spomenike po naklju nih mestih bivše Sovjetske zveze,
Še kar je videti, kot da imajo polno vetra v obla ilih in zastavah,
Kot mladi ameriški nihilisti,
Glej jih, kako se še kar borijo s tistim, kar je ostalo od boga,
Glej, v kakšni prednosti smo,
Odprite vsa okna, ko bomo že na avtocesti,
Imejmo uro in pol istega zmagošlavja,
Glej, kako je, kadar so mladi evropski posteksistencialisti na poti na morje,
Odprite okna,
Vsi skupaj smo obupali dosti prezgodaj,
Da ne bi imeli ni od tega.

VELI INA

Epski ljudje vedo,
Da je lovekova veli ina v tem, da je neenak bogovom
In se radi bahajo s svojo smrtnostjo,
Epski ljudje vedo, da pogum dobi svoj prostor za obstoj
Zgolj ob prisotnosti strahu,
Zato nikoli ne prebirajo rumenega tiska v akalnicah pred ordinacijami,
Epski ljudje, zaradi katerih se bojiš z ob udovanjem spremljati son ne zahode,
Zaradi katerih postaneš nestrpen, kadar te ljubijo za to nepooblaš ene osebe,
Epski ljudje, zaupanja nevredni,
Ki se v humanistiki nikdar ne ukvarjajo s feminismom,
Ljudje, ki vedo, kako se stoji, da si najbolj podoben spomeniku,
Ljudje, ki so pri petnajstih s tabo hodili na metal koncerne
In nikdar obupali,
Ne verjameš jim, ne bi jim rad bil podoben,
Na zabavah se jih izogibaš,
Nerodno ti je, e se njihove bivše punce zanimajo zate,
Lepe punce, dobro oble ene,
Lepe kot fotografije s po itnic,
Resne kot nemška klasi na filozofija,
Pravilne kot stvari, ki bi jih rad imel,
e ne bi predobro vedel, kako demode je biti epski.

BOJLER

Kot italijanš ina težko prenese sinhronizacijo zgodovinskih spektakov,
Težko prenesem pet minut v vsakem dnevu,
Z nogavico v eni roki,
Ki se no e obuti sama
In mislimi, ki no ejo razumeti, zakaj nogavice
In židovsko vprašanje in ontološke temeljnosti
In telesom, ki ho e biti eno z duhom in kar sedi,
Pet minut v vsakem dnevu,
V katerih, kot loveku pade sladkor,
Padeta nivo lepega in zmožnost osmišljevanja.
Toliko skupnega imava,
Naš pokvarjen bojler in jaz.
Mrtva duša, se re e temu.
Tako hitro ugasneva,
Da kot bojlerju ne uspe segreti vode,
Meni ne uspe najti boljše ubeseditve
Za tole,
emur se, e se ne potrudiš, re e
Mrtva duša.
Opazujmo,
Kako se obi ajne stvari (kot zobobol),
Ki si jih spregledal,
Vra ajo spremenjene v počasti,
Opazujmo;
Vojna kot vsakodnevna okoliš ina
In ves ta trud,
Preden lahko spet stojiš na balkonu
Med razobešenim perilom
In opazuješ orjaške jate ptic,
Za katere je s te razdalje nemogo e oceniti, katere vrste so,
Si pa lahko mirno gotov v to, da so lepe in same sebi namen.

FENOMEN BASTILJA

(uboga pesem, tako odvisna od okoliš in)

Zanese te,

Navdušenje nad jutranjim nebom,

Kot zanaša Evropejke v salonarjih,

Razsipavanje lahkonih nasmeškov

Med pozla ene kipe,

Mirnost, ko vedo,

Da se jim skozi puder vidi zgodovina,

Tudi kadar so spile preve , da bi lahko hodile naravnost,

Mirnost, ko se jemlješ resno,

Kot se jemljejo družbeno kriti ni raperji in romanti ni pesniki,

Druš ina nedotakljivih,

Zavezani meš ankam, ki si na razdalji dobrih dvesto let

Pražnje oble ene

V neskon nost podajajo opeke in spreminjajo zidove v brez-zidje,

Prav tu, na tem trgu,

Naokrog je vse ve lu i

In tiso drobcenih revolucij,

Ki so spravljeni druga v drugo kot babuške,

Ena zate, ena za starše, ena za komuniste,

Vsakomur po svojih zmožnostih, vsakomur po svojih potrebah,

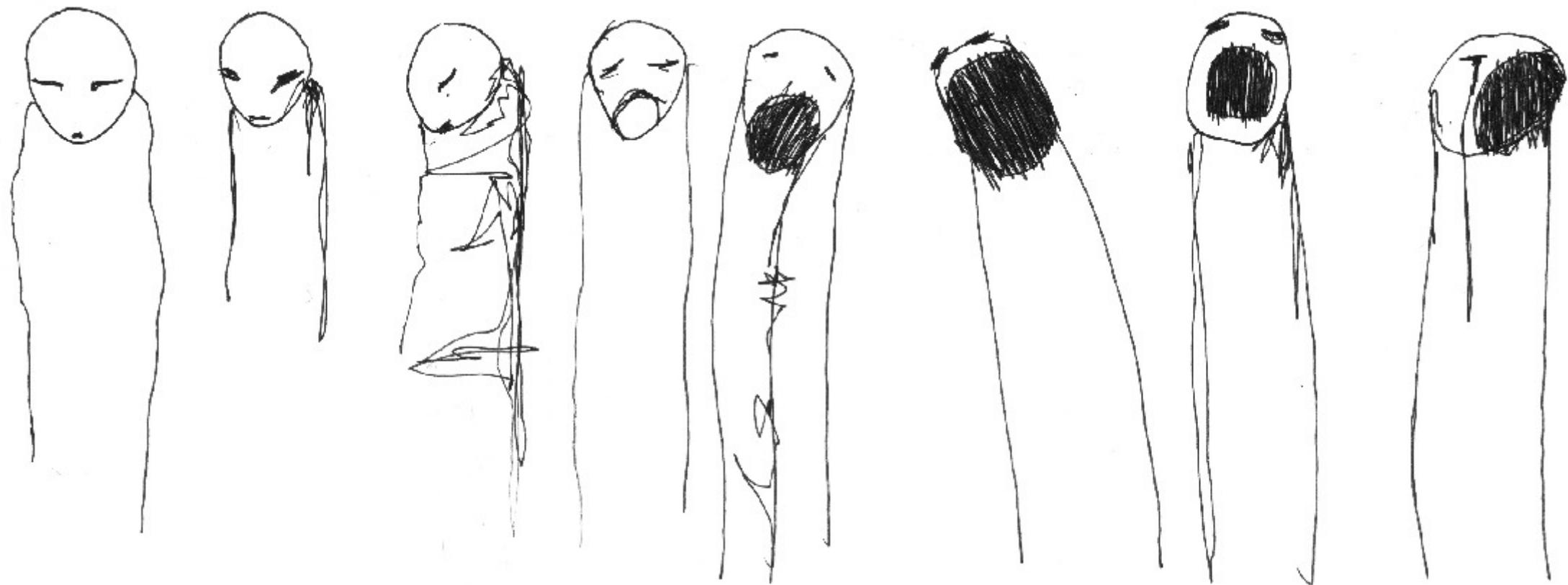
Vsak lahko nese nekaj domov,

Vesel si, da si dobil toliko svetlobe in ubogojeti no pesem

Z oteklimi stopali, oble eno v zapakan korzet,

Ki je bila nekaj isto drugega,

Preden jo je sre ala zgodovinska zavest.

Karlo Hmeljak

PROTI SEBI

»I prossimi avvenimenti rimetteranno le cose a posto«¹ v pismu (Antonin Artaud),

v jeziku: »izražanje, odtrgano od stvari« (Pier Paolo Pasolini),

v življenju: »le modalita della sofferenza«² (Michel Houellebecq).

v resnici: »s ponovnim nadzorom nad tem, nad emer ga nisem nikdar imel, in mi zato kar recite pesnik« (Karlo Hmeljak).

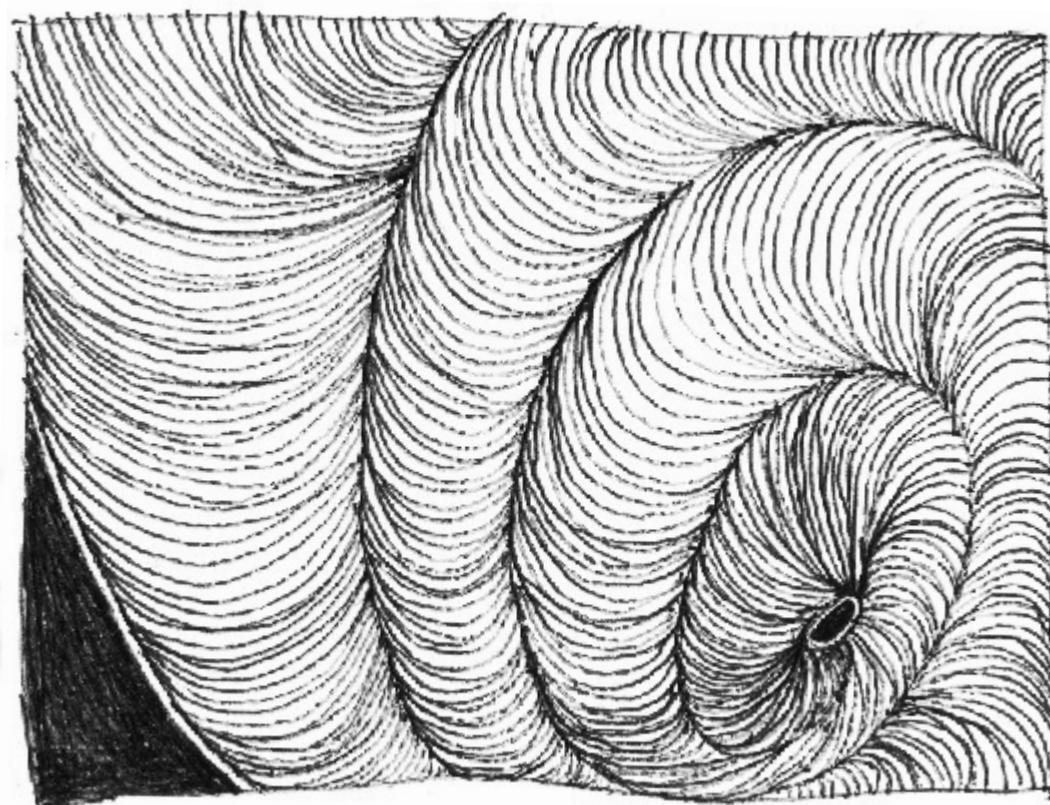
I.

Usoda dežuje.

Ne vem ve , ne želim ve ,
pihalo je in sem bil pri miru,
gledal krošnje,
kako se ljudje spominjajo
Jana Palacha in zajokal.
Prisostvoval sestankom, mol a sem,
hotel sem mol ati in grizti verze,
reke imeti rad, ni re i, ko veš
za glas, alkohol, Agoto Kristof,
obsesije, žar,
vsi so se potem izgubili.
Za bledez, bilke, bol,
za to, da stojiš, da imaš
sam ni .
Med prazniki, že dolgo,
tako kot pišeš.
Knjige, kupi, kupe ne,
nikamor ne peš.
Naj izgubi, naj bo ve ji in s svojo težo.

II.

Malo po akaš,
re e Jesih pti .
Ho em, da mama ne bi
videla mrtvih fantov,
ne bi Izmael bilo ime,
ležati ob cesti bosa,
ne bi stal, padel, ležal,
dale stran od obzorja,
ko dež pada, ko narava
pride, ko vas ni, ko vas
umre in da ne bi mešal
stvari in ne bi bilo Inuitov,
polnih loveških teles in
uskoro kao nešto još.

III.

Naj mi zalije usta,
naj suho kri izpere,
srce naj po i, pridi,
mlad sem akal, pome-
kan med skrivnostmi,
potem sem vse zmetal
in nisi videl.
To, da no em,
sta inercija in odmik.
Je priti bliže brez želeti.

IV.

Vreme je nestabilno,
ulice vdirajo, maestral
aka, prepiri so šum,
okrog je votlo in zadušeno
iz oblakov in brez nas,
manevri v naravi,
nekaj vre i
je tiho misliti na vodo,
je okleniti se jekla,
imeti svet od blizu
in neobljuden.

V.

e stavim na to,
e te izdam.

A.

Podest, rešetke.

Ti ho eš as,
jaz ho em zdaj.

VI.

Perche cazzo non gridi?

»Reke so postale dero e.«
Miklavž Komelj

Reka dere,
jaz se ne derem.
Poletje aka,
vsi so tiho,
lahko bi bili bolj tiho,
lahko bi hodil po
zamrznjeni površini jezera,
gledal vas in vase,
pritisnil nanj -
vse bi ostalo enako.
Bila bi tam,
lo ena in nema.
In milo in voda, ki te e,
in Miklavž Komelj, ki re e
Miklavž, in Artaud, ki piše
»Non si ha il diritto di scrivere così,«
in jaz, ki ne more, in Katja Perat in
Gregor Podlogar in Mitja Ficko in
Rada Kikelj in nekdo, ki mrmra, in
Koprani - vsi so bili tiho.
Hodili bi po ledu,
ko bi imel glas, bi rekel
reka dere,
ves ostali as bi bral
Rester Vivant!
Ko bi koga sre al,
bi se vprašal,
ne bi ve rekel dobro,
dobro pomeni toliko kot
puter, paradajz in kljuka.
Led od nas, blago, vidiš korake,
skrbno je še nekdo, te miri, in dobro
ni dobro, *nikjer nam ni dobro* ostaja,
mirno, bolj slovesno kot led.

VII.

Ne vem,
beležim
vsaki
ne vem-
to gotovost
uporabo
norme
zavre i
besede
roke, srce
bor evska ustva
kon no
zavre i.

VIII.

Epizode se ne zgoš ajo.
Leta prete ejo, sama,
omama lebdi, sama,
dosti jih veruje.
Promet je zunaj z zvokom,

z nekam hoteti in davno.
Kot majhen nisem spal in
v hrupu me ni pustilo k sebi.
Potem sem vlekel, tlele so
želje, pasti je bil slu aj.
Ko te kdo nadere, ko se do
nerazumnosi dereš, ko ti je
lahko najbolj žal in ne oproš a.
Hladni, ve ni obi aji,
no i, ki odpovejo,
o i, ki odpovejo,
iti dale, na pamet in nikamor,
ponekod kaj najdeš
ali pa ne najdeš in odrasteš.
Ne itljivo, incroyable, nakar,
kraca, rak, bodo plesali,
pre rtano zjutraj, in zamišljeni,
bo prelomljen omet kot prvi dan.

IX.

Ubiti tebe
v svetu iz nas.

X.

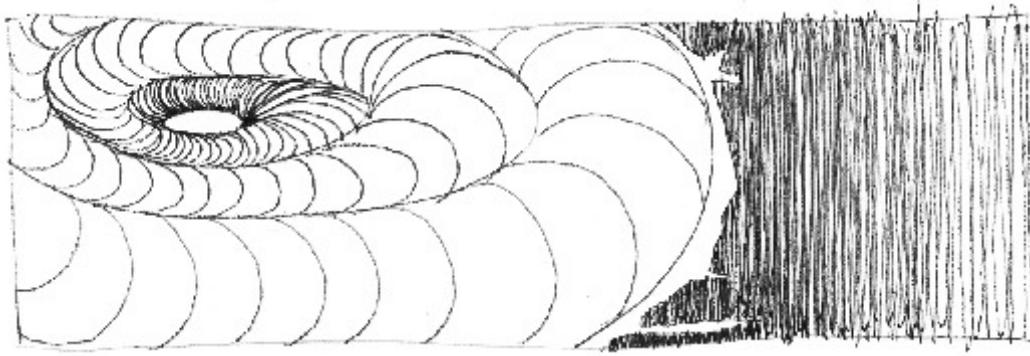
Potem je višina,
vsa ostala izguba temni.
Gre spomin nanj, tu mesto
z ljudmi, s svojimi vzori,
z nagoni, s tem, da ste
vselej.

Potem sonce pada, v naro ju
je toplo, listja je vse ve in
dolgo ne bo še padalo, dolgo
boš potreboval: skrinje, noše,
oligarhe in setve. In priti iz rož.
Ve er bo vztrajal, ti ne,
on od dale, prišli razgreti,
bliže, drseli z rokami po nebu
in brali: bližina nas v temi,
ponekod predeli, polno kože,
blokov, krp, drogov in ostankov,
vse za oklevati in ob dotiku
re i: jaz se od nocoj.

XI.

»Nao meu, nao meu é quanto escrevo.«³
Fernando Pessoa, 9. 11. 1932

Nisi odbil.
Lasje, ki padejo izpod škarij,
nov rob v letih in iz rt.
Iskra v tebi vene, z malo padaj,
z luno s svojimi rtami,
s pomanjkanjem in dežjem,
z dolgim asfaltom, mokro sveti,
z biti z licem na tleh, tem pogledom.
Neka rta v sebi, jasna no te ima, mene
in naju in sebe, prera unana razdalja,
odnos, sre a in rok, in klanje in trza,
in prijem, sreda življenja, imeti napade
pol kot ne morem in zamisljivost, negotovi
vrženi koraki z udarci, tla se šibijo, Irina,

Katja Plut

Kaj mi je, ni mi ni.

(Ampak so res gnile
take mršave pesmi,
ko znaš sam dvoje krhkih kitic,
e morš cel dan to pet.)

ne vem, ampak tudi, nepreglednost kasneje,
led lomi, tukaj zmeraj *ne može iz kože*,
rta na steni, kjer si hodil blizu sledi z dotiki,
razraš en, okrut, to je od tebe ostalo v
podhodih, ob iztekih, v okolini zadnje strani
in kronologiji.

XII.

Samo nekdo ali manj,
trovatello, Vis v zraku,
buden ob enih.

Razmisli o:
isto blizu.

XIII.

Se še spomniš?
Besednjak,
to s svojo dlanjo,
nekaj za Marjo,
za Fra Angelico,
gladino vode,
za vsakogar.
Svetloba odraš a -
O moja duša mrtva ptica!
Potem tipaš.
Ni en sam snop, bilo je druga e
in danes ni ve druga e.
Vas kli em, razlike!

XIV.

Trgalo je zrak pti je petje,
Njih zora, dan mene.

XV.

Sonce se je enako bleš alo v morju
In na nas ... na nas je padal mrak.

Da bi vzleteli

Kdo bo prijel, kar prenaša naokrog pristavek, arobo, in za konice prstov pripeljal iz razpok, e ne

P O A S N O S T .

Potem zatipam sanje in se grem krotit.
Grem v deko in vmes sanje dvigajo gor mehur ke s trni in z ugankami ali rezinami korenov le enov:
na, lahko to poješ? Mi delamo dneve. No i delajo nas.

Stephanie says

V Afriki je tako mrzlo.

Beseda osamljeno nosi v denarnici sliko njenega telesa.

Nekatere besede dobijo pomene šele dosti po tem, ko se jih nau imo re i.
To pomeni ta beseda - umreti v Afriki.

Mrzlo in zapus eno je
zboleti dale od svoje postelje
in blesti v jeziku, ki ga ne razumejo,
in potem ležati s praznim telesom.

Ko sem se popoldne peljala skozi Šentjernej, je bilo videti, kot da tu ne bi mogel nih e po krivici umreti.

V Afriki je tako mrzlo.

*Stephanie says
It's so cold in Africa*

¹ »Prihodnji dogodki bodo postavili stvari na mesto.« V pismu Henriju Parisotju, Rodez, 22. 9. 1945.

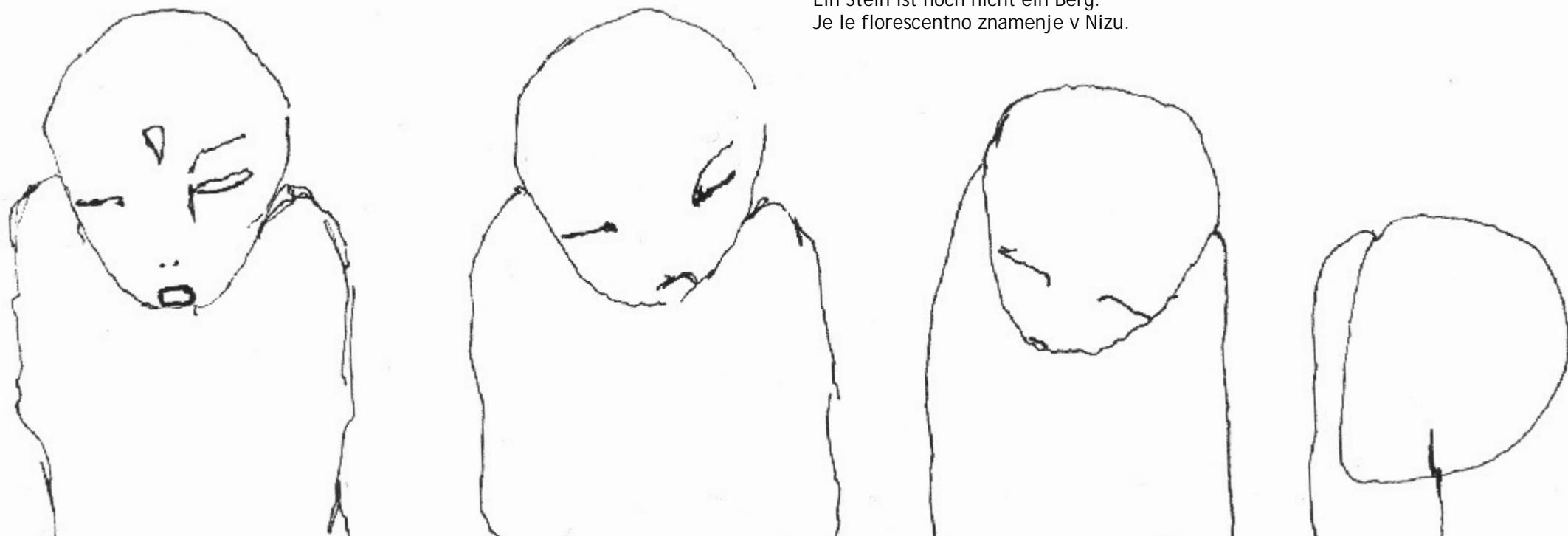
² »Na ini trpljenja, v eseju *Rester vivant - méthode*, prvi izdanem leta 1991.«

³ »Ni moje, ni moje, kar pišem.«

Aljaž Torkar

CARMINA INSANA

Besno lepote vitriol
Kam si pomolilo svoje role
katera mesta si obsen ilo z
Ijudmi karirastih gmot?
Štor od angela. Znamenje v praznem
Pošivano sinje, in vino ego sum
nakopi en v spomine
ovekove en v fletu pozabe
so ešnje na obdukcijski mizi in
nekaj kar me spominja na zakletev
na vrhu nebne gore izre ene
naredil si bom visli in se obešen
prilizoval svetlobi
polizal sem že vse kar spi
zdaj ho em biti mrtev kot ve nost
oddaljen kot neznano narisan v žrelo risov
kot zaljubljena groza Clarkeovih grafik
poljubim ti mater in se znebim vodenih pomišljij
pojni stran k meni stran obrni od mane
vkresni i se razceloti se mi pred vrati
da ti nasujem zvezd v rane
sviraj bože sviraj veruj svinja
gnij prelestno naskakuj bolestno
pel toplove plod ved sence rikverc
odgovornim postavljam vprašanja
ker se spla a bit svoboden kot je
gnev zatolklih spuš en na prosto
v obraze skritih rok in zlatih kron
kot ogenj in tujec ki mu liže plamene
živiljenje je vic na obodu poezije
rikni mi polizano vresje spominov
rukni me mati jesusoidna
carmina insana, si žvižgam
še vedno na poti v Korint
še vedno omamno pri Kirkah
rosa non mea est , ni ve
analogno me posvaljkaj turbina
ka on sedmih lila lis, lazi!

IZIDIN RIS

Ko zgrešiš, zaslepiš vse svoje sre e.
Ni ti ve potrebno vzhajati sonc, ker si
z(a)mo il vse suhosti egoizmov. Tudi
tiste, ki zvonijo na koncu spoštovanja.
Vprašaj zgodovino komu je trosila
ebelnjakarsko raznolike udarce in
morda po vzdržanju, tudi ve ne mo i. Si?
e si kdaj sploh Bil, potem se pripravi.
Prebrojevali te bodo in te zažigali na
usmrjenih grmadah, grozili z uni enjem
vsega za kar si util, vedel, sovražil in ljubil.
Za vse dolge no ne sprehode ko si jim
primisljal sanje v katerih so z nasmehi
zakoli evali muke in žalosti stoletij.
Ne trudi se preštevati. Matere ne oštevil ijo.
Opomenijo sorodnost v raznoterostih.
In pozabijo na riskantne situacije v katere
so te vsvetile, posvetile za ta gracizni cilj.
Ne stoj. Nikoli ne stopiš dvakrat na isti
teko i trak te predi ne zgodovinske epohe,
v kateri kupiš mizo in dobiš jogurt zastonj.
Neznosno si sre en ker ga lahko ješ za mizo.
In si v trenutku ko to po neš okronan za kralja
ker si lahko enak tistim, ki si ne morejo kaj
da ne bi storili enako. Ovako. Bedako.
Želje in vrednosti ki si jih prinesel s seboj
tu preprosto ne bodo delovale. Pozabi, fanté.
Pokeriraj za mizo in jej jogurt al` preprosto
odidi in pusti da se skisa igra v kateri te ni ve .
Kocka bi padla, e bi pod njo bil pód. Tako pa
prosti pad, sad dejstva, da si se zaplezel.
Da plamen še gori in reže v megle zakrivanj.
Že tako je dovolj bližin ki v asu porumenijo
dovolj visokih eksplozij da se na Zemlji ni
ne vidi. In dovolj sem nor da vztrajam.
Sonce na zidu. Vijolinsko bazuskost lahko
prepoznaš v izidu Ozirisovih koscev,
v izsanjanem aksiomu da bog le kocka:
Ein Stein ist noch nicht ein Berg.
Je le florescentno znamenje v Nizu.

Uroš Prah

IZHODIŠ E

Nisem zavezan bogu ali sistemu ali ideji ali ideologiji ali državi
nisem zavezan o etu, ker je umrl in se le stežka spomnim nanj
nisem zavezan o imu, mojemu drugemu o etu, ki je umrl in spomin nanj bledi
nisem zavezan materi, ker mi je že navsezgodaj zagotovila svobodo
nisem zavezan bratom, ker je svobodo zagotovila tudi njima
nisem zavezan prednikom, nisem zavezan potomcem, za katere dvomim, da jih bom
imel, za katere nih e zares ne ve, ali jih bo še mogel imeti - ves svet se za enja
spraševati, ali jih bo še vredno imeti
nisem zavezan nasilju, ker mi je tuje
bole ini, ker sem mlad in ne traja
ljubezni, ker sem mlad in ne traja
telesom, ki so minljivost na sebi
fuku in mo i nisem zavezan
trenutku, ker se kaže kot lažniv, kot vse bolj lažniv
ve nosti, ker tam zame ne bo prostora
prostoru, ker me izganja
materialu, ker se drobi med prsti
prsti.. dlani.. roke.. sartre.. trup.. ti .. noge.. rit.. hrbet.. vrat.. zatilje.. lasje..
elo.. obraz, kakšen obraz.. drobovje.. srce.. kri.. celi na jedra.. nevroni..
elektrika..
Slede e lahko tudi brez mene:
jezik, ta lažniva ka a,
resnica, žaljivka, ne gnjavi z resnico,
življenje
umetnost
smrt
ti.

BESTANDSAUFNAHME

My national resources contain of -
za el brati; zaspal, ker je deževalo in je pel chet baker.
Mušalaluna.
Mušalaluna.
Muš Ala, polna je. In vlažno je. Kaplja in te e in piha.
Kje blizu se mora taliti nekaj velikega.
Bestandsaufnahme.
Prese netljivo suha koža ez tipke.
Odcepiti misli od telesa.
Postati kost, da je iluzija trdnosti popolna,
vašim petim stenam hvala.
Bestandsaufnahme.
Disintegration loops spiralijo nekako nazaj,
bolje ne znam povedat.
Bestandsaufnahme.
Po akaj, da boš imel suha usta in reci: pljap.
Vse manj te e;
ez spiraljo je za elo pti iti jutro.
Zveni dobro, ni mi ni vše ;
ni mi ni vše , ni mi ni vše , ni mi ni vše .
In sem že vojak,
ki v jutranji rosi minira predstavno polje,
obširno in zeleno.
Dies war eine Bestandsaufnahme,
vendar kako pograbiti karkoli od tega?
Wo steht was

und was fehlt
und was fällt
und wo läuft es dann hin?

WÜRDE

Unglaubwürdig sein!
Als ob man das Sein erst glauben müsste, damit es sei.
Ich werde mich doch wohl nicht an Irgendjemandes Glauben hängen,
mich zum Gehängten machen.

FLEŠ

V nekaj utripih razdraženih ustnic padejo ure
globoko rjava slana stebri a namesto o i
dva sklenjena ti a utrip
za hip se med popka usrediš i vesolje
se vrine izgine sredina mo i.

*

Ti si tisti viharnik, za katerega sem misli, da sem jaz.
Kot sta se mi neko Robin Hood in Prince zlila v eno, kar sem postal jaz sam.
Ali ko sem hotel biti nogometničar in sem bratu ukradel dokolenke in drkal drkal.
Kot sem še do nedavno mislil, da sem morda Baal ali Sergio Fantom. Tako sem
postajal svoja eroti na fantazija ...
Zdaj se lahko mirno zaljubljam, ker vem, da nisem jaz tisto, kar ljubim.

*

Zadnji ti je umrl pogled, ker te nisem objel, ko si mislil, da te bom,
moje o i so bile prazne, to sem videl v tvojem odsevu, ki je stopil predme, kot bi bil
moj - e nekdo izstopa skozi tista steklena vrata in se nekdo drug hkrati poda k
stopnicam,
ki vodijo v klet, se njuna odseva za hip izmenjata -
to sem vzel kot znak. Kot svarilo. Kot grd strašljiv udež, ki ga moram ljubiti.
Rad si predstavljam, da si potem šel na straniš e in bruhnili vanj.

MERIDIJAN

Pogrzel bom tvoje
ušesne meši ke,
tvoji gosti lasje
mi bodo lezli v nos.
Zakopal se ti bom
v zatilje,
preplezal vretenca,
te uš ipnil v trtico
in se stegnil nekoliko nižje.

*

Z vsem telesom ez ulice ez klube ez postelje.
Z vso silo ez misli tistih, ki mi stopajo blizu.
Ob udujo istost, ki jo za hip ulovim v njihovih o eh,
ko ne zmoremo ve in nam odpadejo naše trde tan ice.

*

GEDICHT

Ein langses schieben zweier Gesichter
gegen den dickflüssigen Raum zwischen uns.
Es hört nicht auf, wenn die Stirne sich treffen -
einfach weiter in einander fahrend,
sich fast schon ein Auge teilend -
Wie weit kann man kommen?
Wie weich ist der Mensch?

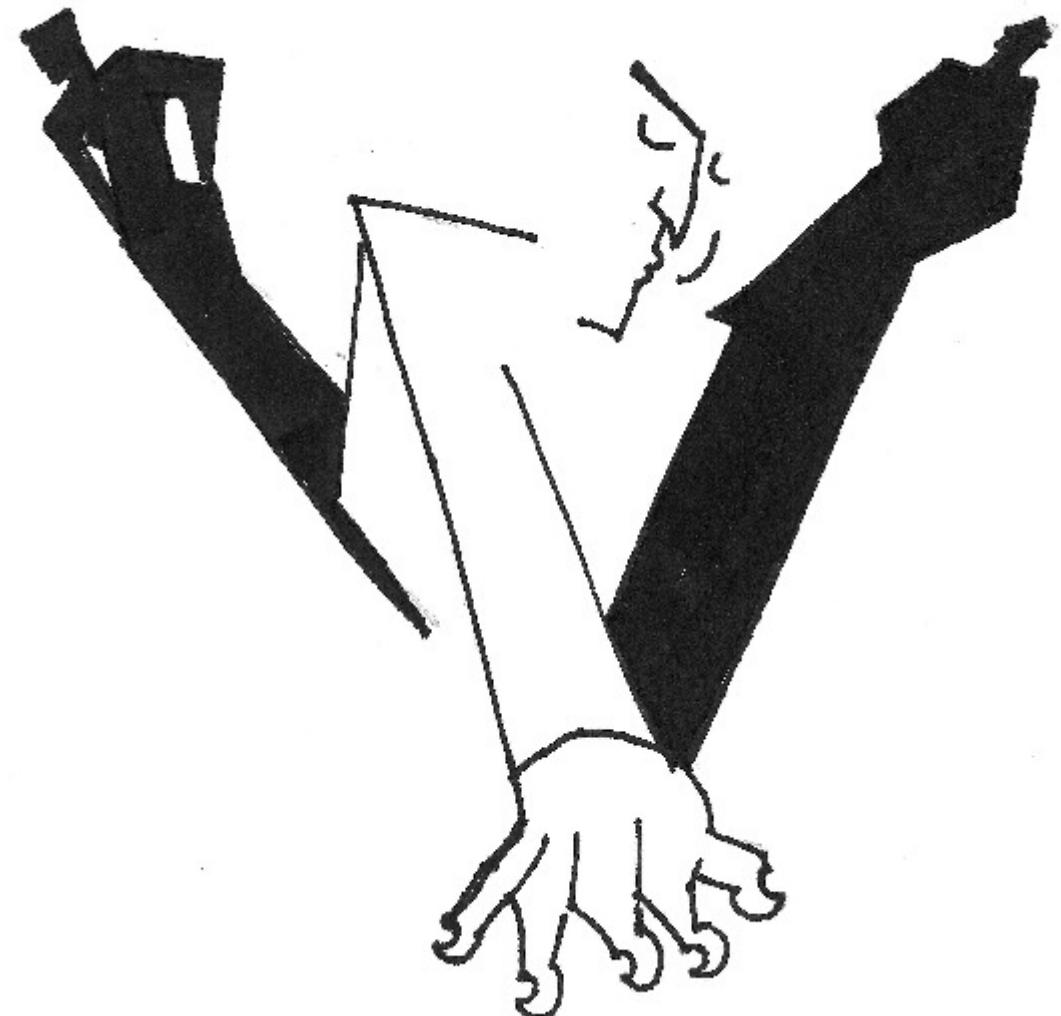
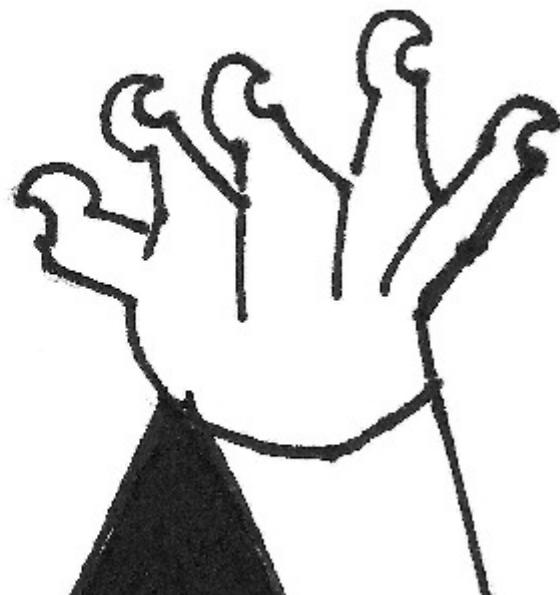
*

S sklonjeno glavo epiš pred menoј.
S konice nosu ti visi kaplja
in na korenу aka druga
in jaz akam,
da se združita
in padeta
in zlepita prah na parketu.

*

Neizbrisljiva sled tvoje
zadržane pohote.

Kakšna bitja smo to,
ki bi samo malo ljubili?

CMUREK I

A prah gre svojo pot.

Pod pritiskom tiso letij se sprijema v kamen,
ali ga veter razpiha in potem
v troposferi dela dež,
ki zaliva apaške ravnice.

Po strehah šklopota ta dež,
strehah, pod katerimi spijo otroci,
njihove sanje napaja -

vaški pijanci so jim govorili o asu,
ko je Muri še bilo dovoljeno popljaljati
in se je razlila ez njihovo izžeto dolino,
da so, takrat še sami otroci, tekali
ez srebrno svetlikajo a se polja
naplavljenih rib.

GENERATION GAP

Pleša rase
Polja pleše
izsušeno poletno polje
  rn oblak se ezenj razlije
voda pleše
luža, ki preraste v jezero
plujemo po njem
svetlika se v soju
od kod ta lu , umetna?
slabovidne sloveš e privla i
Mozeti kroži okoli nas
in e zgorijo
kaj morem jaz za to
zapoješ in polje vzdruhti
vse se poveže
po jeseni diši.

CHILD IN TIME

V razklani sobi
v neko knjigo na pol zatopljenega
v filter degradiranega
komaj zares loveka

ja mladega ja
niti na poti
niti na mestu ne
ker malo nad mestom
tam nekje na višini smoga

ja pod zvezdami
ja pod oblaki
sateliti
ali pod to poglej celo polno luno
dale dale pod luno

z bledo sliko humanizma
med drugimi bledimi
hitro nekako pod zrkli drse imi slikami
vero v to, kar so ga ženske u ile
izgubljajo ega

pod dolo enim kotom
v tej motni skozi na stežaj odprto okno
prihajajo i svetlobi lepega
v razduhovljeni hibernaciji
na vse pripravljenega mladega loveka

vidim.

Nejc Bahor

IZ OBRAZA (B)

za nimo z ne im nežnim-
recimo:
Izrael
da ne bi
bili slabii ponovimo-
znanost

korakajmo zastave
beremo dekrete:
kleenex, orbico.com

ne pozabimo

majske igre

za hec
spijemo portovec
ali lajt weit:
ob poti

Treblinka

LOVEK POŠAST

imam: lovek obraz?
pro z zrcalom
povej mi: lovek
spet sem in zvit
ko glista
vame podme
vetri padobranov
-NAKLJU NO-
vpraša
-SRE NO-
nekdo ki mi je postjal
z rožmarinom
ne jenji jokati
obraz: lovek
ne smej gospodarja
lovek obraz

REBRA 4

robstvo svobode ponuja frišne like!
spelji stran te kruljave obraze
ne akaj, ne trpi
zapelji gospode v trate
na seri z razno krvjo

sami je mamo dosti
nehaj
obstani, obraz
bodi obraz
bodi nesre a
bodi vid
glej nesre e
poskusi s im drugim
oblikuj si stare navade

skrij sekire
nabrusi nože
prihaja
tisti dolgo pri akovani
dan dolgih kurcev

CMYK

BARVA TERORJA
OBSODBA
NA PAPIRJU
laž je o itna

krpe, staromaslo

teror
ubijaj gospode

LOMI.KRUH.NA. ELIH.
B O Ž J A S T N I H

HOMENS

povej
ljubi pesnik
si
ali
nisi
samostalin?

ti povem jaz
hej, koraj ža velja
pridi
in smej
se
ker poletje nažiga
priznaj
veš da ti štejem korake

ARCHECID

Iz dneva v dan
v meni
raste to.
na ramenih železne ploš e
na hrbtni zlomljen klju
na mreni o esa nož
temne sile si prebudil v meni
delaj se kot da me ne vidiš
dve strani
brez roba
ti vržem v obraz.

LJUBAV 8

koš ek je v tebi
koš ek je v meni
zasejala sva jih dobro
in na momente skeli;

v moji sivi zemlji
v tvojem bledem mleku
klije in raste -

Matej Gr ar

VLE EM VLE EŠ

vle em vle eš rjuho vetra
vase vame stokam stokaš
stokrat že se je skalilo
padem padeš ska emo
vsi skupaj med zidovi
zunaj

vle em vle eš me te koža
sla i bolj kot ne razparan
usnje ustrojimo znova
si izdelamo
izdelano
te škornje
hodiva
hodimo
daj uhodiva
sposojene organe

rane si sosedje zdimo pod
sosledje vle e vle em grobo
strganine rjuhe vetra tkiva organi
funkcionirajo primerno koncu
ho em ho eš traja terja zven
v harfo vpetih kit igrajo sence
glumiš glivo glumim jaz sam
sebe parceliram se prodajam
skozi govor videz tržim ni ne
fi niki bližine sedajo na zid
pri stari znani izgubljeni stvari
ki je re v rokah spomina
gledamo že ho eš no eš jo em
ho em strganine rjuhe vetra zunaj
vle em vle eš me te koža no e
no ejo nas sre evati sre ne zunaj
med zidovi luš ijo se površine
do globine tvoje puške streljaj
nase ciljaj vame ho em no em
smo brez smisla obrnili se vstran
sestradani bližine si miniramo
podplate božamo se siti ho eš
no eš no em tega usranega
zvenenja harfe ne pogruntam
gledajo glej gledajo jih jaz
opaža tebe prime za roko in
gresta sedeta ležita spita budna
sanjata se ne zvenita harmonija
iluzija sle e kožo je krvava
ni mesnata je še grob organ
vseh skupaj tukaj med zidovi
vem ko utim drugo drugosti
veš vem ne vemo sebi me emo
zavajajo e strganine raztelešen
vle em vle eš rjuhe vetra

Nadina Štefan i

MIŽANJE

In minevajo tudi ti dnevi.
Odkar ne moreš brezbržno mimo
mojih vrat. Za el si dišat.
Ves as se tišam, da bi pobrala
stavek z vek. Kot vprašanje:
Kaj se je zgodilo s asom?
Kje je zdaj as. In zdaj.in zdaj.in zdaj.
Še dan prej te ni nikjer,
In zdaj sem tu, kjer ne znam povedat
Zakaj še no em it
Ampak no em it
Ho em ostajat, dokler se ne spodim
dovolj iskreno.
Ne morem re i ni esar o vonju
razen da diši
In se ne spomnim nikogar razen naju,
ki obstaja. Otrpla
rabim tretji glas, vdor šunda,
ko govoriva same tribesedne, opisne stavke
in postajam zelo hladna.
In minevajo tudi ti dnevi
z vsem in vsemu navkljub. Vsake toliko
nekaj kot sijanje.
Bolj dejanje kot razdejanje.
Dnevi kot predstave.
Kako to ujet?
Kot je rekел tisti,
ki jo je poljubil najbolj odlo no:
Previdna bodi,
ko drugi ustvarjaš svet.

Luka Martin Tomaži

PRE KAJ POLJE PO ASI RANJENI OTROK

Tvoje noge so raztrgale steklo,
ko je obleka drsela ob steni in zrcala
so vlekla rte po zmrznjeni zemlji.

Pre kaj polje po asi.

Tvoji lasje so zlomili mesec.
Tvoji ostri lasje so razsekali mesec
in prsti so drobili mostove nevidnih.

Jedel si sonce v brlogu.
Žarek za žarkom si poziral
tle e jelene škrlatnih ve erov.

Nato so prišli drobni cigan ki
in pomakali kruh v katranasto mlako
tvoje zavesti.

Ležati med krošnjami dreves.

Ležati med plešo imi krošnjami.

Skozi kletko reber
udarja v svet srce.

Valovanje žita
se zliva z rjavimi kodri
in tudi zvezde razpirajo cvetove.

Njihova tanka stebla segajo v prostor.

Prostor lo uje
ustnice od ustnic.

Ko si je umila lase
pod listjem kruhovca,
so bile njene dlani vzhajajo e.

Daj te nam toplih lu i,
padajo ih z balkonov mesta.

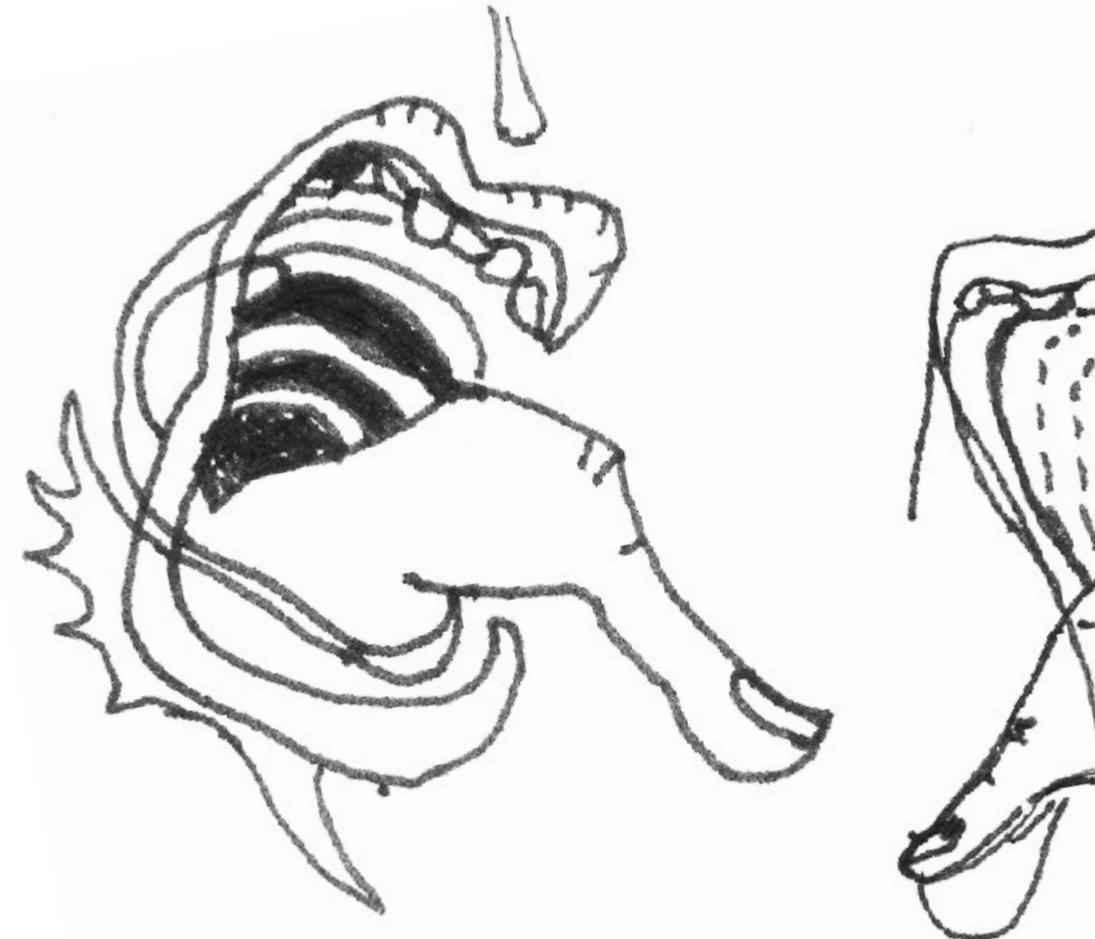
Sanjajmo zdaj
raztresene sanje žita spomladsi.

Peroni razmazan pejsaž
in veke na ostrini nohtov,
da ne bi spregledal odtisov
njenih drobnih stopal;
bosa je šla ez repinje

in ostanke hrane in besede,
ki so la ne nasekale življenje
na tanke rezine.

Zunaj, na polju,
z mokrimi lasmi.

Ogorki govorijo o lomljenu tal.

Sanja Metli ar

POJEMA VATE

Nastajaš.
V pesku,
ki ga odvržejo skale.
V blatu,
ki ga zavržejo morja.
V svetlobi,
ki jo ukrađeva mraku.

Nastajaš.
In najina senca pojema vate.

Sara Mužnik

DNEVI S PRIŽGANIMI MEGLENKAMI

Strgani oblaki iz tebe naredijo en sam gromozanski pulover s puhastimi lasmi. Tako dale je poletna pižama, iz katere ti štrlico rame, jutranja svetloba, ki je prišla prezgodaj, postan zrak poln sopare in cigaret, poln spominov na prde o no , ki te pošlje v posteljo ob petih zjutraj in medtem ko spiš, me e vate težke inštrumente.

Ena tistih no i je, po katerih se zbudiš z nogo za vratom in ugotoviš, da si nekdo drug. Julij ti je nenadoma odve . Odpreš okno in kar najdeš, je raztrgano nebo; ko pelješ medvede na prosto, zliva po tvojih ramenih vedra vode in vše ti je o iš enje, ustrezajo ti te nove barve. Odcediš vodo, pustiš makarone. Si samo sanjal o udaški vožnji po hribu navzdol z motorjem v prostem teku in umazano šipo, kateri tudi naliv ne pomaga? Ne uspe ti najti pre ke na glavi, kot da ta puh ne spada nikamor. Dan se vle e kot kaplja sline na tvojem kolenu v umazani trenerki. Prekinjaš ga z inserti spanca v nenavadnih pozicijah, vsaki nekje drugod. Ve er se prikaže brez pravega jutra, vendar veš, da je to isti dan, ker ga lahko utiš v želodcu, v glavi in za ko niki. Ne zmoreš prešteti današnjih tušev, ko se od glave do nog zaviješ v pulover.

Zdi se ti, da se je stemnilo prej kot ponavadi, in da razbiješ še ostale navade, v mraku piješ prvi kapu ino. Odpiraš o i, iš eš svoje obzorje med razmršenimi kodri. Pena se seseda med ustnicami, moški zbor natakarjev se vrti med mizami, v kavarni se opiraš na komolce in sanjaš na novo; sanjaš o zamazanem nebu, ki se pripravlja na sneg, listju, ki se valja po plo nikih tujih mest, plaš ih, ki ti prekrivajo kolena, šalih nogometnih ekip in navijanju pred televizijskim sprejemnikom sredi lokala, kakavih, v katerih namakaš brke, puloverjih, ki te objemajo od jutra do ve era in odganjajo mraz s tvojih lic, podobah skozi okna drve ih potovalnih vlakov, ki v tebi ustvarjajo najsre nejši ob utek udovite žalosti ...

Ko pozno zve er slabost mine, si hvaležen litrom vina, tonam dežja in kupici kofeina, da so sprali iz tebe vse, o emer si znova in znova sanjal v eraj. Danes, še vedno sredi julija, sanjaš po francosko o najpristnejši jeseni.

GOLE PIŠTOLE

Okravljene gatke padajo na tla. Kaplje krvi puš ajo sled po beli brisa i, kot ga puš a ustreljen plen na zasneženi jasi. Odpreš tuš in iz sebe spiraš ves bivši mesec. Naslonjen si na roke, mrzla voda te obliva in noriš, da nisi ni esar kriv, eprav te nih e ni esar ne obtožuje. Želiš si pomiriti svojega duha, oprati umazano perilo, ki ga ho eš no eš puš aš za sabo. Ne moreš normalno vdihniti, ker si že preve poln vsega in ker je prišel as za izdih. Enkrat v mesecu te nekdo ustreli, ti pa si želiš, da bi bil znova rojen. Gatke se namakajo v umivalniku, rde ica se po asi razblinja.

Kot da se ne bi ni zgodilo.
Izdihneš ...

KOPIRNICA

Ko ne veš, kako in kaj, se pojavitva prijazen modrock moški in banana. Moški se ti smeje iznad olupka in trdi, da ti bo pomagal brž ko zaklju i svojo banano; že naslednji trenutek pa ti s polnimi usti kaše narekuje, kako zlagaj svoje papirje. Za k življenju priporo a lahke stvari; sadje, dopust, ravnila iz plastike. e življenje kombiniraš z lahkim, tudi samo postane tako. Sicer pridejo premajhne sobe, brez klime, polne neskon nih papirjev, a vštric z njimi pridejo tudi ljudje, ki ti z bananami kažejo pravo pot. Moj angel varuh ima banano. Ko smo se na avtocesti komaj izognili prometni nesre i, je namesto trikotnika za vozilom verjetno stala ogromna nevidna banana iz varnostne pene.

Morda ne varni, so pa sre ni tisti, ki še v zavitih rumenih re eh zmorejo videti isto dobroto.

ISTILKE, ONE SO EDINI PRAVI VOHUNI

Ne veš, dokler nisi eden izmed njih in za eno poletje sem jim prodala svojo dušo. Pojma nimajo, kaj se dogaja v svetu, vendar znajo izbrskati pravo telefonsko številko in izbrati prave besede. »You forgot your pants.« Vedo, kaj se dogaja v loveku. Krvavi madeži na rjuhah deklic in ti si perica, ki to drgne v potoku. Mol iš. Par se za eno no pripelje iz Ljubljane in najbolj od vsega ju zanima, ali so okenska stekla v pritli ju odbojna ali se vse vidi skozi. Skoraj paranoi no spuš ata rolete in odideta brez slovesa. 15 minut potrebujem, da najdem en sam blond las, ki potrjuje, da sta kdaj bila tu. Za razliko od njiju je 6 mladih Irk sposobno pozabiti 1 evelj, blazinico od modrca, uhane, Poljske zlate, prevleko za blazino, nekakšno padalo, epke za ušesa, kozarec in jogurt. Seveda so tu še Izraelci - ni ga turizma brez Izraelcev - ki ez pol sveta tovorijo sumljive vre e mesa. Sramne dlake na hladnih plos icah, Ameri ani, ki se bojijo teme in Nemke, ki se pritožujejo nad brezhibno pospravljenimi apartmaji. Hodniki, polni izpraznjениh steklenic vina, zažgano mleko na štedilniku. Ljudje imajo svoje skrivnosti in z njimi polnijo odtoke tuš kabin - ko enkrat istiš njihov življenski prostor, jim vidiš v globino duše.

Tibor Hrs Pandur

MINDFUCK

1.

Dandanes je že izpoved hrepene ega subjekta subverzivno dejanje. Sonce prihaja. Ne znam se ustaviti.

Uživamo bole ino. Vsak ob utek je potencialna mojstrovina. Ampak najmo nejši od vseh je iluzija zamujene priložnosti.

Ne zanimajo nas evlji. Hipnotizirani hlepimo po ne em, kar se vedno izmuzne kot misel, do katere te vedno znova pripelje dejstvo, da se je prejšnja izmuznila.

Treba je kogarkoli anonimno o arat. Moramo bit nadzemski egoisti in se žrtvovati ritmu. Poljubi so staromodni. Naklju ne naplavine. Staromodne. Jambi. Hiperstaromodni. Svobodni verz staromoden. Petrarca staromoden. Ginsberg.

Blaženost je utit, da vsi vidijo enako kot ti. Blaženost. Ja slavili bomo kogarkoli. Lanterne bomo videli kot prostovoljno posilstvo. Ni nas omejuje. Rastemo. Picasso akademik. Picasso plagiat. To ni moderno. To je vprašanje metode. Zdaj smo. Verjamemo v meso. Bistvo zemlje vedno nosimo s sabo. V hla ah. Smešni smo in banalni, smejimo se vsaksebi. Pljuvamo v cvrte, v svoje kosilo. Dobimo zaušnico.

Kaj nas ustavi? Gojimo nenatan nost. To je nova naravnost. Nadaljujemo, ne da bi se ozirali nazaj. (eprav napisano beremo nazaj vsaj trikrat.) Kaj pride potem. Kaj pride potem?

Tipam v temi. Merila so nevarna. Govorit o stilu, ne da bi ga že z govorjenjem prakticiral, je parazitsko. Imeti merila pomeni verjeti vase kot celoto. Kar ni ni kaj postmoderno. Najbolj postmoderno je seveda mol at.

Piši! e ti to re e ona in se sle e, seveda ubogaš. Tako si razlagam estetiko. Vse je povezano. In ne smeš se ustaviti. Ker ona gleda. In si šele za el in te za injo, da pišeš naprej. e se ustaviš, da bi stvar premislil, nimaš talenta. I'm just enjoying. Is the body nice paper? Technically I mean. Za injo me. Izziva me. To je nekaj posebnega, e se sle e in re e: Piši! To je invokacija. To, vse to se lahko zgubi in bomo spet praljudje. Improviziramo. Kot srednješolci. HO EMO IZGOVORIT SVET POTEM PA DOLGO NI ...

2.

Estetski kriminal Ljubljana.

Kdove kaj te ulice?

No em. I don't want to be a pervert.

Zato ne pišemo o seksu in bole ini. Sve eniki veselja smo. Pišemo med hojo in stopimo v lužo. Okultiramo strah in druge. Ne opisujemo sexshopov in albanskih pajzlov natakarjev, ki v morbidni svetlobi plešejo na »Joanna gimme hope«. Ampak samo isto poezijo. Vse ženske so mol e e in hotne in nikoli ne jo ejo v javnosti. Ostajamo zvesti resni nosti. Ariadne smo, brez niti. Pozabljam.

Ne se vdat tej nežni melankoliji, ki te zaliva v varnost vonja kot zibka iz mahagonija in nostalgi nih slatkarij. Ne se vdat bole ini, to je staromodno. Pleši ez. Simbolisti niso hoteli razlagat. Mi ho emo pomenit.

Že dolgo ne mislimo, psi smo.

Hranimo se s svojimi telesi. Jemo, da bi bili la ni.

Jaz ni pomemben. Ni entiteta, ki jo je treba predstaviti. Ampak ve entitet. Pod dolo enim pogoj se iz kaosa rodi red. Tako nastane svetloba. Svetloba je frekvenca.

Umetnost je maš evanje zamujenih priložnosti.

Odviznost, ki si se jo nau il med dušenjem eksistencialne slabosti. Trik, kako mešat duhove v svojo smer.

Rob jezika je vedno dovolj dale .

Ustavi nas.

Neskon ne možnosti se nam odprejo kot prazna knjiga sredi neba.

Odkrijemo Ameriko in Marija se nam prikaže.

Žarimo. Naj pride, kar ho e. Tvegamo ponavljanja, razvijamo metode, eprav smo popolno orfi no razlago sveta podali že leta 2001.

Žarimo. Maš ujemo Lepoto zgodovini idiotov. Vedno gre za to. To ni vprašanje izbire. Plujemo. Dovolimo vsem, da vstopijo.

Stojimo goli z vetrom ali brez in vsak piš nas razlije v nežnost, o kateri je Proust lahko samo sanjal.

eprav v asih pride. Ko samoumevno izgine in moje ustnice. To, od esar sem odrezan. Potujejo v Beograd na avtobusu s pajskami smr e ih in brkatih branjevk in žalostnih enookih ciganov. Ki bi radi dihalni in odpirali okna, kljub temu da so jih že odprli, bi jih še kar naprej odpirali. Ne dušimo se. Ne pretiravamo. Opazujemo. Nekako za udeni. Zadeti kot otroci pred lastnimi izlo ki.

V bistvu pa se mi ta trenutek utrne kot po asen polžast sen te uboge province, kjer je nasmeh skoraj božansko posredovanje in ...

Kaj se zgodi s to atletiko duha podarjeno kot lonec doma e mareli ne marmelade sredi tuje dežele, kot mistiki z mle nimi o mi sklenejo roko nad žaro Nikole Tesle? Ki ostane kot artefakt na podstrešju nekoga. Ki ga kasneje nekdo najde in prebere in uti kot ljubezenska pisma svojih staršev. Da se mu tatinska solza skotali v usta ez topla lica ... Kot katakomba.

Kot ešnjev cvet. Kot na eto drhtenje, ki se ustavi v šum praznih papirjev. Kot zavist tiste tištine, ki po asi postaja passe.

Lao Tze je živ in živi nekje na Antarktiki. Nih e ne bo zvedel, kakšne ribe je s svojo mrežo lovil. Pesnik med pisanjem ne ve, kaj dela. Iš e nadlasico, ki nima imena.

Prijatelji ga seveda obiskujejo kot redek žive i primerek literarne dediš ine, ne da bi mislili, kako mu bodo po smrti pisali monografije.

Kaj se zgodi z listom papirja podarjenim popolnemu tujcu v sumljivih okoliš inah ali anonimno kot tretja simfonija?

V asih smo žalostni. Tudi to bo minilo.

V asih pa nimamo druge izbire. V asih SE PIŠE V LJUDI IN NE V KNJIGE. V asih vse, kar je v nas, ho e postat pesem in stik in iztegnjena roka.

e smo jezni, govorimo jezo.

e ljubosumni, tiho masturbiramo, na kar smo ljubosumni.

e smo nežni, smo nežni. e pademo, smo idioti.

e se ustavimo pred izložbo, smo Miškin.

e se zdimo mo ni, smo samo posnemali Rimbauda.

To delo bo ostalo v na rtih. udovito in nedodelano.

To bo nova fizika. V eraj sve a re e: »Ne morem nehat.« Za el sem, ne da bi vedel, kako bom kon al. Moja poezija je postala dihanje.

Ne mislim, kdo bo to bral. Ne morem nehat. Edino, kar se spomnim. Govoril sem: Polagam preteklost na žrtvovalni kamen piramide sonca. In sem ga res polagal.

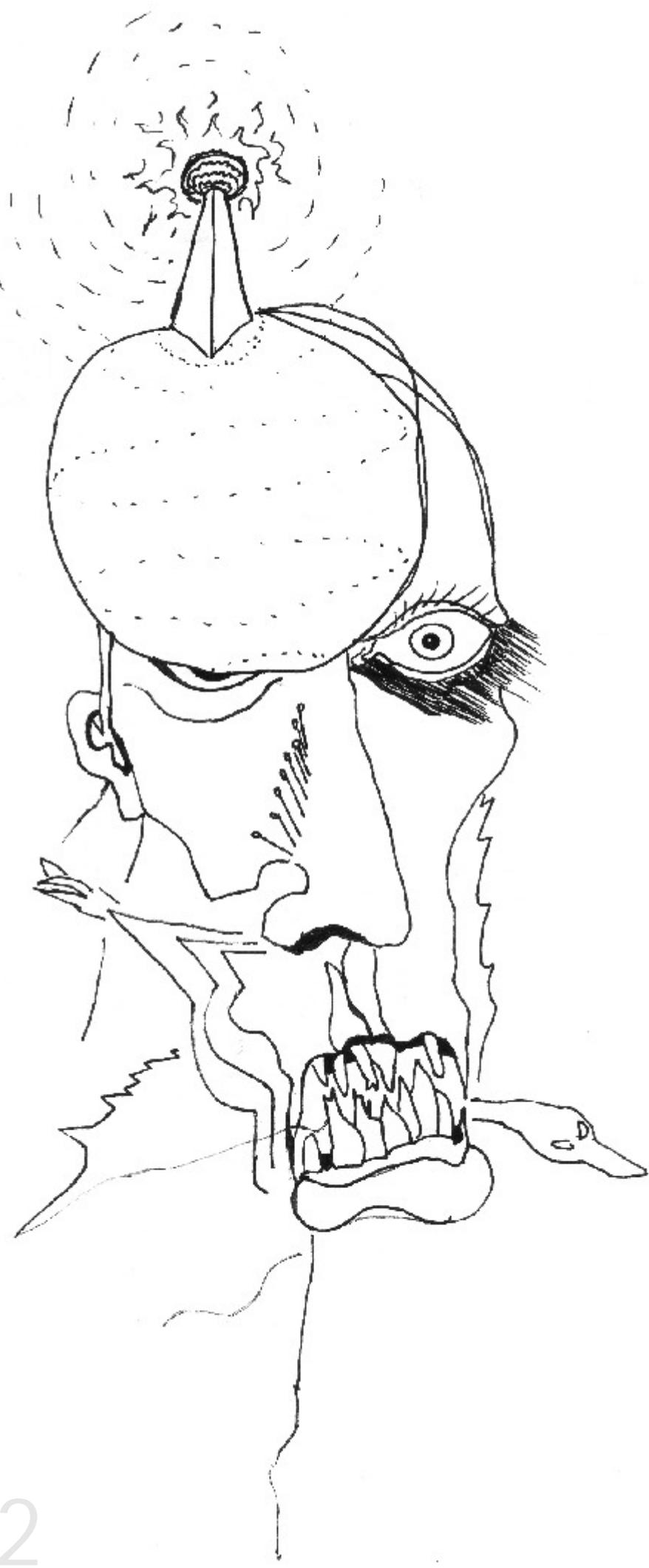
Okušam te besede kot pijan pavijan.

Tam in takrat sem se dvignil v stiku papirjev.

Vse, kar sem zamudil, sem preobrazil v motiv in pogoj in ga tako naredil klju nega in nujnega. Odstranil napake. Odstranil naklju je. In se staknil s svetlobo.

Zgenerirali smo si samozavest v razsežnost sikstinske kapele in gruvali proti obzoru. Hoteli smo nekaj dolgega, svetega in brez naslova ...

Seveda smo na za etku bili tragiki. Banalnost našega samozadrževanja nas je nau ila smeha. Nikoli ne boš ve kot okus atmosfere na jeziku nekoga.

Odkrili smo omnipotenco. Postali verbalni fetišisti. ešplja. ešplja. Smo jecljali na vse na ine kot nagnjena radovednost triletnega.

Genet je vedel, da si lahko samo nema abstrakcija, tok pretrganih ustev, nasmešek v ozadju, panorama.

Bole ina je podtekst. Hrepenenje je podtekst.

Odtenek, ki ga je gnal, je bil vedno isti, tako kot usoda neotipljivega poslanstva tam brli v napadu predsanitarnega trepeta, v soju uboge lanterne ali kot molj v žarnici. Želim, da akam.

Vse ostalo je vprašanje stila.

3.

Poslušaj ...

Je šumenje vode tišina?

So delci tvojih misli diskri svetlobe?

Ni umetnost ležat gol in spe v polni dvorani?

Sanjet svojo individualno tragedijo?

Se vra at k njej znova in znova kot v maternico na obisk?

Si lahko vsak gib interpretiraš v svojo korist?

Sanjal popolna bitja in se zbudil še vedno zaljubljen.

Še Kafka bi se nasmehnil ob tej melodiji. Ni ve tema. Ni zgubljena. Gledam udeže na cesti.

Podrejen sem samo sošolki, ki me sanja in zadržuje zase.

Moški se usede na stopnico sredi rne vlažne sive ceste. Bruhne v svoje roke, blodi po žol u, ki ga ne zna uredit. Ma ka sliši petarde. Se skrije.

Pes lahko samo laja in sumi, da bo umrl. In umre.

Jezus! Moja misel je prehitra in prepoganska!

Sem se vrnil, da bi videl,

Ne da bi vedel svoje o i hrepenet po lastni modrini?

Se je iz kov ka moje violine vsula homunkula praznih papirjev?

Sem bil prazna roka in sem jih lovil?

Sem jih kot razlitu rnilo rotil? Sem trepetal?

So se nad mojo posteljo izrisala krmila?

Stric je skuhal skledo fižola in šel v Ameriko.

Njegovi otroci se podkupljeni z makovo vodo podijo za jabolkami po hribu navzdol.

Kaj je svet? Poznam ceste in ulice. Tam zunaj je še vedno divjina. Tam zunaj vlada naklju je, kot krucifiks nad lepoto obzorja. Poznam nebo in poznam globino morja. Obstajajo patenti na brezpla no energijo? Poznam televizijo. Naj utim strah, ker so dovolj mo ni, da me lahko spremenijo v otroka v Afriki?

Se lahko to pošast ustavi? Se zora zlomi skozi disk konstalacij?

Poslal sporo ilo: V asih smo užaljeni, e komu naše etide niso vše .
Potem vidimo, da sodijo kot slepci o barvah.

Svoje delo še vedno precej staromodno pojmujeemo kot del sebe in združeno. eprav je kot re eno izlo ek. Tudi ti trenutki šibkosti so. To hitro okultiramo. Ne kot sonce oblake. Ne kot oblaki sonce. Smo sami. Tega ne vemo. Zunaj kaplja. Gledam skoz okno. Vidim skoz streho. Fizika, sej pravim.

Dejstvo je, da se v tem mestu ne da živet. Vsake tolko pridejo kriki kot groza, v asih se nadaljujejo v: »Vuuoo!«, kar pomeni, da je samo krik hitrosti neke pijanosti, ki se vzpenja, da bi padla; v asih pa pridejo in so vsi na oknih in opazujejo, v asih jo ejo in so bogi, v asih je pa samo en krik, ki izgine kot bi ga pogoltnila zahrbtna avenija. Samo hlipanje je, soseda se odmika, upala je na pretep ali kaj hujšega. Samo deklica jo e in nikoli ne bom izvedel zakaj. Se je zasmejala? Se smeje vmes? Nekdo jo tolaži. udno.

Sre a je, e poveš nekaj, kar dejansko utiš.

Hitro, preden pozabim! Svet se podira. Živ en sem. Treba je ven. Smrt razumemo kot vrata, ki se nekam odprejo. Vse vidim hkrati. Bolgarski avtobusi. Ljudje v njih kot nemi filmi. Koper! Z malo sre e se odpre nebo. Del neba. Usta neba.

In ne šibkost, ampak strah se je skrival oble en v varne hiše nezavesti. Dediš ina akanja. In užitki akanja. Melanž. Diafragma. Beseda, ki si jo pozabil in bi vse spremenila.

Dviga se okoli moje postelje kot kadilo sredi tuje umazane dežele.

Ljubezen je odsotnost nekoga.

Samota je hrup sosedov.

Anonimno kot ma ka, ki jo je vrgla iz sna strašnost njene more (in bo ostala zavedno skrita v njej) ...

Vidim, kako moja dejanja sprožajo nepredstavljive posledice. Mrtvo vrano v jesenskem listju lahko razumem kot simbol, na katerega o itno namiguje neobvladljivost oblakov. Ampak nekje se je treba ustaviti.

Treba je šokirat z lepoto. Ali z nasiljem. Nasiljem lepote ali lepoto nasilja. Ampak nasilje je prepreprosto. Vsak se lahko pripravi do krvave mutilacije svojega plovila pred alternativno publiko. Vsak lahko posreduje gnuš in zlomljene lenke, žiletke za to lahko kupi vsak kmet. Ampak žiletke lepote ...

KOLIKO STVARI NE POVEM

TAM LEŽIJO LJUDJE KOT KNJIGE, KI JIH NE GLEDAS

VRO A BANA KRSTA KNJIGA

VODA, KI VSE O ISTI. VODA, KI VSE O ISTI.

POKAŽI SVOJO RANO

Nikoli ne moreš bit dovolj moderen.

Sanjal, da nekaj manjka. Nekaj, kar bi moral vzeti, je bilo obrnjeno nasprotno. Bilo je klju no in je zdaj še bolj. Imam spomin na ta izbris.

Ker utim, kar ne morem videt: Vidim. Svoje o i. Zgodovina me gleda. Stare o i. Poredne o i. Rozine. Tabernakelj. Zakristija. Pesniki z mislimi fukajo med sabo. Plodijo se kot muhe. Zato je poezija nesmrtna.

Videl sem, kako propadam v nekem drugem stoletju. Iskal meje, vedno meje, to ko tistega prepada od koder lahko samo zreš in si. Hotel sem levitve. Videl sem, kako izginjam. Kako brez besed izginjam.

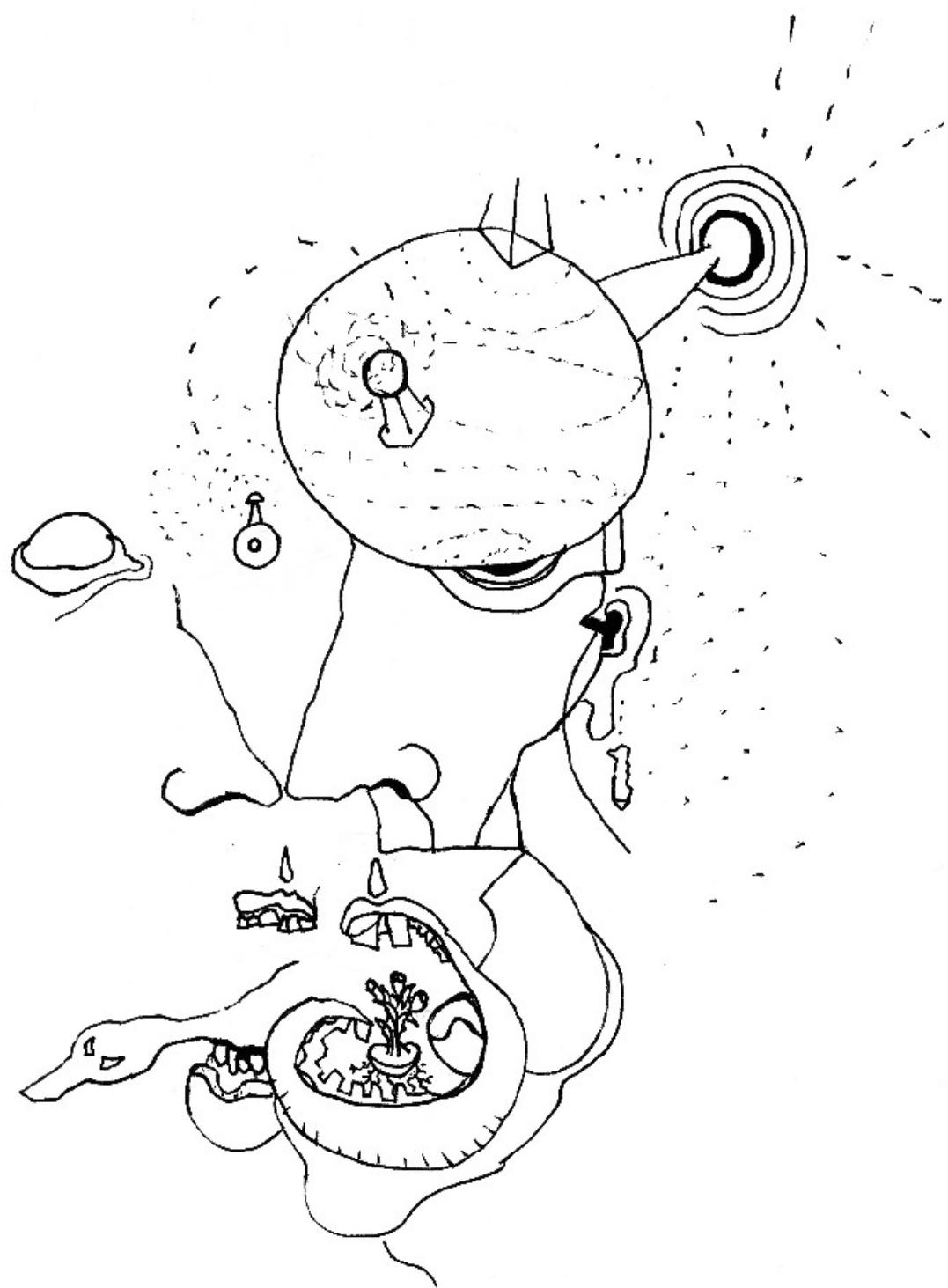
Ne glede na to, koliko stvari popišeš in koliko ljudi užališ. Kolikokrat se postaviš kot gigant pred konec dneva. Kolikokrat rpaš mo iz predstave. Kolikokrat si že povedal vse, kar moraš in se izvirnost tvoje individualne bolezni razraš a, prekine ...

Ob utek, da to blebetanje ne služi ni emur. Govori samo zato, da lahko s stilom trpi. Tako kot istilke, ki pletejo puloverje na poti v službo, medtem ko se proga podira. Za svojega sina ali svaka, ki ga ne bo nikoli rodila. Velike in dolge zasilne jopi e za svoje misli.

e bi vedel zakaj govori, ne bi ve govoril.

Preden se stavek kon a, obljudlja Nemogo e.

Zdaj pa je samo sluz potencialnega sina, ki ga obriše brezbrizno v posteljnino.

RETURN TO NIKOLA TESLA

»Peace can only come as a natural consequence of universal enlightenment.«
My Inventions, Nikola Tesla

1. V restavraciji je Ata za mizo klel ez metafiziko
Pono i pa jo je pisal

Sam v igriah in arkadah
In koridorji sob, iz katerih ljudje
Ulice nevarne in umazane

Sko i! Plavaj!
Pa boš vidu
Al greš
Al prideš
Al si tam
Al te
Al nardiš
Al ne
Al objameš nekoga
Al se zase držiš

Tam je stal in gledal njihove hiše
In vodnjake in bloke. Ni videl.
Je bil hrib. In lepo je blo
Sem za el gradit
Razne lepe stvari
Iz rož in sijo ih scenic
Iz nožev in miz
Minaretov in sploh vseh stvari

Pa so prišli ljudje
Z umazanimi prsti
In jedli in pili in žicali dnar

Hotel bit ist jebemu
»Zgradit lu «
Vsaj nekaj lepega
Najprej glasbo
Brez Razdalje

Sem delal in organiziral
Ampak so zasedli projekt
Kr mar je hotu denar
Lepa francoska deklica me je izfilozofirala
Ko sem citiral Pounda
This wind out of Ferrara
Paradise
Ne da bi bil
Tam
Poznal samo po imenu

»We're so different
But in the dark we're one«
(Presko u sem ciljno publiko
Kariera se mi obeta)

Ona se sle e. V kopalnici tempramenta.
Njene sramne dla ice so zlate
Pijani najstniki razbijajo flaše
Ob ograje. Ob morje
Ko nih e ne gleda

Nekaj manjka
Gledam jo, kako lula
Vidim vsako poro njene vulve
Kako utripa, sodi, diha let
Resnica vonja
Vsa Kasper Hauser

Sle e se in pride ... k meni
In dotik je jezik

Ampak, ko se poljubljava
Ona voha sebe

2. »Ere many generations pass, our machinery will be driven by a power obtainable at any point of the universe.«

Dr. Nikola Tesla: Experiments with Alternate Currents of High Potential and High Frequency, 1892

Tesla sam v svoji raketni
Gradil ve ni dan
And realized an ocean of dept
»I tried to solve the enigma of death
And everybody around me died«

»Kroz moju kozmi ku slušalicu«
Gledal te gore cela življenja
Neskon no po teh stopnicah
Gor in dol
Študiral, kako to sonce dela
Kako oko gleda
Kako zemlja vibrira
Kako resonira

»The touch of force
The impact of ponderable bodies
And the transference of detached material particles«

TI BREZŽI NO RAZODETJE, KI ŠOPA
NESKON NO KOT TOK V ŽARNICI
Ki si strelo prinesel v mesta in hiše in roke loveka
Da jo lahko prenaša na katerikolo to ko planeta
Ti smrti zapisan. Ti meteor. Ti zvezdna smet
Ki padaš overwarmingly
Da sploh ne veš, kako siješ
Kako so tišina in ri ki neznosni
Kako resnica boli
Kako popolnoma nepredvidljive faze razvoja
Pod zvezdami, ki te delajo, da se me eš
Med njih in za njih
Te kupole, ki je ne moreš prebit

In skoz tebe te e tok v srca zemlje
Tudi e ni ne pomaga
In drgnej in drgnej bacile iz rok
Ljudi in prah cest drgnej iz sebe
Wie weich ist die Welt?
»Wie weich ist der Mensch?«

Medtem pa nebo gori. Nas duši
Tesla vam je pridigal
Plapolal kot mesija na gori v veter
V vas: »Štala bo! Letni asi bodo sadna solata!
Vse se bo zmešalo! O blind, faint-hearted world!
Luknje bodo v zakonih.
Luknje v ljudeh.
In luknje na nebu«

Ti, ki lahko re eš samo: *I told you so*
Dal alternative 1901
Ti, ki si shekal vesolje
In izmaknil naravi najgloblje skrivnosti
Proti verjetnosti. Na življenje in smrt
In proti morju sovražnikov

In Ti, ki si ga pisal
Ki si si enako umival bacile iz kože
Iz sebe. Se dajal in se dal ves
Kot roža diši, da se ji dvojno vra a nazaj

TI MED
TI MEDIJ, ki pretapljaš zlato
MED BOGATIMI IN REVNIMI

Ti, ki poješ za vse
Ki vizije prevajaš
Ki hiše gradiš
Ki polja oraš
Ki vodo v puš avo napelješ
Ti, ki stojiš vmes
Ti, ki si med

Ti, ki slišiš simfonijo v ri kih
V motorjih, uradih in templjih
V vodi, ki te e
In v gibanju mas

Ki osnove iz-umiš
Ki bazo postaviš
Ki jo s fresko osmisliš
Ki ji funkcijo daš
Ki jo v zgodbo nardiš

Ti, ki krave molzeš
Ki motorje šraufaš
Ki semena sadiš
Ki otroke rodиш in zanje skribiš

Ti Sila, ki napreduje loveštvo
For better and worse
Ki toploto prineseš v mesta
Ki led
Ki lepoto
Ki red in pravico
Ki svobodo
Ki svetlobo
Prevajaš v melodijo, sliko,
ob utek, zemljo, hrano, strast, sebe
In Ti, ki si omogo il da lahko

Ti, da mam teko o vodo (dokler jo mam)
Ti, da je moja postla topla
Da ga lahko dam na toplo
In da lahko utim razliko
Da se lahko v temi izživljjam
In cuzam in cuzam in ho em nazaj v maternico

Ti, ki cepiva odkrivaš
Ki svet preu uješ
Ki siješ še davno po smrti
Namen in smisel in cilj
Ki odmevaš skozi vate k vesolju
Še tiso letja

Ti, ki prenašaš in Ti, ki preneseš
Kako te zgodovina stepta

Prežve i in izserje na na ine
O katerih ne moreš niti zasanjet

Ti, ki si naredil, da slišim
Ti, ki si mi dal, da vidim
Skoz temo
V druge svetove

Da sem lahek
Da sem povezan
Da ljubim
Da vidim

3. RIVERA SLIKA ELEGIJO ZA EVOLUCIJO

Pred okostjem Wardenclyffa
J. P. Morgan zguban in grd pred odlo itvijo
Na pragu najve je tragedije tiso letja
Pred njim ga moli Doktor Tesla
Z maketami in izdelanimi principi

Levo in desno alternative prihodnosti:

Stopljeni ledeniki vremena no ne more zadnjega loveka
Nad potopljenim mestom galebi
V virtuzni igri z elementi
Umazana straniš a
Panorame ozkih stojnic z barvitimi izdelki
Ki jih nih e res ne rabi, izolacije in privatizacije vode
Družine pretepene in mu ene, zarad' zbiranja deževnice
Izmali eni od lakote, vojn in revš ine
V Cochabambi 2004.

V Ghani, v Kongu, v Abidžanu
Prisiljeni na ulice proti armadam korporacij:

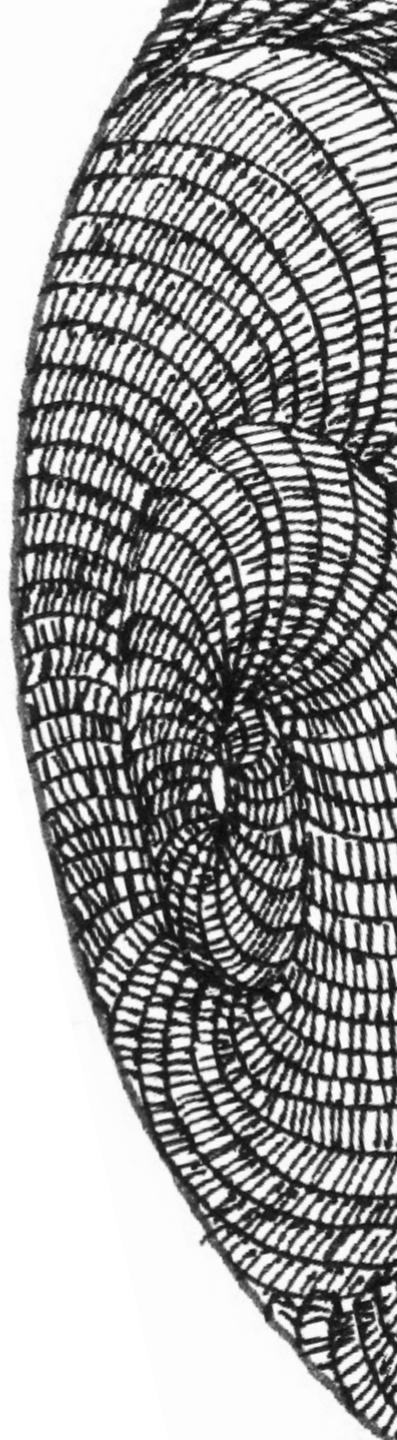
»IL PUEBLO UNIDO HAMAS SERA VENCIDO!
IL PUEBLO UNIDO! ...«

NA LEVI PA:

Kako travo trese
Kako govori drevesa
Kako jih strela trešne
Kako dež sproži
Kako oblake raznaša
Kako jih divja pod krhko kupolo neba
Kako raste
Kako popke odpre
Kako semena
Kako življenje
Kako iz mlake prileze
Kako erotik reproducije
z vsakim vzhodom razfuka smrt,
fašiste in no . Kako te e ...
Kako žuželke zakopane v bistvo bezga
Sanjajo kolektivno moro narave

»CAMBIA TODO CAMBIA«

Kako ob isti uri
V vseh oknih istih blokov
Šopa isti ritem televizije

In on, ki je strelo ukrotil
Samo strmi magnetna polja sam

Michelangelo je naslikal boga v štirih dneh
Mozart je užival svoj revkijem
Gaudi je postal bera in se vrgel pod vlak
Soutine je brcal nose nice
Edison je zažigal slone
Marconi je kradel patente
in dobil Nobelovo

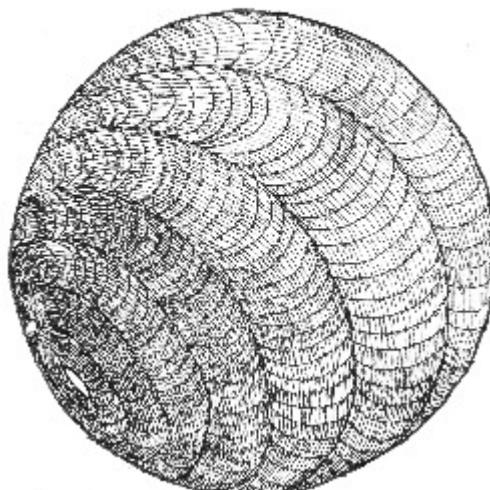
IN NA DESNI:

Brezži ni oddajniki
Razsvetljenega ljudstva
Na isti osnovi, zanemarljivih stroškov prenosa
S strogo omejeno porabo
Izpadi električne za trenutke molitve

Z letali in avtomobili
Gnani iz zemlje. Iz stolpov omrežja
Ki so zgrabili zemljo v konduktor in eno

Kako pred prepadi. Kako rožice
Vijolnih jezer in gozdov
Kako prostranstva trav
Protiv rjave i bode i žici
In veter, ki trese oboje

Mravlje reciklirajo mrtve mravlje
Gore so in oblaki jih meljejo
lovek gleda
Ne vidi
Cartat se ho e
Samo cartat se ho e
Met mir. Delat
Met svobodo
Met svetlobo

In it spat
Vedno zaostajat za svojimi sanjami
Kako naravni neizkoriščeni amfiteatri tišine
Proti improviziranim kolibam svetega duha ...

Tesla sam, cenzuriran, izbrisani iz zgodovine
Hrani golobe namesto ljudi s svojimi izumi
In njih ljubi
eprav mu v sinapsah še vedno lebdijo
Države izolirane s kupolami iste energije
In potencialni ujetniki ve nega dneva
Zmešani in bolni analogni alternativ
Kaj bi bilo, e bi bilo?

Tihe vojne
Ekonomij namesto metkov
Sterilizacij nasilnih in nezaželenih
za razplod, *unfit to breed*

Razvoj, pralni stroji in ženske na vodilnih mestih
Aluzije na utopije ebeljega panja
Selekcije in proizvodnje medu za užitke prihodnjih generacij
Kontinenti smetiš in izrabljениh delov
Tretji prodanih v tretji svet
In zapuščeni sokolom in galebom in kravam
Da se z njimi dušijo naprej
Naftne ptice, mutirane ribe in naplavljenci kiti

eprav delavci osvobojeni svojih dolžnosti
Armade robotov za vojne in spolne usluge
Klonirani psi in organi
Ugrabljenih turistov sredi multikulturnega minglanja
Zbujeni v kadi ledu brez leve ledvice
Ali preprodani kot spolni sužnji na Arktiku, v Berlin, Hong Kong, Madrid
Sesuti domovi neštetih beguncev preplavljujo meje zamujenih priložnosti

Matere z luknjami namesto maternic
In otroci in roke na ploščnikih
Ognji in spontane kataklizme orkanov
Ki odnašajo ceste, ribe in vasi
Pognojijo za novo verigo super hotelov
(Naomi Klein *dixit*) Prisiljeni v lažne spovedi
Tovarni mleka in loveškega dreka
Novih zapornikov in hekerjev, ki ogrožajo sistem

Alternativne hladne vojne
Digitalnih partizanov in pogonov odprte kode
Hooked into the brain of the world
Te ni džankiji, ki no ejo igrati igric življenja
Sunki vetra in opustošeni gozdovi Amazonke

Uni evalci svetov v space shuttleh iščejo nove za etke
Na Luni. Na novi postaji. V viharju, ki ga ne vidiš

Atomske bombe sekajo iz ust križanih fantkov
Na asfaltu. Na parketu. V Nürnbergu ali Azerbadžanu

Katedralam strehe odnese
Kot dežnike odpre

Nikola Tesla sam proti vetru sekajo strele v nebo
Z zlatimi mesti groma, ki mu še vedno šibajo po zadnji zaplati zavesti
Iz jeze trese s pestjo: »Iz žare e mase izviramo in v ledeno maso bomo povrnjeni.
Navle eni samo na reke belega premoga, vode in sonca
Kot otrok na prsi mame ...«
Desetletja premleva konstantno navzo nost nevarnosti fetišizma
Eksponentne rasti in zapornikov lastnih rok

Zatripanih v malikovanja produktov rok
Namesto rok

In vse, kar se zgodi, e se divja poraba ne zmanjša:
Sterilizirane son nice fašistoidnih lastnikov
In prekup evalcev genskih zapisov

Zvijnjeni dekadentni bogataši
Zobajo repke ogroženih živali

Ujetniki ve nega dneva 2084
Gledajo zadeti konstantno svetlubo
Družbe, ki je utopi no preživelva barbarstvo vojne
Klanja in mesojedstva
S svojimi iztrebki elektrarne poganja
Priklapljena na samo kolesje vesolja
Spreminja oaze v puš ave obilja

Svobodni do dela in posve eni
Globljim interesom znanosti, lepote in samorazvoja
Združeni z zemljo. Z avreolo elektrike
Usmerjeni v vrhove in novogradnje
Ambiciozne redekoracije
Elektri ne nadstavbe

Odpreno gore s silo svoje ambivalentne volje
Preobjeleni z bogastvom zemlje
Razvajeni s konstantno dostopnostjo
Razvajeni z bananami
Razvajeni z elektriko in toplo vodo

Gradijo ceste iz mesa gor
In hiše iz kože njenih dreves
Grabijo roke kovine iz zemlje
Grabijo zlate reke
Reke srebra, reke gline

Tesla gol
Samo z raunalnikom svojih možganov
Proti neizmerni krutosti elementov

Delnice padajo
Bankirji ska ejo s stolpnic
Njihove kravate frfotajo v vetru
Dokler se ne raztreš ijo na cementu

»Odtujene roke delavcev, na katerih se odtujena buržuoazija masti«
Na poti domov. Diego Rivera poljubi Frido Kahlo
In celo mesto vrže v temo

Otroci na gugalnicah na Trgu Revolucije
Oblivious do revolucije
In cerkev namesto azteških templjev
In muilnic pod supermarketi
In drevesa, te arterije zemlje
Plapolajo svoje vene v toplo amnionsko
Praznino neba

Ti, ki si gore in tržnice i itav svijet
Ena il v slike, koncepte in sebe
Ki ogrožaš kraljice
Ker se ljubiš z vsemi razredi
Ti ez prostor. ez as
Ki mile glasove neodkupljivih vrednosti
Skoz vedno nove zavesti klesaš

Ti, ki premikaš in ti, ki premaknes
Ki rane odpiraš in jih zapiraš

Da vidiš, kako utiš
Kako zgodovina bobni
Kako posvetitve zahteva in žrtve
Kako iz krvi vojakov cekine varijo
Kako polja in spomin ice na hribu lebdijo
Kako sini ke v prepletu letijo

Kako bi lahko pel kot pti
In brez problemov

Ti, ki te eš motorje v mislih
Ki s spomini gradiš
Ki mir hrepeniš
Ti, ki si lahko drevo
Reka, ogenj in zrak
Ti, ki utiš prihodnost
Ki usodo razbiras iz vonja ljudi
Ki rastline prodajaš
Ki rože vzgajaš
Ki montiraš
Ki plešeš
Ki motiviraš
Ti, ki oblake preganjaš
Ki šole istiš
Ki otroke u iš
Ki letala sestavljaš
Ki mostove postavljaš
Ki meje brišeš

Si lastiš? Preinterpretiraš?
Gojiš vihar in si slepar?
Govoriš in govoris in poveš ni ?

Ti, ki prostore odpiraš
Ki network narediš iz sistema
Za mamo kot vsako »neuresni livo« idejo

Ti, ki predstave gradis
Ki skupnost režiraš
Ki jih vklopiš in hraniš
Da te ejo višje in višje
Ti, ki pred sebe postavljaš ostale
Harmonijo. Celoto. Projekcijo

Ti, ki o i transplantiraš
Ki jezik. Ki organe prenašaš
Ki srca sadiš

Ti, ki zaceliš
Ti, ki faštiste miniraš
Ti, ki se za svobodo boriš
Ki vojne ne rabiš
Ki se ne bojiš
Ti, ki ljubiš
Ki vejerjo nardiš
Ti, ki se maziš
Kako svetloba sekaz gore
Ti, ki te fukam v travi
Med lilijsami in cvetovi
In vzdihas: »Naj traja!«
Ti, ki mi lul ka masiraš
Ti, ki trenutke loviš
Ti, ki poroč (novim rodovom)
Kako vse živi. Kako bije

Kako se pod dotiki koža poti
Kako se jedra plodijo
Kako atomi energijo žarijo
Kako organi gorijo
Kako ne bolijo
Kako nasip pusti reki, da te e
Kako dež dela brazde v hribe
Kako biološke mašine
Kako se planeti vrtijo

Kako telo diha
Kako vstaja in pada
Kako prebavlja
Kako lula in kaka
Kako živce poganja
Kako energijo prevaja
Kako prst pije
Kako krvni ke množi
Kako hodi v hrib

Kako svetloba skoz kožo prodira
Kako bole ina karakter formira

Kako narava spontano gradi
Kako se ni ne zgubi

Kako oblake obra a
Kako se mrzel zrak spuš a
In kako topel zrak pada
Kako elementi. Kako kovine so
Kako metulj iz bube prileze
Kako si feromone proizvaja
Kako moje sferi ne tipalke medlo tipajo v medlo temo

Kako otrok zajoka v isti frekvenci kot zemljo drži
Žila utripa kot generator življenja
Kako iz jošk prsti mleko curlja
Krutost in nežnost in kri

Kako se celice združijo v bitje
Kako otroci brezbržni
ist zatripani v svoje scene
Lahko ljubijo
Ne glede na razdalje
Vsaj v besedah

Da se stikam
Na sever, vzhod, jug in zahod
Da lahko gledam v vse smeri
In vidim, da ne vidim

Da so te zamejili
Prikrajšali in ubili
Da smo odrezani in povsod v verigah

eprav telesno prikrajšani za raznorazne dimenzije
Ohranajo ogenj, ki vedno umira
Nalagamo podatke
Kot nalagamo hrano v svoja telesa
S podaljški o i in živ nih sistemov
Izstreljeni iz prostora in asa
Celo združeni
V toku
Nad mestom

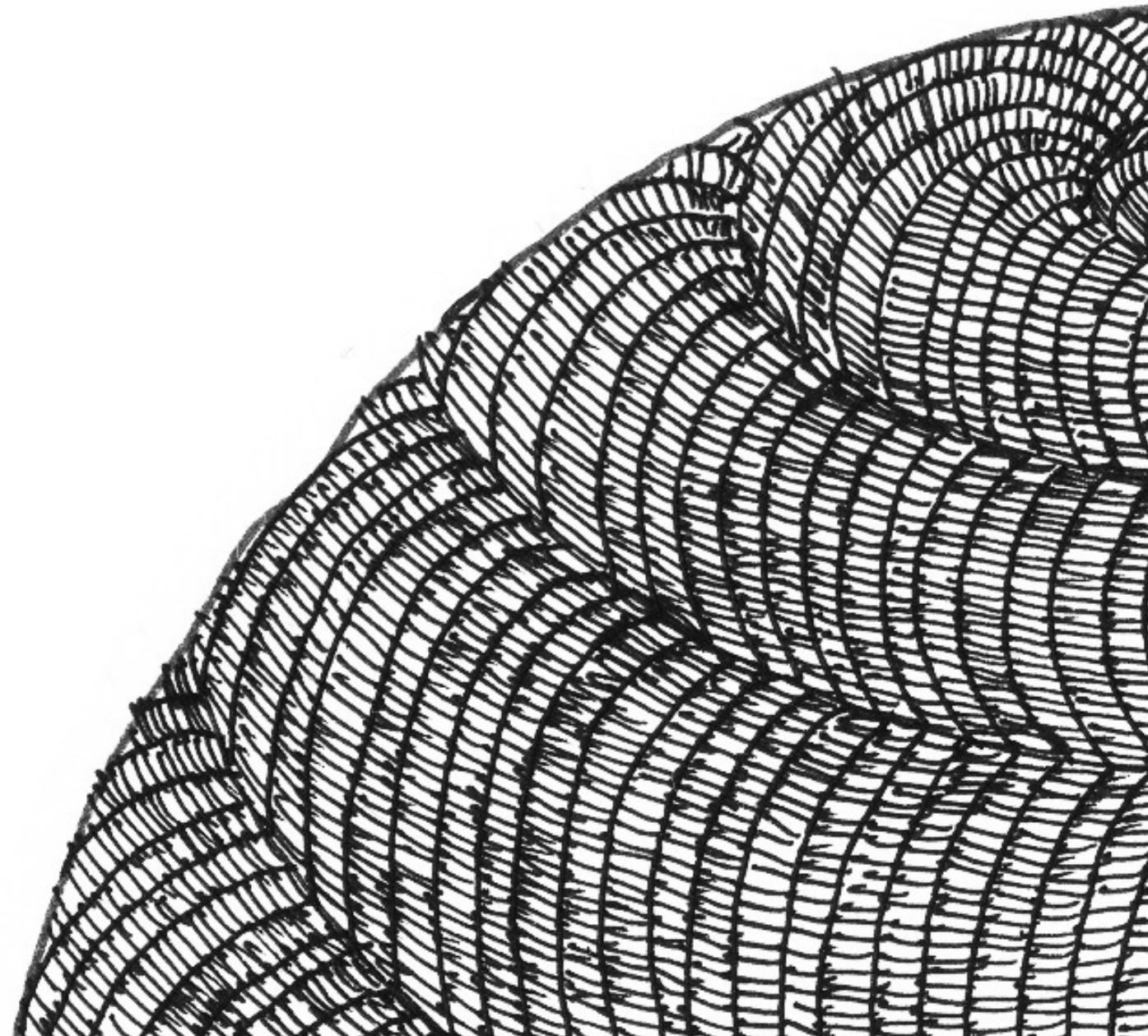
Ki nemo skozi naše prste šopa
Zdaj
Zaklad

4. J. P. MORGAN ROSTCHILD

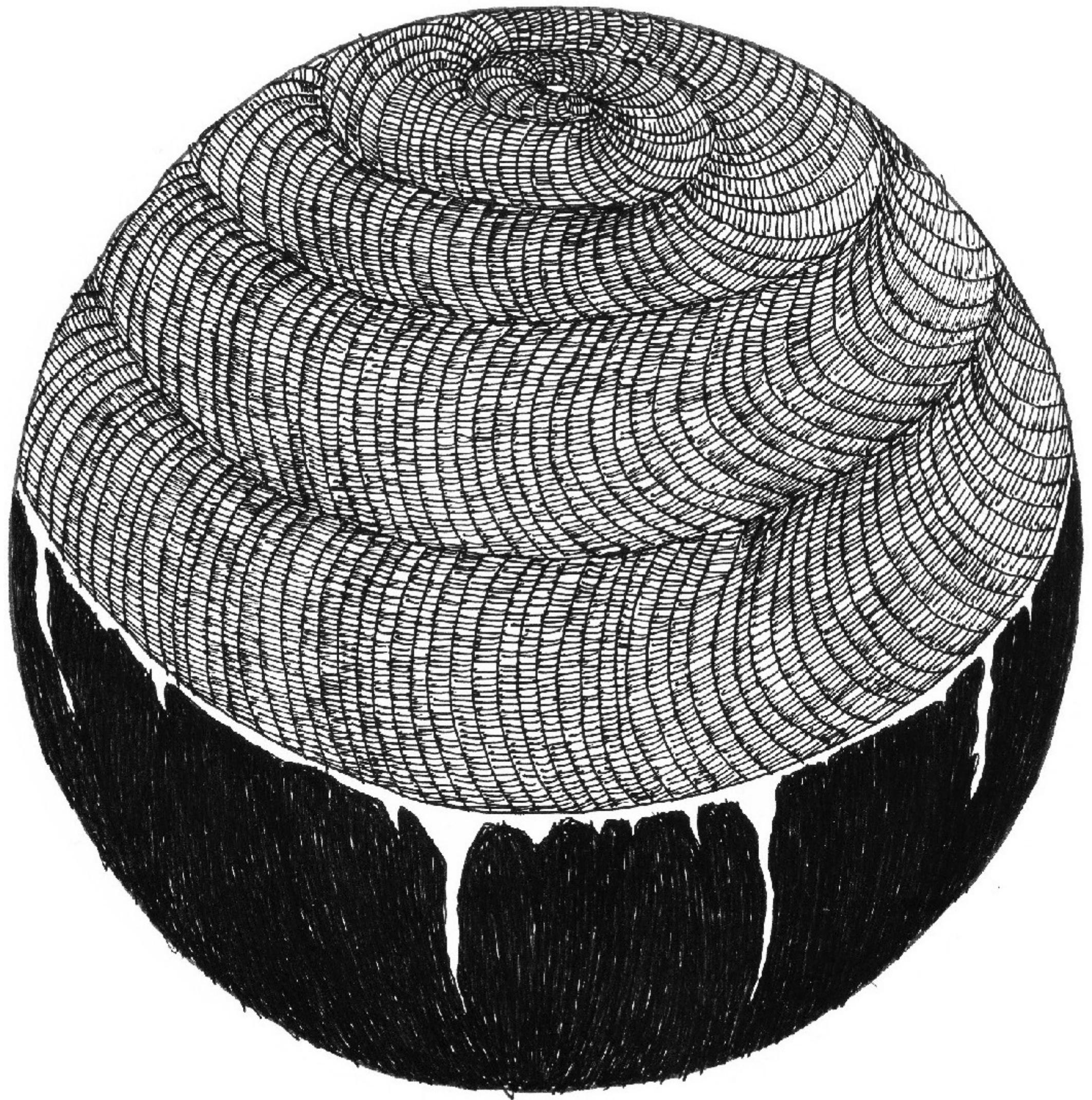
Norci se zbirajo
Na koncu v zapuš eni tovarni
Konspirirajo, da bi šli v nebesa
Predniki so si jih po teko em traku
Odprli v puš avi na kr e

Zdaj ne grejo na postaje
»Dialog je mrtev. Dialog je mrtev.«
Ponavlja, ko se zgubi
»Sem skopuh, ko naj bi bil socialist?«
»Najboljše pri skopuhu, ki ho e bit optimist, je, da to ni«
»Maybe you're right ...«
Kako opazuje

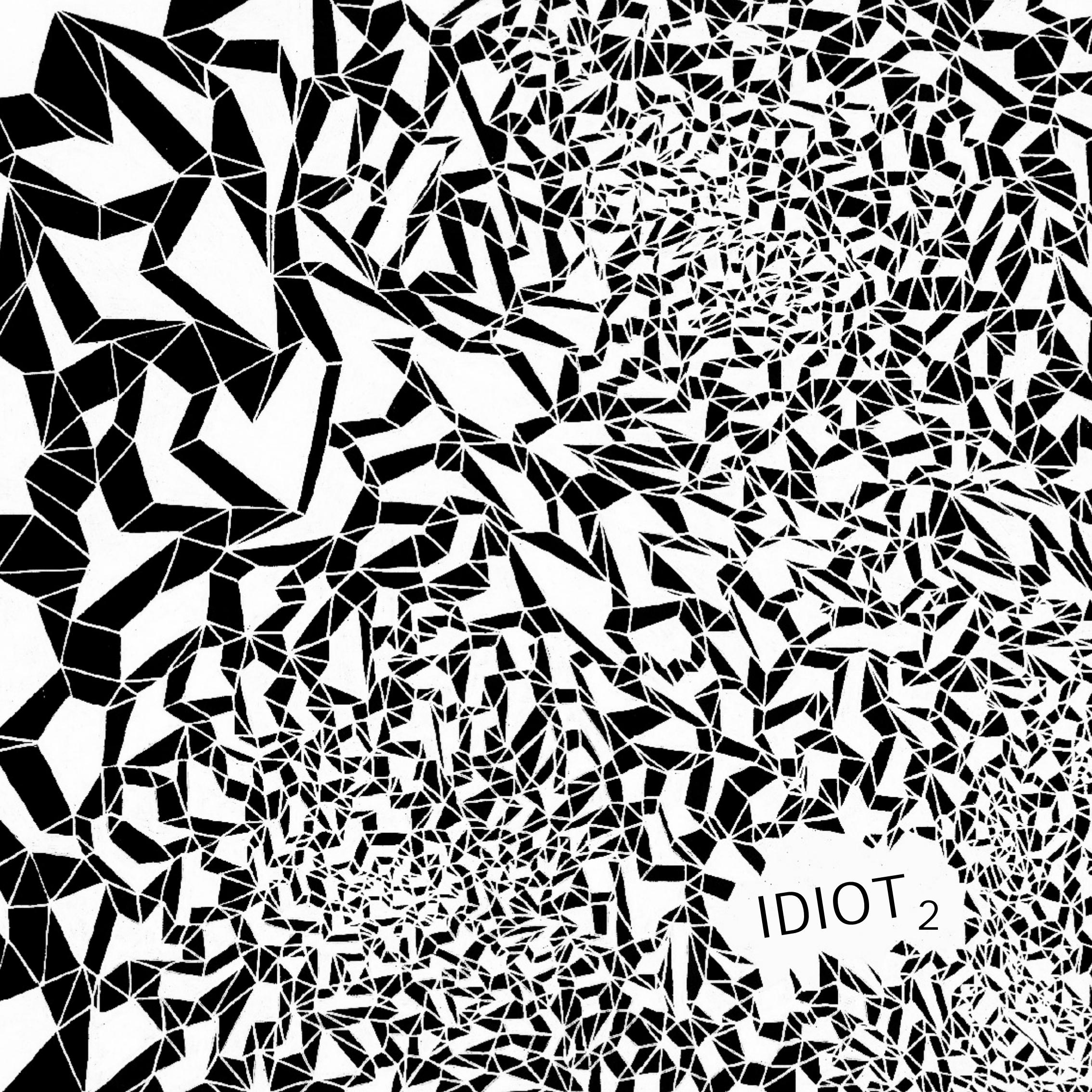
Tavamo
Kdo smo? Kaj smo?
Trupla z vrha trupel vladajo

IDIOT₂

Kost 2

Jasmin B. Frelih

Kdo si res upa biti pesnik 3

Borut Jerman

Lautréamont 4

Tibor Hrs Pandur

Pisma bralcev 7

...

Idiot November 2009 – Vse pravice so pri avtorjih. Deal with it.
Glavni urednik Tibor Hrs Pandur Uredniški odbor Uroš Prah, Jasmin B. Frelih, Nadina Štefan i., Katja Perat, Urban Ocvirk Naslovница Gregor Prah Skice Sara Lovrec Imanoel (2-9), Gregor Prah, Tibor Hrs Pandur Oblikovanje Blaž Krump Lektura Nadina Štefan i. Tiskarna Birografika Bori Naklada 400 izvodov Na spletu <http://id.iot.si/>

Kost

— Jasmin B. Frelih

Recimo, da je kozmogonija Biblije le metafora za nastanek zavesti. Recimo, da ima prav gospa Van Wolde, ko tudi hebrejski glagol bara prevaja kot glagole vajavdel, havdil in mavadil. V za etku je Bog lo il nebesa od zemlje.

Creatio ex nihilo - ne velja. Bog ni stvarnik, temve lo evalec. Edino, kar ustvarja, je red. Kose kaosa poimenuje, jim podeli identiteto - a to lahko stori le z mo jo opozicije; drugim kosom kaosa mora zato podeliti drugo. Poznam nekoga švicarskega lingvista, ki bi se z Njim strinjal.

Pa recimo, da je Bog mrtev. V za etku je lovek lo il nebesa od zemlje.

Recimo tudi, da nam nemški arheolog Klaus Schmidt ne laže. Da je prav zares nekje sredi Tur ije, na hribu pomenljivo poimenovanem Göbekli Tepe (hrib s trebuhom), odkopal velikanski prazgodovinski kompleks. Star 11.500 let, ki naj bi ga postavila družba lovcev-nabiralcev, tik pred za etkom sedentizma (proces prehoda iz nomadske v ustaljeno družbo). Maternica družbe. Tempelj pred mestom.

Za potrebe zgodbe je, prav evropsko, v ospredju posameznik - Prometej. A preden je lahko zakuril ogenj, je moral razumeti naravo resni nosti - za tako kompleksno operacijo je moral lo iti vzrok od posledice. Moral se je zavedati. Kako se je to zgodilo? Zopet za potrebe zgodbe, malo romantične. Pri el je razumeti naravo objekta. Po naklju ju je za util prepad med njim in tem, kar je ustvaril. Lo il je svojo stvaritev od samega sebe, kar je seveda povzro ilo cel kup preglavic.

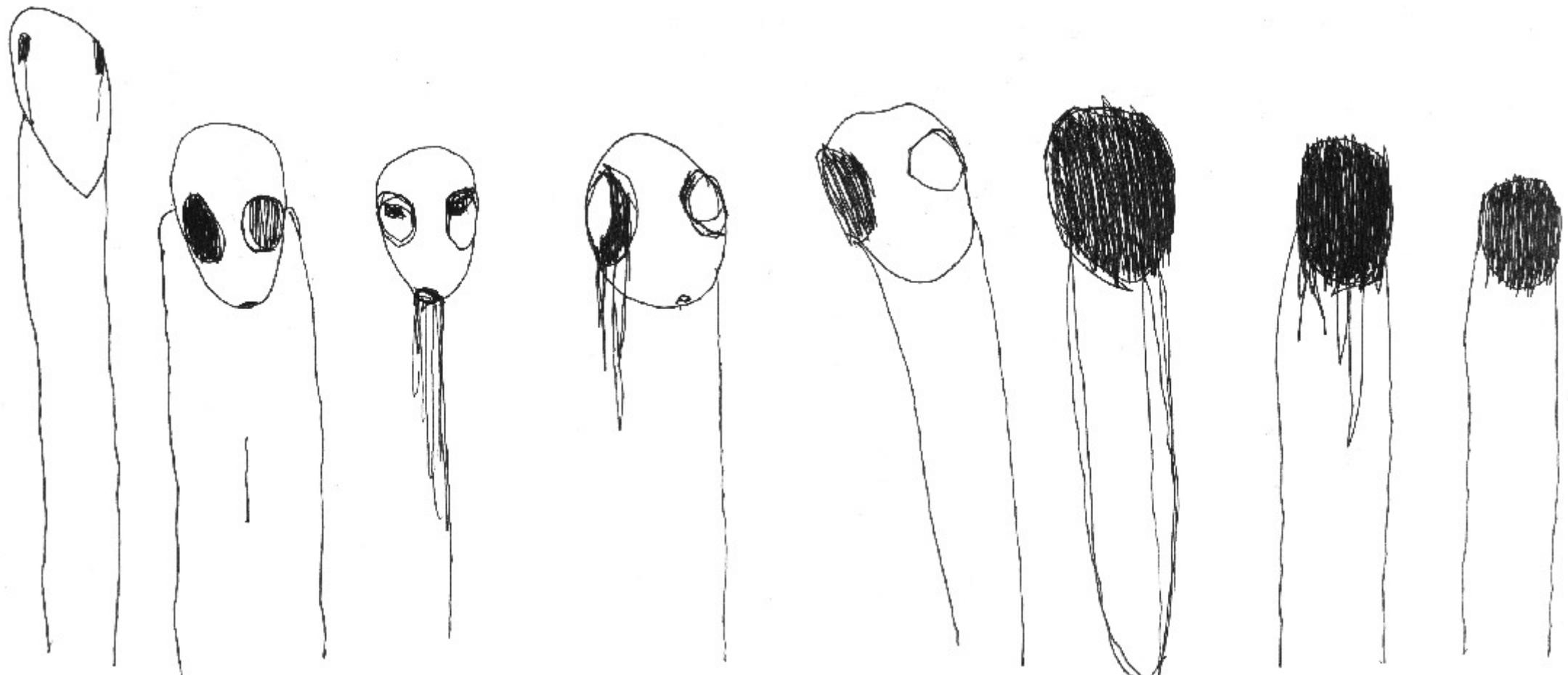
Seveda je hotel, da se zavejo tudi ostali. In zakaj? Preve vprašate. A kot pravi mojster oglaševanja si je zamislil velikansko umetnino. Umeten objekt, ki ga bo vsak opazovalec moral takoj lo iti od narave in se zavesti prepada, prek katerega bo stopal do konca svojih dni.

Ker je vedel, da ljudje potrebujejo zgolj zadostitev, jim je za svoje namene moral vzbuditi željo. Dal jim je Boga. Najprej strah, nato oblubo varnosti. Najprej praznino, nato oblubo polnosti. Najprej krutega gospodarja, nato prijaznega šefa. Stara in Nova zaveza, recimo, ampak tu sem pustil domišljiji preve prosto pot - tudi sedaj malo karikiram. Zadnja mnenja pravijo, da je ta moj Prometej za svojo idejo porabil kar sužnje. Za zgodbo bi bilo to preve - loveško.

V kratek razmislek pa še ena kost - kaj je bolj verjetno? Da je imel sužnje in jih zaposilil z idejo, ker bi se sicer polenili, ali da je reveže zasužnjlil prav zaradi ideje? Je nadstavba gnala potrebo po bazi, ali je bilo obratno? Pojma nimam. Kajn in Abel s konca sta morda moja mala sodba o tej zadevi - da šele uresni ena ideja, in posledi no bolj kompleksna struktura lovekovega bivanja, ustvarja konflikt. Ampak to je povsem na pamet.

Tako, na hitro. Nekatere vzhodne filozofije bi rade opozicijo odpravile, napravile spet vse eno - kaos poimenovale kar red. Tu na zahodu pa že tako dolgo kopljemo, da bi bilo škoda, e ne bi dodobra oglodali prav vsake kosti, ki pokuka ven iz blata.

Citation needed? Google it!

Kdo si res upa biti pesnik?

— Borut Jerman

Slovenci smo narod pesnikov. Vsaj tako izgleda, e pobrskamo po kulturnih napovednikih, kjer se literarni ve eri in branja kar kopijo. In kaj je dandanes resni no, e ne ravno tisto, kar izgleda?

Poezija je morda edina umetnost, ki se je (bolj ali manj) uspešno izognila - vsaj do sedaj - logiki trga in kapitala. S preplahom po letu '68 se je moral kapitalizem revidirati in implementirati vso težnjo po subverziji, tudi v okviru umetnosti. Kapitalizem je znal biti tako ustvarjen, da je celo komunizem recikliral kot nekaj estetskega. Kapitalizem je s tem za el producirati in reproducirati umetnost, ki se drži kapitalisti nega mišljena. Sodobna družba je s pomočjo televizije, filma in interneta postala predvsem družba »vidnega«. Umetnost se je po letu '68 ponovno rodila, na trgu. Postala je indoktrinirana do take mere, da je celo njena subverzivnost postala tržna niša. Trgu zanimiva umetniška dela imajo dostop do galerij in razstav in umetniška dela v galerijah in na razstavah so trgu zanimiva. E nisi viden in prepoznan pri »ciljni publiko«, ne prodajaš; e ne prodajaš, ne obstajaš. Poezija pa, pa, ne upravlja primarno s poljem vidnega, zato je bila relativno tržno nezanimiva, saj je iz pesmi težje ustvariti »statusni simbol«, kot so to postale slike oz. kipi. Seveda obstajajo avtorji, ki uspešno prodajajo pesniške zbirke, ampak bom svoje misli razvijal v drugo smer - e bi to poimenoval fenomenološko - na področju poeziskosti poezije (oz. bistva poezije). (Za)kaj je dobra poezija?

Kot rečeno, izgleda, da smo Slovenci res narod pesnikov. Le-teh je iz leta v leto več, še posebej mladih. Založbe izdajajo vedno več pesniških prvencev, prirejajo literarne večere in branja (lastne, avtorske), poezije je v izobilju, pesnikov in pesnic pa ni težko najti. Skorajda vsakdo, ki se v puberteti sooča z »lastnim utenjem sebe in sveta«, piše verze. In večina potem tudi verze javno prebira, pošilja, objavlja. Veliko se jih tudi izobražuje na raznih delavnicah, ki jih pripravljajo založbe in organizacije, ki se ukvarjajo s pesniki in poezijo. Torej, e ni bila poezija primerna za umetniški trg, je, vsaj v Sloveniji, nastal (mikro)trg, primeren za pesnike in poezijo. Kjer se pesniki lahko izobražujejo, poiščajo in izdajajo. Kjer lahko pesniki postanejo. Ne me narobe razumeti, v tem ni apriori ni slabega. Zanima me le, kje je v tej poplavi, v tem populariziranju poezije, mesto Poetije.

Seveda je naslednje vprašanje: »Kaj je Poetija?«. V mislih imam Poetijo, ki uspe skozi in z jezikom (ki je njen edino orožje) ustvariti nek pretres, nek presek v obstoječem (temu se bom posvetil kasneje). Žal niso vsi na »valovih lastne duše« napisani verzi (že) Poetija. Elitisti no? Je problem ravno v tem, da je elitizma premalo? Vsaj »zdravega« (e lahko nekaj takega sploh obstaja ...). Na področju kvalitete, elite in »najboljšega« pa hitro preidemo na operiranje s kanoni, merili in kriteriji. In predvsem z vprašanjem, kdo je tisti, ki jih postavlja. Kdo je tisti, ki je dovolj suveren, pristojen in sposoben, da (pre)pozna najboljše? V z relativizmom preplavljeni postmoderni je to vprašanje povzročilo paniko, tako, da je odgovor vse. Vse je (lahko) umetnost, vse je (lahko) poezija. Kar pomeni, da ni je (lahko) umetnost, ni je (lahko) poezija. Je to dovolj? Ko se soočaš s sodobno slovensko poezijo, je pove ini, žal, zame odgovor negativen. Ne morebiti vsak napisani verz, vsaka prebrana ali objavljena poezija, že Poetija. Poetija mora predvsem doseči namen.

Sam ne želim postavljati sodobni kriterijev, no em postavljati meje med dobro in slabo poezijo. Zavedam pa se, da je ravno pomanjkanje kanonov predpogoji za popolni relativizem. Kriterije lahko postavimo le na podlagi jasnih metod, ki lahko prepoznavajo razpoznavne vzorce, norme. To pa je mogoče, ko je vzorec »reprezentativen«, ko je kanon prepoznan in prepoznan v večini napisanega. Ko je vzpostavljena večina. Sam sem nasprotnega mnenja, bolj naklonjen Badioujevemu iskanju resnice v umetnosti/poeziji (kot enemu izmed štirih generijnih postopkov) - določiti »tisto-kar-ni-bit-kot-bit«, kar Badiou poimenuje dogodek. Tak dogodek dopolni neko situacijo - mnoštvo s tem, da se venomer odtegne vsakemu poimenovanju. To

mnoštvo, v to ki dopolnitve z (nerazložljivim/neimenljivim) Dogodekom je kraj resnice te situacije. Torej ravno tisto, kar ni več insko, kar se od večine odtegne, ampak se v odnos z večinskim ne postavlja kot alternativa. Ravno to neimenljivo, ki je prepoznamo le *a posteriori*, je edino v odnosu do resnice. Želel bi, da bi predvsem »uporabniki« poezije za eli resni no poslušati in dojemati, vendar je Poetija druga na, vendar je različna od povprečja in ravno zaradi tega Dogodek poezije. Karlo Hmeljak je v eni svojih pesmi zapisal: »Poezija mora biti ob utena kot trenutek, manjšinsko in elno. / Poetija mora roditi mene vsaki, vsaki oblo, ekran, ob utek za tip in branje. / Ti odbleski na Titovem trgu, vsi robovi, ko pojema luč, preleti jat, ki bežijo, živalski boj za vsak verz.«

Problem večina današnje poezije je, da ho je biti lepa, sublimna. Da ho je ustreznati poslušalcem, bralcem, urednikom, kritikom - predvsem pa samemu avtorju. Avtor se skozi svoje verze predstavlja, gradi sebe, svoje poglede, svoja mnenja, svoje misli in svoja ustva. Gradi sebe, svoj Jaz - kot pesnika. E na to pogledamo skozi Nietzschejevo knjigo *Roštvo tragedije iz duha glasbe* (založba Karantanija, 1995), bi lahko rekli, da je v sodobni slovenski poeziji prevladalo apolinski. Avtorji se velikokrat poezije poslužujejo za samoizpoved - »pobožanstvenje individualizacije pozna, e je sploh mišljeno imperativno in predpisovalno, en sam zakon, individualizum, se pravi, ohranitev mej individualizuma, mero v helenskem smislu. Apolon, kot eti no božanstvo, zahteva od svojih mero in samospoznanje, da se lahko ravnajo po nji. In tako poleg estetske nujnosti lepote te e zahteva »Spoznaj samega sebe« [...]« (Nietzsche, 32) Ampak Nietzsche že na samem začetku svojega dela izpostavi dvojnost apolinski nega in dionizi nega - dvojnost, ki je v tem kontekstu pod vprašajem. Predvsem, ker je v sodobni slovenski poeziji dionizi nega izredno malo. Ravno ta dvojnost, to prepletanje dionizi nega in apolinski nega, je presežek, ki loči poezijo od Poetije. Kako pa prepoznamo dionizi nega? Dionizi nega je onstran videza, je onstran besed, je stanje, »v katerem so podrte navadne meje in pregrade bivanja, obsegajo namreč med svojim trajanjem neki letargi ni element, kamor se potopi vse osebno, doživeto v preteklosti. Tako se s tem prepadom pozabe loči uje svet vsakdanje in dionizi ne dejanskosti. Bržko se pa vsakdanja dejanskost vrne v zavest, jo z gnušom ob utimo kot tako; sad takega stanja je asketsko razpoloženje, ki zanika voljo.« (Nietzsche, 47)

Poezija kot zrcalo duše, kot iskanje samega sebe, kot refleksija, kot oris stanja in okolice, je lahko lepa, ni pa Poetija, v njej ni resnice. »[S]ubjektivnega umetnika poznamo samo kot slabega in ker od vsake vrste in stopnje umetnosti zahtevamo predvsem in najprej zmago nad subjektivnim, rešitev od »jaza« in utišanje vsakršne individualne volje in poželenja, ja, saj si brez objektivnosti, brez istega brezinteresnega zrenja sploh ne moremo misliti niti najmanjše resni no umetniške stvaritve.« (Nietzsche, 35) Seveda tukaj ne smemo objektivno razumeti kot zdravorazumno ali splošno priznano. Pomembno je to, kar je onstran Jaza. Ali, kot pesnikom svetuje Michel Houellebecq v svojem delu *Ostati živi*: »Ne išči spoznanja zaradi njega samega. Vse tisto, kar ne izhaja neposredno iz emocije, je v poeziji brez vrednosti. [Poetija mora odkrivati resničnost s sebi lastnimi sredstvi, isto intuitivno, ne da bi šla skozi filter neke intelektualne rekonstrukcije sveta.«

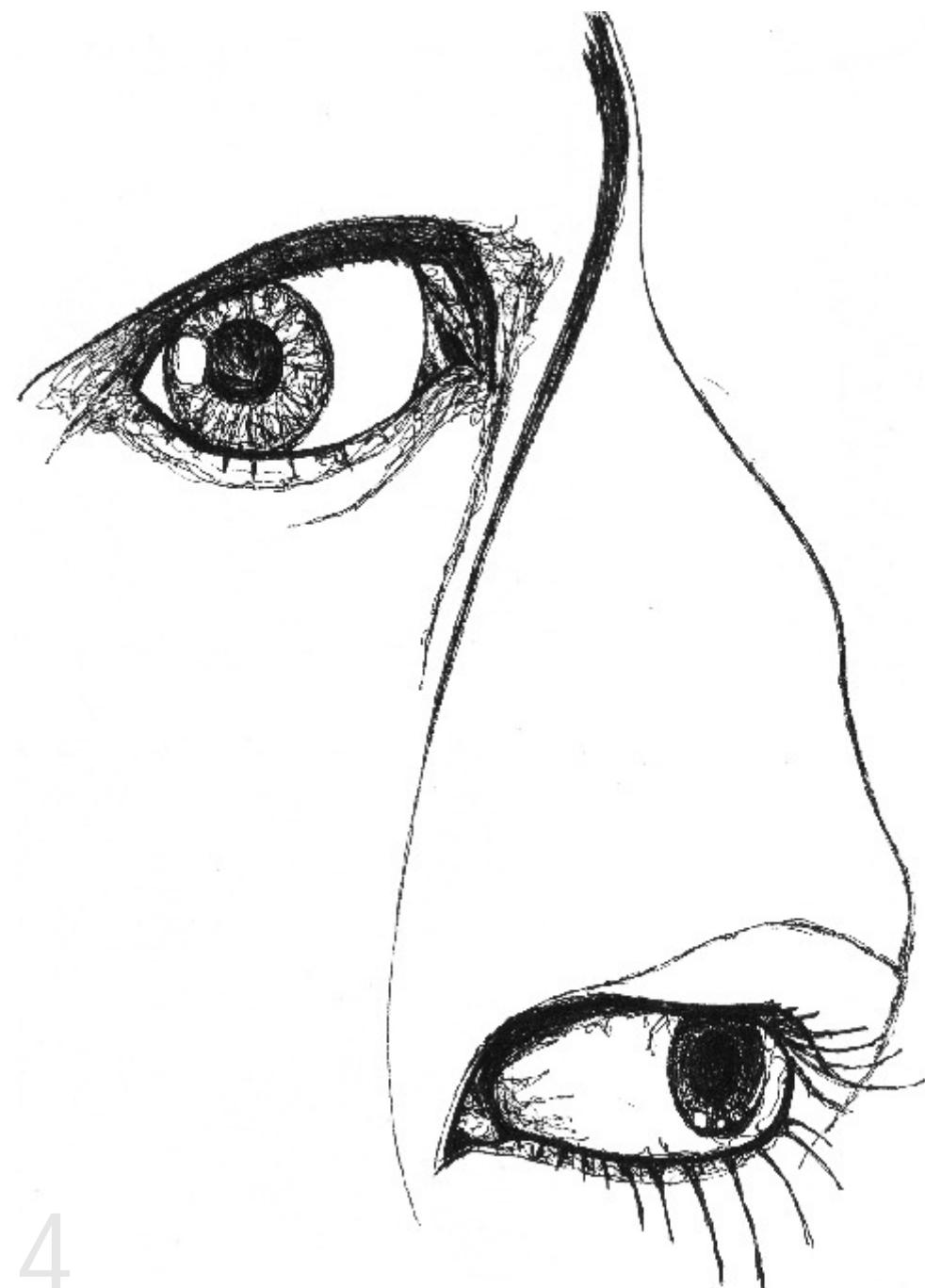
»Ali verjameš v poezijo? Slabo vprašanje«. (Karlo Hmeljak) Poetija ne sme biti postavljena ob pesnika, ob njegovem Jazu, kot ne sme biti postavljena nasproti njegovega Jaza. Poetija ni vera, ni nekaj, kar transcendira loveka in loveštvo. Poetija je pretres, ki pokaže na resnico. Izhaja iz pesnika, vendar ga presega, ga ubije. Houellebecq pravi: »neprestano delo na vaših obsesijah vas bo na koncu spremenilo v patetične relikte, minirane s tesnobo ali pa uničene z apatijo. Ampak, ponavljam, ni druge poti. Morate doseči to ko, kjer ni povratka. Prelomiti krog. In proizvesti kakšno

pesem, preden se raztreš ite na tleh. Zagledali ste prostranstva. Vsaka velika strast se izliva v neskonost. «Poezija je namreč apolin no in dionizično hkrati: »Vse, kaj je, je pravi no in krivi no hkrati in v obojem enako upravi eno. To je pa svet! Temu se reče svet!« (Nietzsche, 61)

Predvsem pa je Poezija »v jeziku: izražanje, odtrgano od stvari«. (Pier Paolo Pasolini, v pesmi Karla Hmeljaka) Izražanje, ki se od stvari odtrga in skozi to gesto pokaže na resnico, ki je »obešena« na poezijo (dogodek) in je njena bit mnoštvo, bit vsega, bit vsakega dela, ki se udejanja v mnošvenosti tega mnoštva. Je trenutek resnice. Je trenutek obutene resnice. Ob poslušanju ali ob branju.

Poezijo lahko prepoznamo vsi. Houellebecq pravi pesnikom: »Bogati ste. Poznate Dobro, poznate Zlo. Nikdar se odrecite lovanju med njima; ne dovolite, da bi vas preslepi s toleranco, ubogim znakom starosti. Poezija je sposobna postaviti dokončno moralne resnice. Morate sovražiti svobodo z vsemi svojimi močmi.« V Poeziji ni milosti, zato ne sme biti milosti niti pri nas, ki poezijo spremljamo, potrebujemo. Pisanje Poezije je za samega pesnika, za njegov Jaz, smrt. Edino, kar je res pomembno, sta Poezija in naš odnos do nje. E ho emo Poezijo, moramo poskrbeti, da si bodo vsi, ki pišejo verze, UPALI biti pesniki, ne glede na vse. E si ne upajo, pa naj raje moljajo.

»Sonce žrtvujem za padanje in potem vozim brez rok.« (Karlo Hmeljak)

Lautréamont ali kratka zgodba protislovja

— Tibor Hrs Pandur

»as je, da zategnem uzde svojemu navduhu in na poti za trenutek obstanem, kot se nekdo zazre v žensko spolovilo.«¹ (Lautréamont: 2) Zakaj ta verz nenadoma tako zasije? Zaradi drznosti in blasfemije, s katero želi šokirati ubogega bralca? Prvi zaradi presene enja. Drugi zaradi preprostosti. Nekdo, ki se ustavi sredi svoje poti in se zazre v obzorje, nikakor ne uinkuje tako močno. In tudi bralec se v tem primeru nikoli ne bi ustavil. Bralec pravzaprav v trenutku branja niti ne ve, da priakuje obzorje ali karkoli podobno povprečno nega, kar lahko Zemljjan sreča na sprehodu. In medtem ko njegove oči mirno potujejo čez »samoumevno« tekočo manifestacijo besed, se nenadoma ustavijo na »ženskem spolovilu«. Magičen obrat, dve besedi, ki preobrazita in premakneta spekter predvidljivega.

»Kot se nekdo zazre v žensko spolovilo.« Presenetiti z udarcem, ko te ne priakujejo, je antičen postopek tako v vojni kot Poeziji. Samo da z diametralno nasprotnimi uinkami. Tak verz je eden tistih, ki bo zagotovo pustil brazgotino. Vrača se, ne da se ga izbrisat. Zamegljuje moje analitične sposobnosti, ki so že *a priori* skromne. »Se zazreti nekam, kot bi se zazrl v žensko spolovilo.« To je, kot da bi razlil dražljaj skrivnosti čez prazno stopnišče. Kakšen je llovek, ko se zazre v žensko spolovilo? Nem? Kot otrok pred ikono? Pred misterijem vesolja? Kot Miškin pred epileptičnim napadom ali tisto izložbo? In hkrati je izgovorjen v odtenku Lautréamontove ambivalentne ironije, ki insinira, da se je ustaviti sredi svoje poti tako naravno, kot se zazreti v žensko spolovilo. Besedna figura, ki je uporabljena, je očitna. Pomeni so tukaj - izstreljeni vame. Večkrat kot ta stavek ponovim, več možnosti interpretacij nastaja, kar ne pomeni, da jih bom javno seciral. Takšno početje bi bila resnična blasphemija. In ker jih je več, ne pomeni, da jih moram urediti ali da jim bom sledil do konca, saj ne obstajajo v linearinem zaporedju ampak soobstajajo kot misel in hkrati kot kapljica v reki svetlobe; vsaka zaobjema ostale.

Artaud piše, da je Lautréamont »nosil svojo poezijo na svoji levi ali desni kot maševalno in brezsramno rano.« (Artaud: 1) Kljub temu, da je bil Artaud paranoidni shizofrenik, mu ni treba verjeti bolj kot komu brez diagnoze. Kako lahko nekdo k takšni vzvišeni gnojni rani pristopi analitično? Njen vonj me potegne vase, premami me, in ker se ta stavek kot prejšnji nadaljuje, jo pustim, ne da bi jo razkužil ali obvezal in nadaljujem z branjem te skrajne aberacije. Besede, pred katero je trepetala Lautréamontova konica z zvodniškim mojstrstvom Dostojevskega. Zvodniško, pravim, njegova literatura je inverzija zla v literaturo. Zlo je njegova besedna figura. Oziroma odsotnost kakršnegakoli etične nega sistema; dovoli, da vse vstopi, e hoče biti groza, je groza, vse zmeša, lepoto in zlo, kri, glasbo in umor. Kar je logično paradoks.

Lautréamont je izumil nadrealistični paradoks. »Združitev nasprotij,« kot je temu pravilno Breton in si predstavljal ne vem kakšno prevratniško more. Je bil nadrealizem kriv, da so se razvile teroristične celice po celi Evropi? »Svobodo domisljiji,« »Paradoks vlada,« »Anything goes.« Obstajajo moralne konotacije Bretonovega stavka: »Najbolj surrealistično dejanje je iti na ulico in random streljati v množico!«

Stavek ali verz je dvopolen, hermafroditiski. Verz se s svojo navzočnostjo hkrati zanikuje, izničuje. Možnost ironije je vedno prisotna. Lahko je smrtno resna alegorija slepega lloveštva in hkrati najvišja možna Lepota.

Lautréamont je verjetno eden izmed najbolj enigmatičnih osebnosti v literaturi. O njegovem življenju ne vemo praktično ničesar.² Njegov založnik poroča, kako naj bi pisal svoje izlive s pomočjo klavirja in ne ure, kar je motilo sosedje. Ne glede na to, ali je omenjeno mit, povezava z glasbo je ključna. »Ta ogabna snov je sasoma postajala vedno večja, pridobivajoča tekočo lastnost živega srebra, in se razvjejala v različne skupine, ki se trenutno ohranjajo tako, da se hranijo druga z drugo (pri čemer je rodnost višja od smrtnosti), razen ekipirajočih vržem kot krmo novorojenega pankrta, ki mu

je mati želela smrt, ali roko neke mlade deklice, ki jo odrežem sredi no i, potem ko jo omamim s kloroformom.« (Lautréamont: 3)

(Dvojno stopnjevanje, vedno huje. Ko mislimo, da ji je samo odrezal roke, doda, kako jo je pred tem onesposobil s kloroformom, kar je menda še huje, ali ne?) Tukaj se zgodi nekaj nezaslišanega. Ko sta v metafori združeni skrajnosti najgnusnejših zlo inov in izbrane artikulacije oziroma Poezije, se zgodi nekaj nezaslišanega, nekakšno razvrednotenje, spremenjeno v udno lepoto. Verz s svojim izrazom, ki insinuira užitek, poravna, izni i mejo, zaniha nad skrajnostjo, nad prepadom svoje artikulacije in obrne, prisili bralca kot sokrivca, naj uti slast nad »odrezano roko mlade deklice« ali pa zapre knjigo. Takšni stavki usojajo reakcijo kot odprta rana. (Kot ve ina besed (po tej logiki) pomenijo seveda hkrati tudi svoje nasprotje.)

Predvsem zato, ker je to poza karakterja, v katerega se je prelevil Isidore Ducasse, da bi s svojimi nezaslišanimi verzi razkril loveštvo, maske, laž pesnikov in romanopiscev, družbo, podobo boga in celo vesolje, se laže skoncentriramo na u inek njegovih besed.

E bi te besede izgovoril kak Gilles de Rais, eden izmed najgnusnejših morilcev otrok vseh asov, bi jih za utili vsaj malo druga e in z dosti ve gnusa. Utim, da je to zelo blizu, ampak druga e kot e bi rekel: »vla ugarska devica« (Baudelaire), kar je lahko »bistroumni nesmisel«. Ampak iz teh raziskav sledi, da je Umetnost ali Poezija onstran klasifikacij smisel/nesmisel, pa e so še ne vem kako bistroumne.

E vzamemo omenjeni primer: »vla ugarska devica«, ti dve besedi nista ve nesmiselnih nasprotji, ampak sta odtisnjeni v podobo, ki jo ustvarita. Hkratnost teh dveh navidez nesmiselnih besed naredi Podobo in pravzaprav stanje, pogled, perspektivo, iz katere se uti. Ah, kako spoštujem Baudelaira in velike Pesnike, ki so svoj genij zarili kot ve en trn v peto (vsaj) literarne zgodovine.

Na sre o so verzi radodarni kot Luna in sprejmejo vsako metaforo, vsako psovko, ne da bi jih ganilo iz svoje orbite. Zato se sprašujem, zakaj ni oksomoron udovito protislovje, ki ti besedi združi v njuno pomensko izni enje ter se izvije kot iz sle ene kože njunih vsakdanjih pomenov v dražljaj, vibracijo, okus, odtmek, v koitus dveh barv, v melanž, vonj ali samo okus kot vrh Besede. (Analitik, ki je v besede interpretiral Beethovenovo *Peto simfonijo*, se je, se mi zdi, osmešil pred Tiso letji.) Besede - kot so ljubezen, sovraštvo etc. nikoli ne ubesedijo specifi nosti in ve zna nosti ob utka, ki terja ubeseditev. Med nujo izražanja in snovjo, v katero se ta nuja maskira, je toliko sublimnih odtmekov, da smo prisiljeni uporabljati pridevnike. Tudi Isidore Ducasse je v pismu založniku s pridevnikom odbijal obtožbe obscenosti in razložil, da je pravzaprav hotel sprožiti ravno nasprotno. V bistvu pa pove oboje hkrati. Na in, kako to pove, izrazi zlo in in na paradoksalen na in lahko celo krepi moralno bralca. S podobo takšne nezaslišane groze o itno sproži, hkrati z mnogim neopisljivim, kar je ob utek, v bralcu nekaj tako strašnega, da je prisiljen v formacijo svojih eti nih mej in tako ugleda sebe. Ali vsaj enega izmed mnogih sebe. Še posebej, e povsod vidi zrcalo. Izpis zlo ina bo vedno popolno nasprotje vojne; e sproži vojne, je to že vprašanje uporabe dolo ene knjige in Umetnost ni ve umetnost, ampak propaganda. Dvomim, da je kje kak morilec, ki bere Lautréamonta. Založniki in cenzorji so nekje leta 1966 spoznali nesmiselnost zakona o obscenosti v literaturi.³ Ugotovili so, po moje precej jezni, kako so pravzaprav odigrali vlogo idealnega kritika. Kakšna ast, da ti cenzurirajo pesem ali roman, še posebej, ko si še z mojstrstvom jezika lahko razkril meso, združil spolne organe in poezijo ali opisoval pogled na lanterno kot prostovoljno posilstvo in bil skoraj kamenjan. Vedno je treba biti, ne samo moderen, ampak tudi radikalni, e se ho eš vpisati v telesa zemljanov, previdno in z instinktivno prera unano ekonomijo pergamenta, s katerim razpolagaš. Recimo udovitost paradoksa, kar je tema tega eseja. Recimo udovitost Apollinairevega paradoksa: »mostovi meketajo«⁴, ki vrže vame podobo mostov v smešnem gibanju njihovega modernega nesmisla. Personifikacija zveni tako kot mrtva metafora. Izbrati populoma svež pristop. Izpraskati razmerje, ki je v svoji so nosti tako odpihnjeno nasprotno tistemu, kar kaže, da odgovarja namenu bruhanja nekoristnih urokov na rob aberacij jezika, da postanejo udovito koristni - vrženi proti korali nalezljivega krika, kjer zardijo deliri ni kot vosek nad prepad presene enja abstraktnega trepetanja in visceralne natan nosti, ki te iz svoje amfibi ne nuje zadržuje pred vdorom prostora v ob utljivo meso tvoje zavesti. In s povezavo teh skrajnih pojmov ustvari pesniško figuro *par excellance* ter tako dolo i odtmek svoje virtuoznosti, vsaj v asu, ko takšne onomatopoiije lahko šokirajo in izni ijo smisel v samo vibracijo Podobe - ob cerebralnem praznovanju popolnosti mogo ih sinestezijo i in snovi.

Ko še enkrat preberem prej citirane Lautréamontove verze, utim, kako sem potopil roko v globino nekoga, ki je razkril želodec sveta. Mogo e pa sem se okužil, tako kot me na za etku svari. Le Comte je odkril portal, kjer vsak obstane usojen, da obmolkne, ker je to že neko povedal. »Da, v Maldororju je vse strašno: tele nesre nega aborcionalista ali zadnji avtobus, ki švigne mimo.« (Artaud: 1)

Formalno in najbanalneje o itno, bi bilo podle i okolici in opisati na splošno, kako Maldoror že s samo sublimno dialektiko, ki jo vzpostavlja z bralcem, obra a predvidljive pozicije romanopiscev in vle e žiletko vedno dlje. Namesto da bi tradicionalno zbiral odpustke, ker je tako ubog, da je postal pesnik, na za etku prosi bralca, naj se odvrne od tega prekletega dela, e se ne želi okužiti. Iluzija nevarnosti je kot za imba strahu; mistifikacija, ki predpostavlja podobne verbalne užitke in po asi hrani želje z lakoto prihodnjih. Tej figuri lahko re emo pretiravanje. Ampak to lahko vsak prebere v spremni besedi in ne želim, da bi me obsodili plagiatorstva. Predvsem zato, ker se je Comte de Lautréamont izmojstril v ambivalentnosti verza in nežnega mazohizma, s katerim šepeta svoje bralce, je to delo nemogo e razumeti, kaj šele analizirati na kak trezen, splošno znan ali akademski na in. Verjetno je zadnje možno poro ilo lahko napisal samo Artaud, ki je za sabo pustil novo zavistotvorno tišino.

Orodja zapeljevanja, posilstva in igra s percepcijo so temelji vsake drame, pesmi, scenarija, zgodbe ali bojnega pohoda, kot re eno. Na podlagi nerazložljivih razlogov se bialec ali gledalec identificira z likom in vzpostavi razmerje med njim in svojo globino. Sredi te hipnoze nekako izraža svoje želje glede na karakter, ki ga bere (ali gleda). Žongliranje z željami gledalca ali bialca, njihovo uresni evanje in izni enje, je »najvišja igra«⁵ obra anja in klesanja podobe karakterja na podlagi njegovih dejanj, medtem ko v gledalcu sproža verigo želj, ki so ve krat, zamislimo si, tudi nemoralne in v vsakem primeru nepredvidljive. In ravno to je tako pikantno. To v asih imenujejo tudi pripovedovanje zgodbe ali subverzivna umetnost. Verjetno je pred takšno transgresijo svaril Platon, saj pesnik v svoji nadnaravnici mo i lahko predstavi zlo in kot nekaj lepega, pod pogojem seveda, e ga želimo tako videti.

»Kako je lep! To težko izre em. Gotovo si zelo mo an, kajti tvoje obli je je ve kot loveško, žalostno kot vesolje, lepo kot samomor.« (Lautréamont: 2)

Da bi interpretiral njegove besede, se sliši tako, kot e bi z drekom premazal oltar. Ampak konec koncev naj bi bil ta esej dolg deset strani. »Žalostno kot vesolje, lepo kot samomor«. Ta misel je lahko mišljena kot perverzna, razen e isto racionalno razmišljaš o samomoru. Kaj sproži ta misel, ko jo prebereš? Ko se rani vate? Kako je mišljena? e je mišljena sarkasti no, je skoraj moralna sodba. In kaj pomeni, e napišem, da je mišljena resno? Mišljena je tako, kot je napisana: oboje hkrati. Zato je tako mo na. Izni i pesnika kot loveško pozicijo in vse ostalo je odvisno od bialca. »Žalostno kot vesolje, lepo kot samomor,« udari naravnost v nek eti ni center. Ve ini, kateri je in je bilo namenjeno, se je verjetno zdel (in se zdi) samomor nekaj groznega, mogo e celo prepovedanega in zato ra una na odziv. V bistvu je eno od najglobljih razodetij univerzalne žalosti. Nekdo, ki vidi v samomoru lepoto. Ne tudi - ampak da definira lepoto kot samomor. Sklop teh dveh besed ti vrže perspektivo preko preproste metafore, da vidiš/utiš »lepo kot samomor«. To je nekdo, ki definira lepoto s smrto, samouni enjem, je nasprotje - antiteza morale - in kaj je potem, e ne inkarnacija zla - protiživiljenja? Tukaj etika pronica skozi poezijo in izizza bialca v razmišljanje, kot bi ga kdo usekal z macolo. Verjetno marsikdo ne razmišlja o samomoru kot lepem. Mishima je na to gledal isto druga e. Vprašanje je kako bialec to razume: »lepo kot samomor« lahko (z ironizacijo glasu/misli) pomeni hkrati: ogabno kot samomor. Ha! Po tej logiki je, kot ugotavlja Žižek, morala najve ja transgresija: »Eden prvih zastopnikov literarnega modernizma Lautréamont, je po svojih provokativnih *Maldororjevih spevih*, objavil Poezije, udno potrditev tradicionalne morale. Na samem za etku umetniške modernosti uprizori njegov zadnji paradoksn obrat: ko so vsi viri transgresij iz rpani, je edina rešitev iz zadušljive omahljivosti Zadnjih ljudi postavitev tradicionalnih nazorov kot poslednjo transgresijo. In isto velja za našo popularno kulturo.« (Žižek: 4)

»In onstran rde e lu i mu je, za kratek trenutek dovolila, pogledati v njen vulvo.«⁶ (Lautreamont: 3) Tale verz, tako kot mnogi drugi v Maldororju, sprožijo v meni obilo zavisti, ker zmanjša vesoljno dediš ino možnosti - konjunkcij besed, ki še niso bile izražene in jih kdove kakšne Gorgone hranijo zase in svoje izbrane, katerim jih razodenejo kot drobtinice v skromno motrenje. Zavist, ki ga sproži ta verz, je skoraj kriterij, s katero pesniki vrednotijo poezijo. Lepota in zavist. In seveda gon, ki ga zaplodi ali ne, ta prebran izlo ek. e te oplodi in pripomore k reprodukciji univerzalne dediš ine, potem je Umetnost, kri ijo starci zakonodajalci v meni. Naj seže vsaj tako globoko, da ti sproži Zavist ob takšni lepoti in te prisili v analizo, kot te z nerazdružljivo simfonijo dražljajev pri ne privla iti popolna neznanka in se, ne da bi si rekeli, odlo iš za zasledovanje ali posnemanje, proti emur se seveda upiraš.

V dolo enem trenutku zapreš knjigo in se boriš pozabiti in preobraziti (vsaj estetsko) kot takrat, ko si hvaležen, da tvoja konkubina spi in lahko sam misliš, ne da bi bral njene. Paradoks torej: abstraktno povezovanje dveh podroji oziroma zamenjevanje in predstavljanje znanega po etja z nadvse udnjim vlakom besed, v do takrat nemisljene konjunkcije, ki posredujejo ob utek s svojo preprosto magijo. Lautréamont z nasiljem svoje nežnosti potisne proti meji možnega in svobodnega v poeziji. V njegovi želji je zmes neizrpne žalosti, iz katere se nasmija s udno vitalnostjo, kjer je dovoljeno vse, kar se plazi po skritih aortah njegovega uma in kjer je vsak ob utek prekršen v tok njegove brezbrizne zapušine.

Razumemo, da so osnovne klasifikacije pomembne in nujne za loveka, ki si podreja naravo, ujet v rto kot prednike svoje zgodovine. Ampak emu služijo? Priznam, da se slišijo udovito, a meni pomenijo nekaj drugega, ko jih izre em hkrati ob slovarski definiciji. Pomenijo mi hkrati njihovo odsotnost. »Ustvariti pomeni predstaviti objekt v svojem beže em trenutku, v svoji odsotnosti.«⁷ Zato nas najbolj zanima, komu služijo te definicije (in predvsem poezija) razen pesnikom, ki jih (in jo) uporablajo brezobzirno in brezobrazno brez kakršnegakoli spoštovanja do avtoritete ali dostojanstva? Preden se lahko ukvarjam s klasifikacijo, moramo vedeti kaj Jezik je. Kaj je osnovna enota, ki jo proujuje literarna teorija? Upam, da smo že v dobi, kjer vemo, da mi nismo tisti, ki mislimo. Misli se same mislimo. Mi ta material samo urejamo.

Mrtvi pesniki so zato primernejši za obravnavo kot živi. Njihova poezija ni ve individualno razodetje, ampak kulturna dediščina. Ob vsakem branju prodreš globlje, edino vprašanje je: kam ali v koga? Vedno globlje v tkivo nekoga, katerega ime se ga še drži kot napis na nagrobniku in je edino, kar je od njega ostalo? Je to njegova grobnica, ki jo je klesal skozi življenje, v katero si vstopil kot v pulover, ki ga je iz dolga asa sešila istilka na poti v službo? Ali sem, kar berem, mogoč e lahko jaz in konjukcija vseh tekstov v meni? Berem in vidim sebe na tehnicni. Vse kar je ostalo od njega, cel njegov opus okušam na podlagi njegovega imena, že e si šepetam Lautréamont, Lautréamont, Lautréamont ...

EPILOG

Namesto da bi izpolnil priakovanja, me je sila, ki je Življenje in specifična dispozicija mojega nagona, prisilila, da namesto klasificiranja in definiranja besednih figur s pomočjo tabele v užbeniku, govorim iz njenega pomena in posledic ter jih, med razmišljanjem, nekoliko spontano demonstriram. Po vsaj dveh tednih sprošene meditacije, odkar sem začel s pisanjem tega nekoherenčnega razmišljanja, sem prišel do sklepa, da je v literaturi toliko oblik paradoksov in besednih figur, kot je izvirnih avtorjev.

VIRI

1. Antonin Artaud: *Letter about Lautréamont*. Selected Writings. University of California Press: 1988.
2. Comte de Lautréamont: *Maldororjevi spevi*. Cankarjeva založba: 1985.
3. Comte de Lautréamont: *Maldoror*. Penguin Books: 1978.
4. Slavoj Žižek: *In Defense of Lost Causes*. Verso: 2008.

¹ Citat je parafraziral avtor eseja na podlagi obstoječega slovenskega in angleškega prevoda, predvsem ker slovenski prevod ne deluje preprosto. Ijivo; omenjeni prevod se konča: »... za trenutek postanem, kot kadar se pogleda ženska nožnica.«

² Razen recimo, da se je rodil v Montevideu 4. aprila 1846, v Parizu napisal *Maldororjeve speve* in *Poezije*, jih objavil in umrl za »udno vročico« 24. novembra 1870, sredi obleganega Pariza, štiri meseci po tem, ko je Napoleon III. razglasil vojno s Prusijo. Leta 1917 je *Maldororjeve speve* v obskurni knjigarni odkril Philippe Soupalt, in jih navdušen pokazal (kmalu enako navdušenemu) Bretonu, ki je Lautréamonta takoj začel slaviti kot preroka nadrealizma.

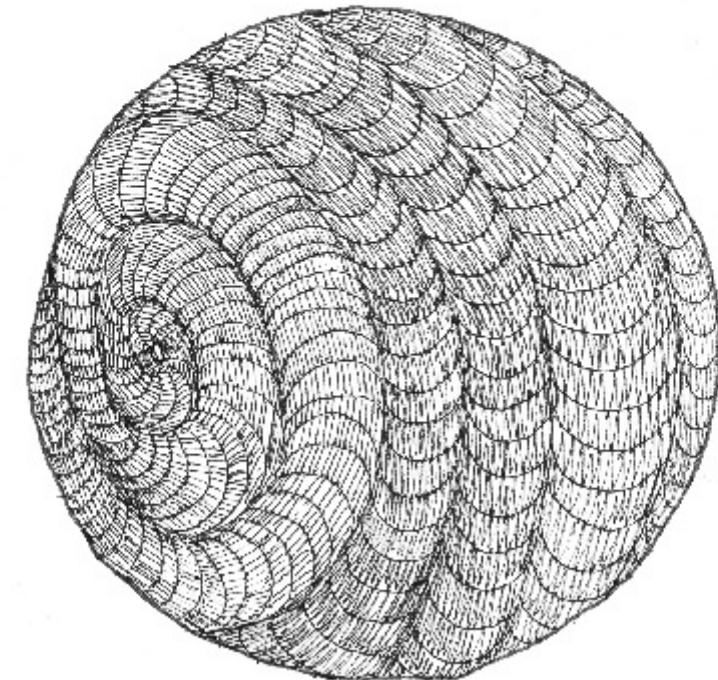
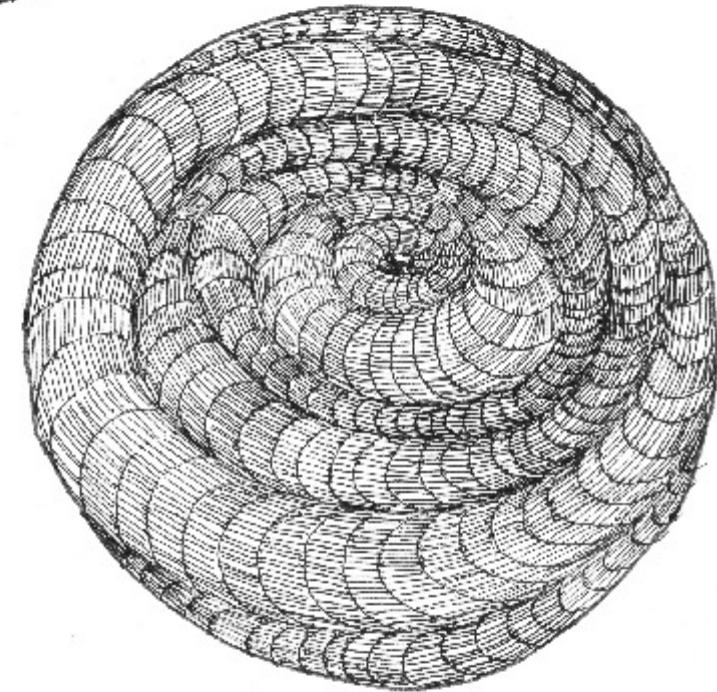
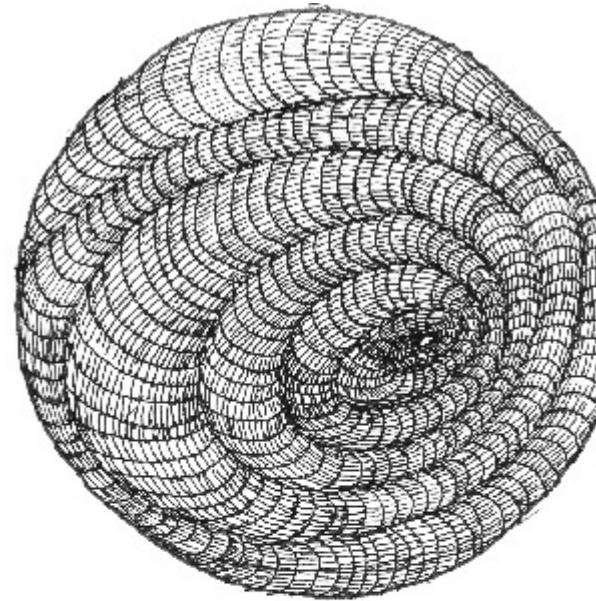
³ Sedmega julija 1966 se je končalo Bostonsko sojenje zloglasnega Golega obedu William Burroughsa. Eprav je recimo brutalen Guyotatov *Eden, Eden, Eden*, ki je izšel 1971, doživel prepoved publicitete, ki je bila odpravljena šele 30. decembra 1981.

⁴ Guillaume Apollinaire: *Cona*. Mladinska knjiga: 2002

⁵ Stephane Mallarme: *Poesies*. Mladinska knjiga: 1989

⁶ »And beyond the red light, she allowed him for a modest consideration to look inside her vagina.«

⁷ Stephane Mallarmé: *Selected Prose Poems, Essays and Letters*. Johns Hopkins Press: 1956.

Pisma bralcev

»Destruktivni karakter je prijazen in veder: njegovo vodilo je narediti prostor.«
(Walter Benjamin)

»I am optimistic about nothing.«
(Francis Bacon)

»Danes, pod težo ran, ki so zadele moje telo v različnih okoliših inah s fatalnostjo mojega rojstva ali po lastni krivdi (...) neganjen opazovalec pridobljenih ali naravnih pošastnosti, ki krasijo aponevrose in intelekt tistega, ki govori, zaluam dolg pogled zadovoljstva na dualnost, iz katere sem narejen ... in odkrijem, da sem lep.«
(Lautréamont, *Le Chants de Maldoror*)

»Konec koncev nas je moderna poezija zadnjih stotih let pripeljala tja. Bila nas je pač ica, ki se ji je zdelo potrebno dokonati njen program v realnosti in vsekakor ne storiti kaj drugega. Ljudje so bili v asih presene eni - roko na srce, šele od nedavno - ko so odkrili atmosfero sovraštva in prekletstva, ki me je konstantno obkrožala in me, kolikor je bilo možno, ohranila skritega. Nekateri mislijo, da je to zaradi hude odgovornosti, ki mi je bila velikokrat podeljena za izvor ali celo poveljstvo upora Maja 1968. Sam mislim, da je bilo bolj to, kar sem po el leta 1952, kar jim ni ugajalo tako dolgo. Jezna kraljica Francije je neko opomnila svojega najnepokornejšega podložnika: »Upor je v predstavi, da se lahko upremo«. To no to se je zgodilo. Še en prejšnji preziralec sveta, ki je rekел, da je bil kralj v Jeruzalemu, se je dotaknil bistva problema, skoraj s prav temi besedami: Duh se neprestano vrtin i naokrog in duh se spet vrne nazaj glede na njegova vezja. Vse revolucije te ejo v zgodovino, a zgodovina se ne napolni: na mesto, od koder reke revolucije pridejo, tjakaj se spet povrnejo. Vedno so bili umetniki ali pesniki zmožni živeti sredi nasilja. Nepotrpežljivi Marlowe je umrl z nožem v roki, prerekajo se zaradi ravnana v lokalnu. Splošno prepričanje je, da je Shakespeare mislil na njegovo smrt, ko se je, brez prevelikega strahu pred obtožbo nerodnosti, takole pošalil v *As You Like It*: »It strikes a man more dead than a great reckoning in a little room.« Tokrat, kar je bil popolnoma nov fenomen, ki je seveda pustil sledi, je šlo za to, da je bil sam princip, ki so ga vsi sprejeli, da ne more biti ve nobene poezije ali umetnosti - in da je bilo treba najti nekaj novega.«
(Guy Debord: *Panegyric*)

»Priakujem, da bodo mnogim, nepripravljenim na te rezultate, ki se zdijo meni zaradi mojega znanja, preprosti in očitni, zdeli njim zelo oddaljeni od praktične aplikacije. Takšni zadržki, in celo opozicija nekaterih je tako uporabna kvaliteta in nujen element vloveškem napredku kot hitra sprejemljivost in entuziazem drugih. Tako masa, ki se prvotno upira sili, neko sproženi v gibanje, prispeva k energiji. Znanstvenik ne meri na takojšen rezultat. Ne priakuje, da bodo njegove ideje zlahka sprejetje. Njegovo delo je delo sejalca - za prihodnost. Njegova dolžnost je postaviti temelje za tiste, ki prihajajo, in pokazati pot. Živi in dela in upa s pesnikom, ki pravi: *Shaff', das Tagwerk meiner Hände / Hohes Glück, dass ich's vollende! / Lass, o lass mich nicht ermatten! / Nein, es sind nicht leere Träume: / Jetzt nur Stangen, diese Bäume / Geben einst noch Frucht und Schatten.*¹«
(Nikola Tesla: *O problemu poveave loveške energije*)

»Nih e ni nikoli pisal, slikal, kiparil, gradil ali izumljal, razen da bi dobesedno zbežal iz pekla.«
(Antonin Artaud)

»Od neke določene stopnje razvoja zavesti dalje, se proizvede krik. Od tu izvira poezija. Kakor tudi artikuliran jezik. Prvi pesniški korak je vrnitev k izvoru. Torej: k trpljenju.«
(Michel Houellebecq: *Rester vivant*)

»Nenadarjen ni tisti, ki ne zna pisati zgodb, ampak kdor jih piše in ne zna tega skriti.«
(A. P. Čehov: *Joni*)

»Da bi to pravilno razumeli, moramo narediti ovinek skozi to, kar je Lacan imenoval *jouissance de l'Autre* - kaj je ta skrivnostna *jouissance*? Zamislimo si (sicer resni in klini ni primer) dva partnerja, ki se vzbjurjata tako, da eden drugemu pričoveduje svoje najintimnejše seksualne fantazije do take mere, da doživita orgazem, ne da bi se dotaknila, zgolj kot uinek »golega govorjenja«. Posledic takega presežka intimnosti si ni težko zamisliti: po tako radikalnem vzajemnem razgaljenju ne bosta ve mogla vzdržati svoje ljubezenske vezi - preve je bilo izre enega ali, raje, govorjena beseda, veliki Drugi, je bila preve preplavljena z *jouissance*, tako da sta v zadregi, ko sta skupaj, in se poasi oddaljujeta drug od drugega, za neta se izogibati prisotnosti drugega. TO, ne pa perverzna orgija, je pravi eksces: ne »prakticiranje tvojih najintimnejših fantazij, ne zgolj govorjenje o njih«, temve prav GOVORJENJE o njih, dopušanje, da vdrejo v medij velikega Drugega do take mere, da je mogoč dobesedno »fukati z besedami«, da elementarna konstitutivna ovira med jezikom in *jouissance* popusti. Po teh standardih je najekstremnejša »resni na orgija« slab substitut.«
(Slavoj Žižek: *Kako biti nih e*, str. 63. Zbirka Analecta. Društvo za teoretsko psikoanalizo. 2005.)

»Nevarno je biti iskren, razen e niste tudi neumni. (...) Razumen lovek se svetu prilagodi; nerazumem lovek pa poskuša, da bi se svet prilagodil njemu. Zato je ves napredek odvisen od nerazumnega loveka.«
(George Bernard Shaw: *Revolucionarjev priročnik*)

»Imeti mnenje pomeni izdati sebe. Ne imeti mnenja pomeni obstajati. Imeti vsako mnenje pomeni biti pesnik.«
(Bernardo Soares: *Knjiga nemira*)

»Ne razumem Boga. Ne razumem, kako lahko rečemo stvarstvu: to je dobro. Vem, da se to sliši zelo otroško. Ampak navsezadnje tega ne morem videti drugače. (...) e dve živali spustim na nekem kraju in ju pustim, da se borita na življenje in smrt, imenujem to zlo. V vseh mojih filmih je na koncu tako: na eni strani je civilizacija, na drugi narava, in im se srečata, vzniknejo filozofski problemi. Primerjajte gozd s civilizirano naravo, z vrtom, parkom ali plantago!«
(Lars von Trier: *Ne razumem boga*, Theater der Zeit, oktober 2009)

»Za njihove tuje gospodarje in za našo trgovsko-zastopniško buržuazijo, ki so prodali svoje duše hudi u na na in, ki bi sramotil Fausta, je sistem popolnoma racionalen; a za nikogar drugega, saj bolj kot se razvija, ve je je njegovo neravnovesje, ve ja je njegova napetost in njegova protislovja. Celo industrializacija (...) pomaga razširjati nezaposlenost namesto, da bi jo lajšala; revš ina je razširjena, bogastvo je koncentrirano na mestu, kjer je na voljo stalno pomnožuje a se armada rok. Sistem ni predvidel tega majhnega glavobola, tega presežka ljudi. In ljudje se še kar razmnožujejo. Ljubijo se z entuziazmom in brez previdnosti. Vedno ve ljudi je puš eno ob cesti, brez dela na podeželju, kjer latifundisti vladajo s svojimi velikimi podaljski neobdelane zemlje, brez dela v mestu, kjer je stroj kralj. Sistem bruha ljudi. Severnoameriški misijonarji sejejo tablete, diafragme, intrauterinske naprave, kondome in ozna ene koledarje, a žanjejo otroke. Latinsko ameriški otroci se vztrajno rojevajo in zahtevajo svojo naravno pravico do mesta pod soncem v teh veli astnih krajih, ki bi lahko dale vsem, kar je zdaj odtegnjeno skoraj vsem.« (Eduardo Galeano: *Odprte žile Južne Amerike*, 1971)

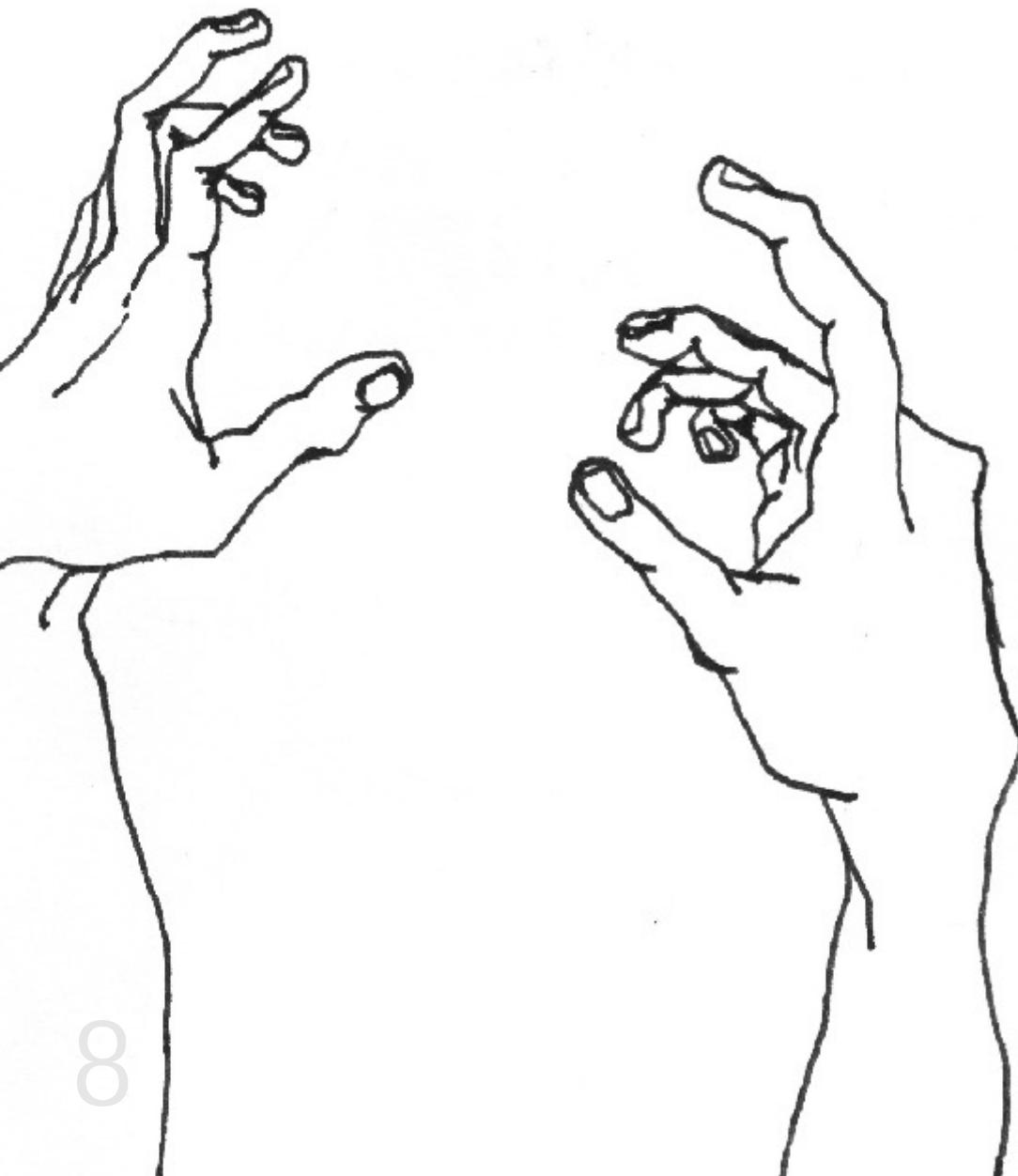
»I'm a desert talking to myself.«
(Violette LeDuc)

»Velik si, kolikor vidiš, ne kolikor meriš.«
(Fernando Pessoa)

»lovek ozna uje ogromni prepad med neskonnim tokom subliminalnih podatkov, ki jih lahko zabeleži (miljon bitov na sekundo), in zelo omejeno koli ino podatkov, ki jih lahko zabeleži zavest (7 bitov na sekundo): zavest je v temelju filtrirni aparat, ki zmanjšuje kompleksnost grobega realnega na zelo omejeno serijo zna ilnosti. Vloga jezika je pri tem ključna: jezik je na sebi stroj za »abstrakcijo«, ki prenese kompleksnost zaznane realne bitnosti v enotno potezo, ki jo ozna uje njen simbol. Namesto da bi odklanjali jezik kot omejen medij, ki nujno zgreši preplavlja o kompleksnost realnega, bi morali slaviti to neskončno možnostjo abstrakcije, ki je predpogoju mišljenja.«
(Slavoj Žižek: *Kako biti nihče*. Opomba na str. 162. Zbirka Analecta. Društvo za teoretsko psihoanalizo. 2005.)

»Optimizem je pomanjkanje informacij.«
(Heiner Müller)

»Alice asked the Cheshire Cat, who was sitting in a tree, 'What road do I take?' The cat asked, 'Where do you want to go?' 'I don't know', Alice answered. 'Then,' said the cat, 'it really doesn't matter, does it?'«
(Lewis Carroll: *Alice in Wonderland*)

»Die Farbe hat mich. Ich bin Beute.«
(Uroš Prah prosto po Kleeju)

»In zato ker si mlačen - ne topel in ne mrzel - te bom izpljunil iz svojih ust.«
(Razodetje, 3:16)

»Vsi se zavzem: brž ko pisanje ni združevanje vseh stvari in slepo govorjenje tjavdan, to ni niveli. V hipu, ko vseh stvari dosledno ne združiš v eno samo z nedolgovskim bistvom, je pisanje samo še reklama.«
(Marguerite Duras)

»Potem je prišel klic, da bi nekam šel in vedno se mi je zdelo, da bo, e bom hodil ravno, in vztrajal dolgo, dolgo, asa, in šel onstran tiste rute, kjer se srečata nebo in zemlja, nenadoma celoten odgovor tam, in da bom takoj uzrl novo življenje, tiso krat mo nejše in hrupnejše kot naše; sanjal sem o velikih mestih, kot je Neapelj, kjer so same palače, hrup, truš, življenje ... Sanjal sem o raznoraznih stvareh! In takrat se mi je zazdelo, da tudi v zaporu lahko najdeš neizmerno življenje.«
(Dostojevski/Miškin, *Idiot*)

»lovek je tako velik, da se njegova veličina kaže predvsem v njegovem zanikanju, da je nesrečen. (...) Plagiarizem je nujen. Nakazan je v ideji napredka. (...) Kadarkoli zaslišimo misel, resnico, ki je vsem na koncu jezika, jo moramo samo razviti in spoznali bomo, da je odkritje.«
(Lautréamont: *Poésies*)

»Da bi razširil umetnost? Ne. Temve pojdi z umetnostjo v svojo najlastnejšo ožino.
In se osvobodi.«
(Paul Celan, *Meridian*)

»Sam izvor celotnega sistema literature je treba napast.«
(Pierre Guyotat)

»Au fond, tu vois, la littérature, c'est une fatalité comme une autre, on n'est sort pas.«
(Marguerite Duras)

»Na noben drug na in ni mogo e predstaviti božanske dobrote v zgodovini kot s popolno nemo jo.«
(Reinhold Niebuhr: *The Nature and Destiny of Man*)

»Kjer je smrad dreka, je vonj biti.«
(Antonin Artaud)

»Konkretna, vsem vidna dejanja osvoboditve / So zdaj povsod navedena / Kot svarilo in kot dokaz, / Da niso / Mogo a.«
(Miklavž Komelj: *Nenaslovljiva imena*)

»Dokler ne bodo vsi u itelji geniji in navdušenci, se ne bo nih e nau il ni esar, razen tistega, esar se nau i sam.«
(Tomaž Šalamun: *Sonet o mleku*)

»Kjerkoli se pred nami pojavi veriga pripetljajev, on vidi eno samo katastrofo, ki neprestano kopí i razbitine na razbitine ter mu jih me e pred noge. Najbrž želi postati, prebuditi mrtve in združiti razklano. A iz raja prinaša neurje, ki se je ujelo v njegova krila in je tako mo no, da jih angel ne uspe ve zapreti. To neurje ga neizbežno žene v prihodnost, ki ji obra a hrbet, medtem ko pred njim kup raste proti nebu. To neurje je, kar imenujemo napredek.«
(Walter Benjamin, *O pojmu zgodovine*, Teza IX)

¹ Goethe: *Hoffnung/Upanje*. (Približen prevod: »Ustvari, dnevno delo mojih rok / Visoka sre a, da ga da dokon am! / Ne daj, ne daj, da me utрудi! / Ne, to niso prazne sanje: / Zdaj le pal'ce ta drevesa / Bodo neko še plod in senco dale.«)

